

▲ KÜR D xalqı mübariz və qəhrəman xalqdır H.Əliyev

DIPLOMAT

www.Diplomata-kurdi.com

№ 19 (263) 19 - 25 May, Gulan sal 2014 **Həftəlik İctimai-siyasi qəzet** Qiyməti: 40 qəpik
Ji meha şubatê sala 2003-a tê weşandin **Rojnama heftename civakî û siyasî** Hêjaye:

Bilirsən, nə etmiş kürdlər bir zaman? Qədim Avropanın xaçpərəstləri, Müsəlman keçmişin öyrənsə əgər, Qurtarmış İslamı çox ağır dardan! Yüz illər sındırmış göy məscidləri. Kürdün dərgahına daim baş əyər.
 Səh. 2 Səh. 9 Səh. 3
 Səhəddin Eloğlu

İlham Əliyev "The Business Year" nəşrinə müsahibə vermişdir
 Səh. 2

İro Serokê Kurdistanê dê li gel aliyên siyasiyên Kurdistanê kom bibe
 Səh. 9

Gəlin birlikdə dərdədən beli bükülmüş Vətənimiz Azərbaycanı düşmüş olduğu bu bələdan, bu dərdədən birgə xilas edək, orda-burda özümüze yeni düşmənlər axtarmayaq..."
 Səh. 3

Laçının işğalından 22 il keçir
 Səh.7

Laçının icra başçısı həmişə laçınlıların yanındadır
 Səh.6

Kaplan: Ocalan heta 5 salan dê azad bibe
 Səh.10

Nêçîrvan Barzanî serdana Londonê dike
 Səh.9

Президент Барзани: "У нас не было партнерства, это был тоталитаризм"
 Səh. 14

Kürdlər öz müstəqil dövlətini yaratmağa başladı
 Səh. 3

Ger Kongreya Neteweyî çênebe ji təkçûna kurdan PDK û PKK berpirsyarin
 Səh. 8

Soma ne qeza ye, qetlîam e
 Səh. 8

Sınırdə 'İran İdam Cumhuriyeti'ne uyarı eylemi!
 Səh. 12

Soma Hadisesi Siyaseti Nasıl Etkiler
 Səh. 13

Potansiyela Kurdên li Ewropayê-1-
 Səh.11

День Курдского Языка в Турции - курды требуют обучения на родном языке
 Səh.15

VƏTƏN, VƏTƏN, VƏTƏN...
 Səh. 7

Beria pəşniyar kir, Stalin fərmana kurdan rakir!
 Səh.11

İlham Əliyev "The Business Year" nəşrinə müsahibə vermişdir

- Zati-əliləri, Siz ötən ilin oktyabr ayında keçirilmiş prezident seçkilərində inamlı qələbə qazandıq. Qələbənizi şərtləndirən başlıca amillər barədə nə deyə bilərsiniz və növbəti prezidentlik dövrünün prioritetləri nədən ibarət olacaq?

- 2013-cü il prezident seçkiləri Azərbaycanın ictimai-siyasi həyatında mühüm hadisə olmuş və son 10 ildə həyata keçirilən siyasi kursa cəmiyyətimizin münasibətini nümayiş etdirmişdir. Keçən illər ərzində biz ümummilli lider Heydər Əliyevin siyasətini davam etdirməklə dövlətimizin və cəmiyyətimizin qarşısında duran mühüm məsələlərin həllinə nail olduq. Azərbaycan iqtisadi inkişaf göstəricilərinə görə dünyanın lider ölkələrindən birinə çevrildi və daha da gücləndi.

Düşünlümsüz proqramlar əsasında həyata keçirilən məqsədyönlü tədbirlər nəticəsində ümumi daxili məhsul 3,4 dəfə, iqtisadiyyatın qeyri-neft sektoru 2,6 dəfə, büdcə gəlirləri 16 dəfə artdı, strateji valyuta ehtiyatlarının həcmi isə 50 milyard dolları keçdi. Ölkə iqtisadiyyatına qoyulan investisiyaların həcmi isə 170 milyard dolları ötmüşdür. Sürətli inkişaf həm də vətəndaşların sosial rifahının yüksəlməsinə səbəb olmuşdur. Son 10 ildə əhalinin gəlirləri 6,5 dəfə, orta aylıq əməkhaqqı 5,5 dəfə artmışdır. Hesab edirəm ki, yoxsulluğun səviyyəsinin 49 faizdən 5,3 faizə düşməsi, habelə işsizliyin iki dəfə azalaraq cəmi 5 faiz təşkil etməsi bizim ölkənin mühüm uğuru hesab oluna bilər. 10 ildə respublikada genişmiqyaslı quruculuq işləri həyata keçirilmiş, şəhər, qəsəbə və kəndlərimiz müasirləşmiş, bütün sahələrdə ən müasir standartlar və qabaqcıl texnologiyalar tətbiq olunmuşdur. Azərbaycanın uğurları aparıcı beynəlxalq təşkilatlar, nüfuzlu reyting agentlikləri tərəfindən də yüksək qiymətləndirilir. Dünya İqtisadi Forumunun "Global Rəqəbat Qabiliyyəti İndeksi 2013-2014" hesabatına əsasən, dünya ölkələrinin rəqəbat qabiliyyətliliyi reytingində Azərbaycan 39-cu yeri tutmuşdur. Bu illər ərzində dünyada mövqelərimiz möhkəmlənmiş, Azərbaycan beynəlxalq münasibətlər sistemində öz layiqli yeri olan, rəyinə hörmətlə yanaşılan ölkə kimi böyük nüfuz qazanmışdır. Bizdə keçirilən çoxsaylı beynəlxalq tədbirlər əyani şəkildə təsdiq edir ki, ölkəmiz artıq regionun siyasi, iqtisadi və mədəni mərkəzi kimi qəbul edilir. Hazırda dünyada sosial gərginliyin, işsizliyin və yoxsulluğun artması fonunda Azərbaycanda tam əks proseslərin müşahidə olunması - sürətli inkişaf, tərəqqi, əhalinin rifahının yüksəlməsi, ictimai-siyasi sabitlik, milli həmrəyliyin möhkəmlənməsi və s. düşündürəm ki, 2013-cü il prezident seçkilərinin taleyini həll edən başlıca amillər olmuşdur. Seçkiləri müşahidə edən AŞPA, Avropa Parlamenti, ATƏT PA, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, MDB və digər mötəbər təşkilatlar seçki prosesini birmənalı olaraq yüksək qiymətləndirmiş, onun azad, ədalətli və şəffaf keçdiyini bəyan etmişlər. Bu da onu göstərir ki, seçki və onun nəticəsi ilə bağlı Azərbaycan xalqının və beynəlxalq birliyin rəyləri üst-üstə düşmüşdür. Azərbaycan xalqı öz seçimi ilə həm bu günədək həyata keçirilən siyasətə, həm də gələcək fəaliyyətimizə öz dəstəyini ifadə etmişdir. Gələcək planlarımız böyükdür, qarşıda həlli vacib olan mühüm məsələlər vardır. Azərbaycanın mövcud potensialının daha da gücləndirilməsi, rəqabətə davamlı iqtisadiyyatın formalaşdırılması, müasir cəmiyyət quruculuğu, əhalinin sosial rifahının yüksəldilməsi, xarici siyasət prioritetlərinə uyğun olaraq beynəlxalq aləmdə mövqelərimizin möhkəmlənməsi, ölkə daxilində korrupsiyaya, rüşvətçılığa və digər məxfi hallara qarşı sistemli mübarizənin gücləndirilməsi, vətəndaş cəmiyyətinin inkişafı və digər sahələr üzrə tədbirlər bundan sonra da ardıcıl şəkildə davam etdiriləcəkdir.

- 2013-cü il Azərbaycanda "informasiya-kommunikasiya texnologiyaları ili" elan edilib və ölkənin İKT sektorunun inkişafında böyük nailiyyətlərə imza atılmışdır. İrəliləyən baxarkən, Azərbaycanın inkişafında müasir texnologiyaların hansı rol oynayacaq?

- Azərbaycanda həyata keçirilən iqtisadi siyasətin üstün cəhəti ondan ibarətdir ki, bütün tədbirlər ölkənin real potensialı, dünya iqtisadiyyatının inkişaf meylləri nəzərə alınmaqla və konkret proqramlar əsasında reallaşdırılır. Təcrübə göstərir ki, rəqabətə davamlı iqtisadiyyatın formalaşdırılması üçün müasir texnologiyaların tətbiqi başlıca şərtlərdən biridir. Buna görə də ölkəmizdə təkcə iqtisadi deyil, bütün digər sahələrdə də innovasiyalardan geniş istifadə olunur.

Informasiya-kommunikasiya texnologiyaları sürətli inkişaf edən və böyük perspektivi olan sahədir. 2003-cü ildə İKT üzrə Milli Strategiyanın, sonrakı illərdə isə "Elektron Azərbaycan Dövlət Proqramı"nın qəbul edilməsi və icrası bu sahənin inkişafına güclü təkan vermişdir. Müstəqillik illərində Azərbaycanda İKT-nin inkişafına bütövlükdə 3 milyard dollardan artıq sərmayə yatırılmışdır. Bunun nəticəsidir ki, son 10 ildə informasiya və rabitə sahəsinin inkişafı 8,2 dəfə artmışdır. 2013-cü ildə Azərbaycanın ilk telekommunikasiya peykinin orbitə çıxarılması, kosmik

sənayenin əsasının qoyulması ölkəmiz üçün tarixi əhəmiyyət kəsb edən hadisə olmuşdur. Növbəti illərdə daha iki peykin orbitə çıxarılması üçün müvafiq tədbirlər görülür.

Bununla yanaşı, Azərbaycanda son illərdə internet sürətlə inkişaf edir. Ümumdünya Telekommunikasiya Təşkilatının hesabatına əsasən, bu gün ölkə əhalisinin 70 faizi internet istifadəçisidir. Artıq respublikanın hər bir şəhərinə genişzolaqlı internetin çəkilişi başlanmışdır. Bir faktı da qeyd etməliyəm ki, biz təkcə dünyadakı mövcud innovasiyaları tətbiq etməklə kifayətlənmirik, həm də bir sıra yeniliklərin təşəbbüsünü

kimi çıxış edirik. Bu mənada Azərbaycanın "brendi" hesab oluna biləcək Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyini və onun tabeliyində yaradılan "ASAN xidmət" mərkəzlərini xüsusi qeyd etmək istəyirəm. "ASAN xidmət" in fəaliyyət sferasına dövlət orqanları əməkdaşlarının fəaliyyətinin əlaqələndirilməsi, nəzarət və qiymətləndirmənin aparılması, dövlət qurumlarının informasiya bazalarının qarşılıqlı inteqrasiyası, elektron xidmətlərin təşkil prosesi və onun sürətləndirilməsi və bu sahədə idarəetmə sisteminin təkmilləşdirilməsi daxildir. Bu xidmət dövlət-vətəndaş münasibətlərinə yeni yanaşmanın müntəzəqi modelidir və hazırda 25 növ hüquqi xidmət həyata keçirir. Təsədüfi deyil ki, cəmi bir il ərzində xidmətə bir milyondan çox müraciət olmuşdur. Ona görə də biz qarşıdakı dövrdə "ASAN xidmət" in funksiyalarını daha da genişləndirməyi nəzərdə tuturuq. Azərbaycanın gələcək inkişafında yüksək texnologiyaların rolu nəzərdə tutulur. Qarşıda duran vəzifələri sənayenin genişləndirilməsi, təbii ehtiyatların aparılması, bu sektora yerli və xarici investisiyaların cəlb edilməsi, müvafiq kadr bazasının yaradılması və digər istiqamətlər üzrə tədbirlər həyata keçirilir. Qarşıda duran vəzifələri sənayenin genişləndirilməsi, təbii ehtiyatların aparılması, bu sektora yerli və xarici investisiyaların cəlb edilməsi, müvafiq kadr bazasının yaradılması və digər istiqamətlər üzrə tədbirlər həyata keçirilir. Qarşıda duran vəzifələri sənayenin genişləndirilməsi, təbii ehtiyatların aparılması, bu sektora yerli və xarici investisiyaların cəlb edilməsi, müvafiq kadr bazasının yaradılması və digər istiqamətlər üzrə tədbirlər həyata keçirilir. Qarşıda duran vəzifələri sənayenin genişləndirilməsi, təbii ehtiyatların aparılması, bu sektora yerli və xarici investisiyaların cəlb edilməsi, müvafiq kadr bazasının yaradılması və digər istiqamətlər üzrə tədbirlər həyata keçirilir.

- 2014-cü il Azərbaycanda "Sənaye ili" elan edilmişdir. Qarşıdan gələn dövrdə bu istiqamətdə hansı tədbirlər həyata keçirilməsi nəzərdə tutulur?

- Əvvəllər əsasən aqrar respublika hesab olunan Azərbaycanda ötən əsrin 70-80-ci illərində sənayenin inkişaf etdirilməsi məqsədi ilə mühüm addımlar atılmış, ümumittifaq səviyyəli yüklərlə yeni sənaye müəssisəsi işə salınmış və müttəfiq respublikalar üçün müxtəlif çeşidli məhsullar istehsal edilmişdir. Lakin SSRİ-nin süqutu ilə keçmiş respublikalar arasındakı iqtisadi əlaqələr pozulmuş və ümumilikdə planlı iqtisadiyyat tənəzzülə uğramışdır. Eyni zamanda, Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzü, ölkədə hökm sürən hərç-mərclik şəraiti, mövcud müəssisələrin fiziki və mənəvi cəhətdən köhnəlməsi və s. nəticəsində iqtisadiyyat getdikcə aşağı düşmüş, istehsal prosesi pozulmuşdur. Odur ki, yalnız ümummilli lider Heydər Əliyevin səyləri nəticəsində 2000-ci ilin əvvəllərində istehsalın həcmi 1990-cı ilin səviyyəsinə çatdırmaq mümkün olmuşdur. Son 10 ildə Azərbaycanda neft-qaz istehsalından əldə olunan gəlirlərin bir qismi məqsədyönlü şəkildə və xüsusi proqramlar çərçivəsində qeyri-neft sektorunun inkişafına, yüksək texnologiyalı yerli sənaye müəssisələrinin yaradılmasına və milli iqtisadiyyatın şaxələndirilməsinə yönəldilmişdir. Məhz bunun nəticəsidir ki, bəhs etdiyimiz dövrdə qeyri-neft sektorunda orta hesabla 10 faiz illik artım müşahidə olunmuşdur. Bundan başqa, milli sahibkarlığın hərtərəfli dəstəklənməsi, nəhəng investisiya proqramlarının icrası, sosial-iqtisadi infrastrukturların bərpası və yenidən qurulması, qabaqcıl texnologiyalara əsaslanan, rəqabət qabiliyyətliliyi istehsal müəssisələrinin tikintisi Azərbaycanda sənaye istehsalının həcmi 2,7 dəfə artırmışdır. Hazırda qarşımızda duran əsas vəzifələrdən biri mövcud potensiala əsaslanaraq

Azərbaycanı güclü sənaye dövlətinə çevirməkdir. Artıq sənayenin şaxələndirilməsi və modernləşdirilməsi istiqamətində müəyyən işlər görülmüşdür. Biz mövcud təbii və iqtisadi resursları istehsalat dövrünə cəlb edirik, yeni istehsal sahələri və sənaye parkları yaradıq, innovasiyaların tətbiqini sürətləndiririk. Buna görə də 2014-cü il "Sənaye ili" elan olunmuş, cari ildə həyata keçiriləcək tədbirlərin ümumi planı hazırlanmış və təsdiq edilmişdir. Eyni zamanda, "Sənayenin inkişafına dair 2015-2020-ci illər üçün Dövlət Proqramı"nın hazırlanması və təsdiq olunması nəzərdə tutulur. Həmçinin, təbii ehtiyatların, toplanmış təcrübə və ölkəmizin ümumi iqtisadi potensialı qarşıda duran vəzifələrin uğurla həll edilməsinə imkan verəcəkdir.

- Keçən ay regionların 2014-2018-ci illərdə sosial-iqtisadi inkişafına dair üçüncü Dövlət Proqramı təsdiq olundu. Əvvəlki iki proqramın icrası nəticəsində nəyə nail olunmuşdur və üçüncü proqramın icrasından nə gözlənilir?

- 2004-cü ildə birinci Dövlət Proqramını qəbul edərkən əsas məqsədimiz regionların hərtərəfli inkişafını təmin etmək, bölgələrlə paytaxtın inkişaf səviyyəsi arasındakı kəskin fərq aradan qaldırmaq olmuşdur. Mən hələ 2003-cü ildə prezident seçkiləri ərzində bəyan etmişdim ki, əgər etimad göstərilərsə, ilk növbədə Azərbaycanın regionlarının inkişafı ilə məşğul olacağam, bu məqsədlə xüsusi proqram qəbul ediləcəkdir. Belə də oldu. 2004-2008 və 2009-2013-cü illəri əhatə edən iki Dövlət Proqramının qəbul edilməsi, həmin proqramlara əlavə olaraq 250-yə yaxın sərəncamın imzalanması və icrası bölgələrdə böyük dönüş yaratmış, regionların sosial-iqtisadi mənzərəsini tamamilə dəyişmişdir. Nəticədə bölgələrdə kommunal xidmətlərin və sosial infrastrukturların keyfiyyəti yüksəlməmiş, sahibkarlıq mühiti yaxşılaşmış, investisiya qoyuluşu artmış, minlərlə yeni müəssisə fəaliyyətə başlamış, 900 mini daimi olmaqla 1,2 milyondan çox iş yeri yaradılmışdır. Son 10 il ərzində regionlarda ümumi məhsul buraxılışı 3,2, sənaye istehsalı 3,1 dəfə artmışdır. Azərbaycanın bölgələri, bütün yaşayış məntəqələri abadlaşmış və müasirləşmişdir. Deyə bilərəm ki, regionların inkişafında, ümumiyyətlə, Azərbaycanın iqtisadi potensialının gücləndirilməsində bu proqramların çox böyük rolu olmuşdur.

Bizim qarşımızda duran strateji vəzifə Azərbaycanın müstəqilliyini daha da möhkəmləndirmək və bütün sahələr üzrə onu dünyanın inkişaf etmiş, rəqabətə davamlı ölkələri sırasına çıxarmaqdır. Buna görə, müasir dövrün çağırışları da nəzərə alınmaqla, regionlarımızın dinamik inkişafı istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər davam etdiriləcəkdir. Hesab edirəm ki, yeni təsdiq olunan "Azərbaycan Respublikası regionlarının 2014-2018-ci illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı"nın icrası qeyri-neft sektorunun davamlı inkişafını, infrastrukturların və sosial xidmətlərin daha da yaxşılaşmasını, dünyada mövcud olan ən yüksək standartlar səviyyəsinə çatdırılmasını təmin edəcəkdir.

- Son illər Azərbaycan xarici siyasət sahəsində də mühüm uğurlar əldə etmişdir. Ölkənin BMT Təhlükəsizlik Şurasında fəaliyyəti, xarici siyasətin yeni prioritetlərinin müəyyənləşdirilməsi və həyata keçirilməsi və s. məsələləri bu sıraya daxil etmək olar. Qarşıdan gələn dövrdə Azərbaycan xarici siyasətinin əsas istiqamətləri hansılar olacaq?

- Azərbaycanın hərtərəfli inkişafı, iqtisadi potensialının güclənməsi, həyata keçirilən fəal xarici siyasət ölkəmizin nüfuzunun yüksəlməsini, beynəlxalq aləmdə daha sıx inteqrasiyasını, ikitərəfli və çoxtərəfli əlaqələrin möhkəmlənməsini təmin etmişdir. Bu gün Azərbaycan müstəqil siyasət yürüdən, qlobal siyasi proseslərə və beynəlxalq münasibətlər sistemində öz baxışı olan, mövqeyi nəzərə alınan bir dövlət hesab olunur. 2011-ci ildə sert rəqabət şəraitində BMT Təhlükəsizlik Şurasına qeyri-daimi üzv seçilməyimiz xalqımızın tarixi nailiyyəti, xarici siyasətimizin böyük uğuru olmaqla yanaşı, həm də ölkəmizin beynəlxalq aləmdə yüksək nüfuz qazandığını göstərmişdir. Göründüyü kimi, beynəlxalq aləm dövlətimizin mövqeyini dəstəkləyir, addımlarımızı təqdir edir. Çünki Azərbaycan bütün beynəlxalq təşkilatlarda özünü ləyaqətlə aparır, prinsipial mövqeyini və öz milli maraqlarını hər şeydən üstün tutur. BMT Təhlükəsizlik Şurasında iki illik fəaliyyəti dövründə, xüsusilə quruma sədrliyi müddətində Azərbaycan qlobal təhlükəsizliyə, dünyada sülhün bərqərar olmasına, sivilizasiyalar və mədəniyyətlərarası dialoqun inkişafına öz layiqli töhfəsini verərək, xüsusi fəallığı ilə seçilmişdir.

Azərbaycan həm də qlobal transmilli və çoxsaylı regional layihələrin əsas təşəbbüsçüsü kimi çıxış etmişdir. Ölkəmizin həyata keçirdiyi enerji siyasəti təkcə bizim üçün deyil, həm də regionumuz və dünya üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Məlum olduğu kimi, 2013-cü il dekabrın 17-də Bakıda Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorundakı zəngin qaz ehtiyatlarının hasilatı və dünya bazarlarına çıxarılması üzrə "Şahdəniz-2" beynəlxalq yekun investisiya layihəsi imzalan-

mışdır. Hesab edirəm ki, "Şahdəniz-2" dünyanın enerji xəritəsində yeni vəziyyətin yaranmasına səbəb olacaq və tarixə "XXI əsrin kontraktı" kimi düşəcəkdir. Hazırda Azərbaycan Cənubi Qafqaz regionunun siyasi, iqtisadi və humanitar mərkəzinə çevrilmişdir. Bakı şəhərinin mühüm beynəlxalq tədbirlərə ev sahibliyi etməsi artıq ənənə halını almışdır. 2013-cü ildə İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı çərçivəsində Fələstinə yardım məqsədilə beynəlxalq konfransın, III Beynəlxalq Humanitar Forumun, İkinci Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumunun, Davos Dünya İqtisadi Forumunun və digər yüksək səviyyəli qlobal tədbirlərin keçirilməsi buna sübut ola bilər.

Bizim aparıcı beynəlxalq təşkilatlarla və başqa ölkələrlə çoxtərəfli və ikitərəfli münasibətlərimiz də inkişaf etmişdir. Azərbaycan ATƏT, Avropa Şurası, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı və digər nüfuzlu beynəlxalq qurumların çərçivəsində səmərəli fəaliyyətin davam etdirilməlidir. Keçən il Avropa İttifaqı ilə vizaların sadələşdirilməsi istiqamətində önəmli saziş imzalanmışdır. Bu, bizim Avropa İttifaqı ilə olan münasibətlərimizin göstəricisidir. Əminəm ki, əməkdaşlığın daha da inkişaf etdirilməsi üçün Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında qarşılıqlı strateji tərəfdaşlığın önəmli formatını yaratmağa nail olacağıq. Biz region ölkələri, dünyanın aparıcı dövlətləri ilə qarşılıqlı etimada əsaslanan münasibətlərimizi inkişaf etdirməklə yanaşı, xarici siyasətimizin yeni vektorlarına uyğun olaraq, həm də qeyri-ənənəvi istiqamətlər üzrə fəal diplomatiya nümayiş etdirdik. Bu mənada Avropa və Asiya ölkələri ilə ənənəvi tərəfdaşlıq münasibətlərimizi davam etdirməklə yanaşı, həm də üzv olduğumuz Qoşulmama Hərəkatı ölkələri, Latin Amerikasına və Afrika dövlətləri ilə siyasi, iqtisadi və humanitar əməkdaşlığın gücləndirilməsini xarici siyasətimizin prioritetləri sırasına daxil etmişik. Təsədüfi deyil ki, son dövrlərdə Latin Amerikasının bir sıra ölkələri Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllində Azərbaycanın haqlı mövqeyinə dəstək vermişlər. Artıq dünyanın 10 ölkəsi 1992-ci ildə erməni silahlı birləşmələri tərəfindən Xocalıda törədilmiş qətliami soyqırımı aktı kimi tanıyıb, həmin dövlətlərin parlamentləri müvafiq qərarlar qəbul etmişlər. Qarşıdan gələn illərdə ölkəmizin siyasi və iqtisadi potensialının daha da gücləndirilməsi, beynəlxalq nüfuzunun artırılması, beynəlxalq təşkilatlarla, ayrı-ayrı ölkələrlə tərəfdaşlıq əlaqələrinin genişləndirilməsi istiqamətində səylər davam etdiriləcəkdir. Xarici siyasətimizin təməlinə Azərbaycanın milli maraqlarının qorunması dayanır ki, bu istiqamətdə bütün lazımı addımlar atılacaqdır.

Təəssüflə qeyd etməliyəm ki, xarici siyasətimizin əsas məsələsi olan Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli işində bu günə kimi ciddi bir irəliləyiş olmamışdır. Ermənistan tərəfi danışıqlar prosesini müxtəlif bəhanələrlə uzatmaqda davam edir və mövcud status-kvonon saxlanmasına çalışır. Düzdür, ötən ilin sonunda danışıqlar prosesində nisbi canlanma müşahidə edilmişdir. Buna görə də, güman etmək olar ki, 2014-cü ildə bu proses davam etdiriləcəkdir. Ermənistan rəhbərliyi anlamalıdır ki, Azərbaycan heç vaxt öz tarixi torpağında ikinci erməni dövlətinin yaradılmasına imkan verməyəcəkdir. Münaqişə Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll edilməlidir və ediləcəkdir. Münaqişə davam etdikcə Ermənistan dövləti bölgənin bütün transmilli və regional inkişaf layihələrindən kənar qalacaq, erməni xalqının vəziyyəti pisləşməkdə davam edəcək və ölkənin olub-qalan sosial-iqtisadi potensialı tükənəcəkdir.

- Səbirsizliklə gözlənilən I Avropa Oyunlarına hazırlıq işləri necə gedir?

- Bu il Avropa Oyunlarına hazırlığın həlledici mərhələsinə qədəm qoyduq. Məlumdur ki, bu səviyyəli tədbirlərə hazırlıq adətən 7-8 il davam edir. Biz isə cəmi iki il yarım ərzində Avropa Yay Oyunları kimi möhtəşəm tədbir keçirmək niyyətindəyik. Əminəm ki, qarşıda duran bütün məsələlərin həllinə vaxtında nail olunaçaq. Artıq Təşkilat Komitəsi formalaşmış və olduqca məhsuldar fəaliyyət göstərir. Tədbirin keçirilməsi nəzərdə tutulan idman obyektlərinin böyük əksəriyyətinin tikintisi bu il başa çatmalıdır. Olimpiya stadionunun, su idman sarayının, stand atıcılıq mərkəzinin tikintisi davam etdirilir. Artıq gimnastika mərkəzi fəaliyyət göstərir. Heydər Əliyev İdman-Konsert Kompleksi, Bakı İdman Sarayı əsaslı təmir olunur, digər idman obyektləri yaradılır. Ancaq bu Oyunlara hazırlıq təkcə müvafiq idman obyektlərinin tikintisi ilə məhdudlaşmışdır.

Eyni zamanda, təhlükəsizlik, nəqliyyat, Olimpiya şəhərciyinin yaranması, qonaqların, idmançıların qarşılınması, yerləşməsi, məşqlərin keçirilməsi və digər məsələlər çox ciddi diqqət tələb edir. Nəzərə alsaq ki, Azərbaycanın artıq güclü potensialı, oturuşmuş idman infrastrukturunu mövcuddur və bizim böyük beynəlxalq tədbirləri təşkil etməkdə yaxşı təcrübəmiz vardır, əminəm ki, bu Oyunları ən yüksək səviyyədə keçirə biləcəyik. Hesab edirəm ki, Azərbaycanda tətbiq olunan standartlar bundan sonrakı Avropa Oyunlarının təməl prinsiplərinə çevriləcəkdir. **president.az**

Kürdlər öz müstəqil dövlətini yaratmağa başladı

Məlum olduğu kimi, İraqın şimalında mərkəzi hökumətə tabe olmaya elə də böyük həvəs göstərmirlər. Yaranmış vəziyyətdə isə kürdlərin əsas niyyətlərindən biri müstəqil dövlətlərinin yaradılmasıdır. Artıq bunun ilkin anaosları da verilməkdədir. İraq kürdlərinin lideri Məsud Bərzani artıq bildirib ki, müstəqil kürd dövləti yoldadır.

Onu da bildirik ki, İraq Regional Kürdistan rəhbərliyi ilə Mərkəzi Bağdad rəhbərliyi arasındakı petrol anlaşmazlığından yaranan böhran davam edir. İki mərkəz arasındakı problem liderlərin açıqlamalarına da təsir edir. Regional Kürdistan rəhbəri Məsud Bərzani Ərbil ilə Bağdad hökumətləri arasında yaranan büdcə böhranı və petrol nəqlindən yaranan problemlərə toxunub. Bərzani bu xüsusda qeyd edir: "Regional Kürdistanla İraq arasındakı münasibətlər konfederalizmə doğru gedir. Konfederalizmdən sonrakı addım isə müstəqil Kürd dövləti olacaqdır". Xatırladaq ki, bundan əvvəl İraq regional kürd rəhbərliyi neft gəlirlərinin bölünməsinə mərkəzi hökumətlə yaranan problemi aradan qaldırmaq üçün maraqlı bir təkliflə çıxış edib. Kürd muxtariyyəti bölgədə çıxarılan neftin satışından əldə olunan pulun 17 faizini götürdükdən sonra pulun qalan hissəsinin Bağdada verilməsini təklif edib. Kürd rəhbərliyinin maliyyə nazirinin müavini Rəşid Tahir öz neftlərini ixrac edərək Bağdaddan xilas olmaq istədik-

lərini söyləyib. O, kürd bölgəsinə ayrılan büdcənin mərkəzi hökumət tərəfindən 36 hissəyə bölünərək ödənilmədiyini, verdikləri təklifin də məhz bu qaydanın dəyişdirilməsinə xidmət etdiyini söyləyib. Nazir müavini Bağdad hökumətinin təbii qaydanın onlar üçün bir çox problemlər yaratdığını deyib. Kürd rəhbərliyinin təklifində bölgədə neftin satışından onların payına düşən pulun 5 faizinin Küveyt bankına, qalan hissənin isə kürd muxtariyyətindəki bir banka köçürülməsi yer alıb. R.Tahir məsələ ilə bağlı deyir: "Bağdad Kürdistanla İraqın digər vilayətləri kimi baxırıq. Biz Ənbar və ya Bəsra vilayətləri hesab edirik. Ancaq biz müstəqil bir bölgəyə və Bağdadın da bunu anlaması lazımdır". Beləliklə, hadisələrin inkişafı bölgədə müstəqil kürd dövlətinin yaranmağa başladığını göstərir. Belə vəziyyət hazırda Türkiyə üçün təhdid yaradır. Məsələ bundadır ki, Suriya kürdləri İraq kürdləri ilə yeni müstəqil dövlətdə birləşməkdə maraqlıdır. Bu vəziyyətdə Türkiyədə yaşayan kürdlərin də eyni arzudan çıxış edəcəyi tam gözlənilir. Xatırladaq ki, hazırda Türkiyədə yaşayan kürdlər muxtariyyət istəyir. Lakin elə bu günlərdə məsələyə münasibət bildiren Türkiyə prezidenti Abdullah Gül kürd siyasətçilərinin təklif etdiyi "demokratik muxtariyyət"i tənqid edib. O, kürd probleminin Türkiyənin ən vacib məsələsi olduğunu da dilə gətirib: "Düşünürəm ki, bu problemi nə qədər

tez həll etsək, təxribatlar da bir o qədər az olar. Təbii ki, ən əhəmiyyətli məqam coğrafiya və zamanın ortaya çıxardığı bugünkü konyunkturadır. Suriya və İraqdan bəhs edə bilməyəcək. Əgər konyunkturada kürd hərəkatının içində olanları fərqli və səhv düşüncələrə itələsə, iş çox çətinləşə bilər. "Mən kürdəm" deyənlər başqa məmləkətlərdə də var. Hər kəs öz məmləkətində azad olsun, demokratik hüquqlara sahib olsun. Bəzən bu mövzu ilə bağlı səhv ifadələr eşidirik. Məsələn, muxtariyyətdən danışırıq. Bunların Türkiyə gerçəyi ilə uyğun gəlmədiyini bildirmək istəyirəm. Məmləkətin hər tərəfi hamımızdır, hər kəsin bərabər haqqı vardır. Bu anlayışa hörmət göstərmək lazımdır". A.Gül sui-istifadə ilə bağlı iddiaların da dəqiqləşdirilməli olduğunu deyib. "Bu məsələyə vicdanların öhdəsinə qoymayaraq baxmaq lazımdır".

Hələlik isə kürdlər Türkiyədə özlərinə dividend toplayırlar. Hətta onlara məxsus Barış və Demokrasi Partiyası (BDP) prezident seçkilərində baş nazir Rəcəb Tayyib Ərdöğana dəstək verə bilər. Kürd millət vəkili Pervin Buldan bunun "kürd məsələsi"nin həlli prosesində atılacaq addımlardan asılı olduğunu deyib: "Kürdləri təmin edən addımlar atılarsa, BDP və HDP bu məsələdə əhəmiyyətli qərarlar qəbul edə bilər. Amma indiki mərhələdə baş naziri dəstəkləməyimizə bağlı qəti fikir fikir söyləmək doğru deyil". P.Buldan hazırda İmralı adasında həbsdə olan PKK terror təşkilatının lideri Abdullah Öcalanın bu məsələdə edəcəyi çağırışın da çox təsirli olacağını söyləyib: "Öcalanın həll prosesinin gedişatı barəsində fikirləri hələlədi və edəcəyi çağırış kürdlər üzərində təsirli olacaq. Buna görə də hökumət bu məsələyə diqqət yetirməlidir".

Tahir TAĞIYEV

Laçının icra yetkililəri Şəhidlər Xiyabanını ziyarət edib

Moderator.az xəbər verir ki, Laçın rayonunun Ermənistan Silahlı Qüvvələri tərəfindən işğalın 22-ci ildönümü münasibəti ilə Laçın Rayon İcra Hakimiyyətinin yetkililəri, o cümlədən icra başçısı Akif Səlimov Bakıdakı Şəhidlər Xiyabanını ziyarət edib. Tədbirdə Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Əli Həsənovun da iştirakı var. İşğalın 22-ci ildönümü münasibəti ilə istirahət günü olmasına baxmayaraq, rayon nezdindəki bir çox idarə və müəssisələrdə də anım tədbirlərinin keçirilib.

Hələlik isə kürdlər Türkiyədə özlərinə dividend toplayırlar. Hətta onlara məxsus Barış və Demokrasi Partiyası (BDP) prezident seçkilərində baş nazir Rəcəb Tayyib Ərdöğana dəstək verə bilər. Kürd millət vəkili Pervin Buldan bunun "kürd məsələsi"nin həlli prosesində atılacaq addımlardan asılı olduğunu deyib: "Kürdləri təmin edən addımlar atılarsa, BDP və HDP bu məsələdə əhəmiyyətli qərarlar qəbul edə bilər. Amma indiki mərhələdə baş naziri dəstəkləməyimizə bağlı qəti fikir fikir söyləmək doğru deyil". P.Buldan hazırda İmralı adasında həbsdə olan PKK terror təşkilatının lideri Abdullah Öcalanın bu məsələdə edəcəyi çağırışın da çox təsirli olacağını söyləyib: "Öcalanın həll prosesinin gedişatı barəsində fikirləri hələlədi və edəcəyi çağırış kürdlər üzərində təsirli olacaq. Buna görə də hökumət bu məsələyə diqqət yetirməlidir".

Kürd xalqı Türkiyədə söz sahibi olur

1965-ci ildə Səid Elçi və dostları tərəfindən yaradılan Kürdistan Demokrat Partiyası 48 il sonra fəaliyyətini bərpa edir.

"Axar.az" xəbər verir ki, Kürdistan Demokratlar Platforması adı altında aparılan kampaniyalar çərçivəsində fəaliyyətə başlayacaq partiyanın adının əvvəlinə Türkiyə sözü əlavə edilməyəcək. Kürdistan Demokrat Partiyası rəhbərliyinə vaxtilə partiyanın sədri olmuş Faiq Bucağın oğlu Sərtac Bucağın gətirilməsi gözlənilir. Daha əvvəl Daxili İşlər Nazirliyi partiyanın fəaliyyəti barədə qərarı təsdiq etmişdi. Partiya Türkiyə Kürdistan Demokrat Partiyası adı altında Diyarbəkirde fəaliyyət göstərmişdi.

Kürdlər vəhhabilərə qarşı çuxur qazırlar

İraqın şimalında, Suriya ilə sərhəd boyunca dərin və uzun çuxur qazılır. Yerli kürd muxtariyyətinin rəhbərliyinin qərarı ilə

qazılan bu çuxur Suriyadan İraqa vəhhabi yaraqlıların keçməsinin qarşısını almaq üçündür. Milli.Az Al Jazeera-ya istinadən bildirir ki, çuxurun eni 3 metr, dərinliyi 2 metr, uzunluğu isə 17 kilometrdir. İraq kürdlərinin dediklərinə görə, Suriyadakı vəhhabilər onları düşmən sayırlar və bu səbəbdən də həmin terrorçulara qarşı effektiv mübarizə aparılmalıdır. Sərhəddəki çuxurun uzunluğunun daha da artırılaçağı bildirilir.

İranda 15 nəfər edam edilib

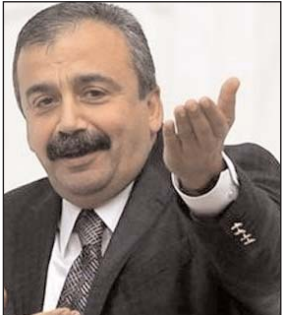
İranda 15 nəfər edam edilib. APA-nın məlumatına görə, məhbuslar narkotik maddələrin qaçaqmalçılığı və qəsdən adam öldürməkdə günahlandırılıblar. Belə ki, İranın Əlborz vilayətində 11 məhbus narkotik maddələrin qaçaqmalçılığında ittiham olunaraq edam edilib.

Bundan əlavə, İranın Qəzvin vilayətində 4 nəfər edam edilib. Məhbuslardan üçü narkotik maddələrin qaçaqmalçılığı, biri isə qəsdən adam öldürməkdə günahlandırılıb. Onların ad və soyadlarını dəqiqləşdirmək hələlik mümkün olmayıb. Qərar İran Ali Məhkəməsi tərəfindən təsdiqləndikdən sonra mayın 17-də səhər saatlarında Qəzvin şəhərinin həbsxanasında icra edilib.

"Gəlin birlikdə dərdə belə bükülmüş Vətənimiz Azərbaycanı düşmüş olduğu bu bələdan, bu dərdə birgə xilas edək, orda-burda özümü yeni düşmənlər axtarmayaq..."

Kürd deputat Azərbaycan türklərini söydü - məhkəmə başlayır

Əsasən kürdlərdən ibarət olan HDP (Halkların Demokratik Partisi) liderlərindən biri, son bələdiyyə seçkilərində bu partiyanın İstanbul bələdiyyə başqanlığına namizədi Sırrı Süreyya Önder Azərbaycan türklərini təhqir edib. Bu barədə müsavət.com-a

Ankarada yaşayan soydaşımız, Uluslararası Güney Azərbaycan Türkləri Konseyinin

yöneticilərindən olan Zaur Bayramlı məlumat verib. Onun sözlərinə görə, Sırrı Süreyya Önder bu günlərdə təxminən 400.000-ə yaxın təqibçisi olan facebook səhifəsində Güney Azərbaycanın Urmiyə gölünü Doğu Kürdistan gölü və Güney Azərbaycanın qərb hissəsindəki torpaqları Doğu Kürdistan torpaqları olaraq təqdim edib. Buna isə Güney Azərbaycan fəallardan etirazlar gəlib. Belə etirazlardan biri də Azərbaycan Milli Dirəniş Təşkilatının təmsilçisi, Ankarada yaşayan Güney Azərbaycan kökənli soydaşımız Məcid Cavadi tərəfindən edilib. M. Cavadi Sırrı Süreyya Öndere facebookdan mesaj yazaraq, Urmiyənin Kürdistan yox, Güney Azərbaycan ərazisi olduğunu göstərmişdi. Bunun əvəzində isə kürd siyasətçi təbiyyətsiz küçə söyüşü ilə cavab yazaraq, azərbaycanlıları təhqir edib və millətimizi "türkiyəlilərin əmri ilə hərəkət edən köpəklər" adlandıraraq, Zaur Bayramlının müsavət.com-a dediyi məlumata görə, görə onlar bu facebook səhifəsinin Sırrı Süreyya Önderin özü, yoxsa bir başqası tərəfindən idarə edildiyini dəqiq bilmirlər: "Amma əminlik ki, 385 min təqibçisi olan bir səhifə Önderin bilgisi xaricində fəaliyyət göstərə bilməz", deyir o, əlavə edib. Z. Bayramlı GAMAC (Güney Azərbaycan Milli Azadlıq Cəbhəsi) Ankara təmsilçisi Mahbub Amrahinin artıq Sırrı Süreyya Önderin Güney Azərbaycan torpaqlarını kürd torpaqları kimi təqdim etdiyi və Azərbaycan türklərinin ünvanına səsləndirdiyi təhqirlərlə əlaqədar olaraq Cümhuriyyət savcılığına (respublika prokurorluğuna) şikayət ərizəsi hazırladığını və bu günlərdə təqdim edəcəyini bildirdi. Xatırladaq ki, Mahbub Amrahi bir neçə ay əvvəl də "Mötəşəm Yüzü" dizisini Səfəvi dövlətini fars dövləti olaraq təqdim etdiyi üçün məhkəməyə vermişdi.

Tahir Süleyman Zödqızı yatağında qul kimi işlədilər azərbaycanlılardan danışdı

Dünən xəbər saytlarında belə bir məlumat tirajlanırdı ki, guya əsasən kürdlərdən ibarət olan HDP (Halkların Demokratik Partisi) liderlərindən biri, son bələdiyyə seçkilərində bu partiyanın İstanbul bələdiyyə başqanlığına namizədi Sırrı Süreyya Önder Azərbaycan türklərini təhqir edib. Bu barədə Ankarada yaşayan soydaşımız, Uluslararası Güney Azərbaycan Türkləri Konseyinin yöneticilərindən olan Zaur Bayramlı mətbuata məlumat vermişdi. Onun sözlərinə görə, Sırrı Süreyya Önder bu günlərdə təxminən 400.000-ə yaxın təqibçisi olan facebook səhifəsində Güney Azərbaycanın Urmiyə gölünü Doğu Kürdistan gölü və Güney Azərbaycanın qərb hissəsindəki torpaqları Doğu Kürdistan torpaqları olaraq təqdim edib. İddialara aydınlıq gətirmək üçün Moderator.az-ın əməkdaşı Azərbaycanca yaşayan kürd əsilli jurnalist, "Diplomat" qəzetinin baş redaktoru Tahir Süleymanla əlaqə saxlayıb, o isə yazılanları gülüslə qarşıladığını deyib: "Yazını oxudum, istər-istəməz gülmək məni tutdu, güldüm və bu yazını yazanlara, bu yazıya gülünc münasibət bildirilənlərə sözün həqiqi mənasında yazığım gəldi. Görün biz nəyi qoyub, nəyi axtarıq və nə yazırıq?"

Cənablar, sizlər isbat edə bilərsiniz ki, Sırrı Süreyyanın adından yazılan yazılar həqiqətən ona aiddir? Yəqin bunu heç kim isbat edə bilməz!

Görəsən Zaur Bayramlı niyə Sırrı Süreyyadan bu haqda müsahibə götürüb bu məsələyə aydınlıq gətirmir? Nə üçün?

Yüz ilə yaxındır ki, Türkiyədə heç bir insani haqqa malik olmayan kürd xalqının başına gətirilməyən fəlakətlər qalmadı. Dersim qətliamı, Zilan dərəsi qətliamı, Arqı qətliamı-sadalamaqla bitməz. Hələ də Türkiyədə xalq insanı adları övladlarına qoya bilmir. Kimi Tülkü, Ala Qurd, Qara Qurd, Çaqqal, Boz Daş kimi adlardan istifadə edirlər. Çünki Türkiyənin "demokratiyası" belə tələb edirdi. Görəsən Zaur Bayramlılar belə "demokratiya"ya niyə öz münasibətlərini bildirmirlər? Çünki bildirsələr ac qalarlar. İnanırıq ki, Ərdöğən cənablarının siyasi baxışı bu məsələlərə aydınlıq gətirərək demokratiya öz yerini tutacaq.

Qaldı bizim ağır dərdlərimiz olan Qərbi Azərbaycanımız, Dərbəndimiz, Borçalımız, Dərələyəzimiz, Zəngəzurumuz, işğal altında inildəyən Qarabağımız, səkkiz rayonumuz bizlərdən ümid gözləyir. Ermənilərə girov düşmüş qız-gəlinlərimizin başına gətirilən fəlakətlər Zaur Bayramlıların yadına düşürmü? Görəsən bu millət "qəhrəmanlıq"larının xəbəri varmı, Zödqızı yataqlarında qul kimi nə qədər azərbaycanlı bacı-qardaşlarımız heyvan əvəzinə çalışdırılır? Vətən torpaqlarımız düşmən tapdağı altında inildəyən bir vaxtda "qəhrəmanlıq"larımız nəyi qoyub nəyi axtarırlar və nəyi qoyub nə yazırlar? Bu "qəhrəmanlıqların" xəbəri varmı Türkiyədən Gürcüstan üzərindən ayda neçə min Tirrın Ermənistanı yük daşımaqlarından? Cənablar, fars idarəçiliyi altında olan ərazilərin kimə, hansı xalqa aid olmasını zaman göstərir.

Gəlin birlikdə dərdə belə bükülmüş Vətənimiz Azərbaycanı düşmüş olduğu bu bələdan, bu dərdə birgə xilas edək, orda-burda özümü yeni düşmənlər axtarmayaq..." moderator.az

(Əvvəli ötən saylarımızda)

İkinci yazı. Bakıda 1918-ci il mart hadisələri.**ŞAMAXI SOYQIRIMI**

FİK-nın üzvü A. F. Novatskinin məruzəsindən aydın olur ki, Şamaxı üzərinə hər iki hücum zamanı yanğınlıq, talanlar, qətlər bilavasitə illərlə Şamaxıda sülh şəraitində yaşamış, azərbaycanlılardan daim hörmət görmüş nankor yerli-Şamaxıda olan ermənilərin rəhbərliyi ilə daşnaklar tərəfindən əvvəlcədən hazırlanmış plan üzrə həyata keçirilmişdir. Bu əməliyyatlara Stepan Lalayev, Qavril Karaoğlanov, Arşak Gülbəndiyan, Mixail Arzumanoğlu, Karapet Karamanov, Sedrak Vlasov, Samvel Doliyev, Petrosyants, ata və oğul İvanovlar, dəllək Avanesov, şuşalı Ağamalov, Aleksandr Xaçaturov, Artyom Ter-Matevosyans və b. rəhbərlik etmişdir. Rəhbərlik etməklə yanaşı, bu şəxslər quldur dəstələrinin digər üzvləri ilə birlikdə və onlarla bərabər azərbaycanlı evlərini yandırmaq, talan etmək və dinc əhalinin qətlərində də bilavasitə iştirak etmişlər. Yüzlərlə şahid və zərərçəkən dindirilərək bu qatillərin adlarını çəkmiş, qətl və qarətlərdə bilavasitə iştirak etdiklərini təsdiq etmişlər. (ARDA f. 1061, siy. 1, iş 108, v. 6)

Şahidlərdən Mövsümbəy Sadıqbəyov, Əbdülhüseyn Əliyev, Hacı Kərim Əziz oğlu, Məhyəddin Əfəndi oğlu, Abdulla Abdullayev, Cavad bəy Məmmədov, Hacı Heydər Hacı Yusif oğlu və başqaları Şamaxı qırğınlarının əsas təşkilatçısı və rəhbərinin S. Şaumyanın birbaşa təlimat və göstəriş almış S. Lalayev olduğunu bildirmişlər. (yene orda v. 7)

"Azərbaycan" qəzeti 1918-ci il oktyabrın 21-də Şamaxı faciəsi ilə bağlı yazırdı ki, Lalayevin Şamaxı müsəlmanlarına qarşı törətdiyi vəhşiliklər bu müddət ərzində gördüyümüz bütün vəhşilikləri kölcədə qoyur.

S.Lalayevin Şamaxı soyqırımının daha qəddarlıqla həyata keçirilməsində anti-türk, anti-müsəlman siyasəti ilə yanaşı onun şəxsi intiqam hissi, yerli əhaliyə bəslədiyi kin-kudrət də böyük rol oynamışdır. Belə ki, o, 1905-1906-cı illərdə baş verən erməni müsəlman qırğınları zamanı öldürülmüş atasının və əmisinin intiqamını şamaxılılardan almaq üçün dinc əhaliyə qarşı görünməmiş vəhşilik törətmişdi. Halbuki təkzib ediləməz tarixi faktlar göstərir ki, S. Lalayevin atası və əmisi öz cinayətkar əməllərinin qurbanı olmuşlar.

Şamaxıda təhqiqat aparmış FİK-nın üzvü A. F. Novatski toplanmış çox saylı əşyayi-dəlillər, zərərçəkənlərin və şahidlərin ifadələri əsasında həmin komissiyanın sədrinin adına yazdığı məruzədə dinc azərbaycanlı əhaliyə qarşı eşidilməmiş cinayətlər törətmiş həmin şəxslərə qarşı cinayət işi qaldırmağı təklif edir. (ARDA f. 1061, siy. 1, iş 108, v. 10)

Fövqəladə İstintaq Komissiyası 1919-cu il iyun ayının 12-də komissiyanın üzvü A. F. Novatskinin Şamaxı şəhərinin dağıdılması və bu şəhərin müsəlman əhalisi üzərində zorakılıq halları barədəki məruzəsini dinləyərək şahidlərin və zərərçəkənlərin ifadələri, törədilmiş cinayətlərin təhqiqatı, yandırılıb dağıdılmış yerlərebaxış və s. əsasında Şamaxı şəhərində törədilən

cinayətlərdə əslən Şamaxıdan olub, Bakı şəhərində yaşayan S. Lalayevin, Şamaxı şəhərinin sakinləri Qavril Karaoğlanovun, Arşak Gülbəndiyanın, Mixail Arzumanoğlu, Karapet Karamanovun, Mixail Xaçaturovun, Sedrak Vlasovun, Samvel Doliyevin, Şuşalı Ağamalovun və başqalarının Şamaxı qırğınlarının başlıca caniləri olduqları göstərilir. FİK-nın bu məsələ ilə qəbul etdiyi qərarda deyilirdi ki, bu cəlladlar Azərbaycan xalqına qarşı ədavət əsasında milli və dini zəmində əvvəlcədən öz aralarında razılışaraq bir neçə min erməni qüvvələrini öz ətrafında birləşdirərək top, pulemyot, tüfəng, tapança və xəncərlə silahlanaraq öz qarşılarına Şamaxı şəhərində olan

stliyində olan Əngəxaran kəndində törədilib. Müdafiəsiz kəndə soxulan düşmən kəndi mühasirəyə alaraq əhalini qırmağa başlayır. Kəndin molla Aqababa Hacı Molla Qəhrəman oğlu əlində "Quran" onların qarşısına çıxaraq yalvarır ki, atəşi kəssinlər. Lakin molokanlar onu qətlə yetirirlər. Dinc insanları qətlə yetirib, kəndi qarət edərək yandıran molokanlar sağ qalanları əsir alırlar. Əsir alınmış kənd sakinlərinin qadın və uşaqları azərbaycanlı kəndi olan Məlhəmə aparılıb orada saxlanılır, 102 kişini isə malakan kəndi Çuxuryurda aparırlar. Kəndə çatmamış onlar əsirləri bağda saxlayaraq bəzilərinə güllələyirlər. Molokanlar onları bir-birinə bağlayıb ikisini bir güllə ilə

liklərindən biridə Nəvaiddə törədilmişdir. Onlar burada 995 nəfəri öldürmüş, 60 nəfəri yaralamışlar. Öldürülənlərdən 555 nəfəri kişi, 260 nəfəri qadın və 140 nəfəri uşaq idi. Kəndə dəymiş ümumi maddi zərər 60 milyon manat olmuşdur. A.F.Novatski Nəvai kəndində apardığı təhqiqatla bağlı məruzəsində göstərdi ki, ermənilər burda ağlagəlməz vəhşiliklər edərək qadınları zorlayaraq döşlərini kəsmiş, uşaqları süngülərə keçirmişlər. Kəndin rəhbəri Əziz Bağır oğlu, kənd sakini Nurulla bəy Abbasqulubəy oğlu və başqaları Nəvaiddəki qırğında ermənilərin zabit Mamikanov, bakılı Cavad bəy Qaraxanov, zabit Baxış, Bakılı Davud və başqalarının fəal rol oynadıqlarını göstərmişlər. (ARDA f. 1061, siy. 1, iş 110, v. 6)

nahiyəsi(19 kənd)-Mərzəli, Şıxlar, Çuxanlı, Sündü, Mərzəndiyə, Nəbur, Təklə-Hacı Məmməd Hüseyn, Yekəxana Talib, Qurbançı, Ərəbşahverdi, Cəmcəmli, Sıxzerli, Qaracüzülü, Təsi, Təklə-Mirzəbaba, Bəklə, Cəyirli, Ərəbqədim.

Mədrəsə nahiyəsi(41 kənd)-Güzyi, Çaylı, Mirikənd, Muğanlı, Mırtı, Talış-Məlik-Urud, Şərədil, Qaravəlli-Vahidbəy, Məlcək, Xınısılı, Ağabəyli, Avtahi, Bico, Alpud, Osmanbəyli, Ləngəbiz, Qəşəd, Keçidinməz, Çarhan, Nüydü, Boyat, Adnalı, Kürdəmic, Qonaqkənd, Həmyəli, Cabanı, Çaylı-Baxış bəy, Avaxıl, Yuxarı Çaqan, Dədəgünəş, Aşağı Çaqan, Əngəxaran, Gəgəli, Cavanşir, Ağsu, Şeyməzid, Goru-Çaparlı, Bortor-

1918- ci ildə birləşmiş bolşevik-daşnak silahlı qüvvələrinin Azərbaycan xalqına qarşı törətdiyi Soyqırımı Bakıya yaxın qəzalarda (Samaxı, Quba, Xaçmaz və s.) törədilən qırğınlar

azərbaycanlı əhalini qırmaq, əmlaklarını qarət və məhv etmək məqsədi qoymuşdular. Bunun üçün də 1918-ci il martın 18-də sübh çağı Şamaxı şəhərinin azərbaycanlılar yaşayan hissəsinə hücum keçmiş, bir neçə gündə bir neçə min dinc azərbaycanlı əhalini-kişi, qadın, uşaqı qətlə yetirmişlər. Özüdə bu qətlər xüsusi qəddarlıqla həyata keçirilmişdir. Belə ki, qətlə yetirilənlərin qolları, qıçları, burunları, qulaqları kəsilmiş, gözləri çıxarılmış, qarınları yırtılmış, yandırılmış, çox böyük əzab-əziyyətlər

öldürərək tüfənglərinin gücünü yoxlayırdılar. Qalan 76 nəfəri isə əsir kimi Mədrəsə kəndində yerləşən erməni qəhrəgahının sərəncamına göndərilirdi. Yolda iki nəfəri də güllələyirdi. Mədrəsə kəndinə 74 nəfər azərbaycanlı sağ gəlib çıxır. Onlardan yalnız iki nəfər -Ağacan Mehdi oğlu və Cabbar Əliməmməd oğlu qaçaraq xilas olurlar. Gəncədən gələn İ. Ziyadxanovun dəstəsi Şamaxıya girəndə əngəxaranlılar qohumlarının təliyindən xəbər tutmaq üçün Mədrəsə kəndinə gedirdi. Onlar kəndin

dıqlarını göstərmişlər. (ARDA f. 1061, siy. 1, iş 110, v. 6)

Respublikamızın dövlət arxivlərində saxlanılan yüzlərlə belə sənəd var ki, Şamaxı qəzasının azərbaycanlı kəndlərində erməni-molokan dəstələrinin törətdikləri vəhşilikləri əyani surətdə ifşa edir. Bu sənədlərin çoxu FİK-nın apardığı təhqiqat işləridir. Düzdür, Şamaxı şəhəri və Şamaxı qəzasında törədilmiş qətlər və dağıntılarla bağlı FİK-nın apardığı təhqiqat işləri tamamilə başa çatdırılaraq yekun sənədlər və məlumatlar

Nəvahe, Bağırılı, Ovçulu, Göylər.

Qoşun nahiyəsi(26 kənd)-Nügədi, Nuran, Zeyla, Pur Qarçuxa, Suraxanı, Kiçatan, Koleybugut, Şabian, Maçahi, Tağlabiyan, Kələr-arac, Kurdivan, Pir Əbdül-Qasım, Bizlyan, Müdji, Gaciman, Dilman, Kelva, Hatman, Hosa-dara, Sulut, Tircan, Talış-Nuri, Non-kənd, Sardagar, Zargava. (ARDA f. 1061, siy. 1, iş 85, v. 1-3). FİK-nın Şamaxı qəzasının ayrı-ayrı kəndləri üzrə apardığı təhqiqatların şahid ifadələri, zərərçəkənləri dindirmə protokolları, rəsmi idarələrin əhalinin sayı və

lərle öldürülmüşlər. Basqın zamanı yüzlərlə zorlama hadisələri qeydə alınmışdır. Ermənilər Şamaxı şəhərində azərbaycanlılara məxsus bir milyard manatdan yuxarı dəyəri olan əmlakı qarət etmiş, şəhərin azərbaycanlılara məxsus bütün evlərini yandıraraq məhv etmişlər. Şəhərdə on üç məscid, o cümlədən böyük tarixi abidə olan "Cümə məscidi" yandırılmışdır

Bütün bunlara əsaslanaraq Fövqəladə İstintaq Komissiyası Azərbaycan Respublikasının 21 mart 1919-cu il tarixli qərarı və Azərbaycan Ədliyyə Nazirliyinin 25 iyun 1918-ci il tarixli 3166 N-li sərəncamına əsasən bu vandalizmin başlıca təşkilatçıları haqqında cinayət işi qaldırmaq, onları məsuliyyətə cəlb etmək və istintaq işinə başlamaq barədə qərar qəbul edir (ARDA f. 1061, siy. 1, iş 108, v. 5)

Erməni-molokan silahlı qüvvələri Şamaxı şəhəri ilə bərabər Şamaxı qəzasının kəndlərində də görünməmiş qırğınlar törətmişlər. Ən dəhşətli qırğınlardan biri molokanlar tərəfindən 1918-ci il martın 18-də Şamaxı şəhərinin 3-4 ver-

kənarında əngəxaranlı əsirlərin hamısının öldürüldüyünü və meyitlərinin eybəcər hala salındığını görürlər. Meyitlərin qulaqları, burunları, əlləri və ayaqları kəsilmiş, bir çox ölümlərin döşlərində yanığızli aşkar edilmişdir. Bu da sübut edirdi ki, hələ onlar sağ ikən ermənilər onların sinələri üzərində ocaq qalamışlar. Bundan başqa dağıdılmış kənddən qaçıb canını qurtarmış Əngəxaran sakinlərinin çoxu adlıqdan, soyuqdan və xəstəlikdən tələf olmuşdur.

Əngəxaranda molokan-erməni dəstələrinin törətdiyi vəhşiliklərlə əlaqədar təhqiqat materiallarında şahidlərin ifadələrinə görə tərtib edilmiş siyahılarda bu kənddən molokan-erməni cəlladlarının böyük işgəncələrlə qətlə yetirdiyi 237 nəfərin adı var. (ARDA f. 1061, siy. 1, iş 100, v. 19-24). Əngəxaranda təhqiqat aparmış FİK-nın üzvü A. F. Novatski şahid ifadələri əsasında burda törədilmiş qırğına Çuxuryurd sakini V. B. Polovinkinin rəhbərlik etdiyini müəyyənləşdirmişdir (ARDA f. 1061, siy. 1, iş 110, v. 5)

Ermənilərin görünməmiş vəhşi-

hazırlanmadığı üçün Şamaxı şəhəri və Şamaxı qəzasındakı azərbaycan kəndlərinə dəymiş ümumi zərərin miqdarı və öldürülmüş, yaralanmış əhalinin ümumi sayı haqqında tam dəqiq məlumatlar yoxdur. Lakin Komissiyanın topladığı çox saylı materiallar əsasında Şamaxı qəzasının kəndlərində erməni-molokan dəstələri tərəfindən törədilmiş soyqırımı zamanı öldürülən və yaralanmış insanlar, dəymiş ziyan haqqında hesablamalar aparmaq mümkündür.

Həmin dövrdə Şamaxı qəzasında təxminən 120 kənd olmuşdur ki, onlardan da 86-sı erməni-molokan təcavüzünə məruz qalmışdır. Həmin kəndlər hazırda Şamaxı, Qobustan, Hacıqabul, Kürdəmir, Ağsu və İsmayilli rayonları ərazisində yerləşir. 1919-cu il aprelin 3-də ADR Daxili İşlər Nazirliyi Şamaxı qəza rəisinin FİK-na həmin qəzanın üç polis sahəsi (Qəbiristan, Mədrəsə və Kaşun) üzrə ermənilər tərəfindən dağıdılmış kəndlərin siyahısını göndərmişdir. Siyahıda 86 kəndin adı var: Qəbiristan(Qobustan-N. H.)

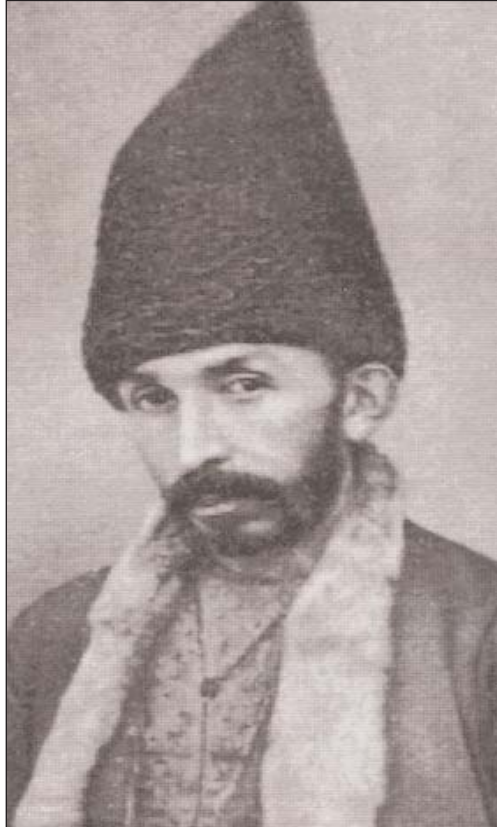
əmlaklarının dəyəri haqqında məlumatlar, ölənlər və yaralanmış insanların siyahısı və s. əsasında 53 kənd üzrə tərtib edilmiş yekun aktlarında ayrı-ayrı kəndlər üzrə ölənlərin (o cümlədən kişi, qadın, uşaq) sayı və hər bir kəndə dəymiş ümumi zərərin miqdarı göstərilmişdir. Bu kəndlərdən bir neçəsində ölənlərin sayı və dəymiş zərərin ümumi məbləği aşağıdakı kimidir: Qaravəlli kəndində 130 nəfər öldürülmüşdü ki, onlardan da 50 nəfər kişi, 40 nəfər qadın və 40 nəfər uşaq idi. Kəndə dəyən ümumi maddi zərər 6 milyon manatdan çox olmuşdur. Quşçu kəndində 332 öldürülmüşdü. Onlardan 192 nəfər kişi, 115 nəfər qadın, 25 nəfər uşaq idi. Maddi zərər 11 milyon manatdan çox olmuşdur. Yəhyalı kəndində 922 nəfər öldürülmüşdür ki, onlardan da 360 nəfər kişi, 412 nəfər qadın və 150 nəfər uşaq idi.

(ardı var)

Namiq Həsənov

Əvvəli ötən saylarımızda QAYBALI KƏNDİNİN ƏHVALATI

Xəlfəlilər belə bir tədbir görmüşdü ki, şəvval ayının 18-də gecə qəflətən Qaybalı kəndinin üzərinə hücum edərək oranı darmadağın etsinlər. Bir naxələf, zətli qəliz müsəlman gedib Qaybalı ermənilərini xəlfəlilərin tədbirindən xəbərdar edir. Ermənilər tədbirdən xəbərdar olan kimi Qalaya və kəndlərə adamlar göndərərək tezliklə kömək göndərmələrini tələb edirlər. Hər yerdən ermənilər cəm olub Qaybalıya gəlirlər. Köməyə gələn ermənilər iki yerə bölünərək bir qismi kəndi mühafizə etmək üçün orada qalır, digər qismi isə silahlarını götürüb başqa bir yerdə gizlənilir. Gecədən 4 saat keçdikdən sonra 30-40 nəfər xəlfəli və neçə nəfər kürd tayfasından hamısı silahlı Qaybalının üzərinə hücum keçdilər. Onlar əvvəlcə iki dənə mərəyə od vurdular. Ondan sonra kəndi gülləyə tutdular. Kənd əhli hücumdan qabaqcadan xəbərdar olmasına baxmayaraq, nalə və feryadları göyə ucaldı. Onların bir parası tüfəng atmağa, qışqırıq salmağa və bir parası isə yalvarıb Həzrəti-Abbasi köməyə çağırmağa başladılar. Xülasə, bunları güllələyib edib atışdırdılar. Ermənilərdən 11 nəfər qətlə yetirilmişdi ki, bu vaxt pusquda durmuş ermənilər

Mir Möhsün Nəvvab

ömrü boyu öz əməyi ilə iki qara pul qazanmayan və həmişə fitnə-fəsadlar

iş apararaq onlarda müsəlmanlara qarşı nifrət yaratmağa çalışırdı. Həmzət müsəlmanların və dövlətin ziddinə iş aparmaqla bərabər, ayrı-ayrı siniflərdən olan qımdat dəstələri yaradırdı.

O, qüvvətli qımdat dəstələrinin yaradılmasına nail olduqdan sonra erməni tayfasının dövlətlilərindən böyük miqdarda pullar toplamağa başladı. O, müəyyənləşdirmişdi ki, filan erməni dövlətli qımdat divanxanasına bu qədər məbləğdə pul verməlidir. Əgər o şəxs sözsüz-danışqsız müəyyən edilmiş pulu verirdisə, canını qurtarırdı. Əks halda, yeni pulu vermədikdə həmin şəxs qımdatlar tərəfindən qətlə yetirilirdi. Beləliklə də, onlar çoxlu miqdarda pul topladılar. Həmzət və onun silahdaşları pul toplamaq məqsədilə oğurluqdan da çəkinmirdilər. Belə ki, bir gün iki-üç nəfər dövlət poçtundan xəzinəyə 43 min manat pul və nə qədər veksəl apardıqları zaman qımdatlardan bir neçəsi hücum çəkərək onları öldürmüş və pulları isə aparmışlar. Qımdatlar 43 min pulu apardıqdan sonra daha da tamahlanaraq bir neçə rus böyüklərini öldürdülər. Divan adamları Həmzətin bu əməllərindən və neçə gizli məktublarından xəbərdar olduqdan sonra onu həbs etdilər. O, həbs olunduqdan sonra müsəlman əyanlarından o günədək

PAPRAVƏND KƏNDİNİN ƏHVALATI

Müsəlmanların yaşadığı Papravənd kəndi erməni kəndləri ilə əhatə olunmuşdu. Ermənilər burda özlərinin çoxluğuna arxalanaraq ətrafdakı erməni kəndlərindən böyük bir dəstə yaradaraq Mirzə bəy adlı erməni qımdatının rəhbərliyi altında qəflətən hücum edərək Papravənd kəndini mühasirəyə aldılar. Hücum səhər tezdən olduğuna görə kənd əhlinin əksəriyyəti tamam yuxuda, bəziləri isə səhər namazında idilər. Ermənilər kəndi mühasirəyə alarkən bir çoban hündür bir yerdə qoyun otarırdı.

Ermənilərin Papravəndə hücumunu gören çoban qoyunları orada buraxıb müsəlman kəndlərinə qaçaraq xəbər verdi ki ermənilər Papravəndə hücum ediblər, onlara kömək etmək lazımdır. Müsəlmanlar xəbəri eşidən kimi silahlanıb, atlarına minərək Papravəndə tərəf çapdılar. Onlar kəndə çatan kimi salavat nəəsi çəkərək erməniləri arxadan mühasirəyə aldılar. Arxadan və qabaqdan ermənilərə endirilən şiddətli zərbə nəticəsində onların arasında böyük tələfat oldu. Erməni dəstəsinin qarşısında durub atışan və ermənilərə göstəriş verən qımdat Mirzə bəyə birdən dörd güllə vurdular. O, çığırıp yerə sərildi. Onun öldürüldüyünü gören ermənilər qaçmağa

1905-06-cı illərdə erməni-müsəlman davasında kürd xalqının rolu

Qaybalı yaxınlığında yerləşən bir neçə müsəlman evlərinin üzərinə hücum çəkildilər. Bu evlərdə yaşayan müsəlmanların babası laçınlı Məhəmməd ləqəbi daşımış məşhur aşpaz olmuşdu. Ermənilər həmin laçınlıların evlərini güllələyib etməyə başladılar. Onların aş qazanlarına da od vurub yandırdılar. Əhvalatdan xəbərdar olan kimi müsəlmanlar Qaybalıdan qaçaraq laçınlılara köməyə gəldilər. Onlar erməniləri güllələyib etməyə oradan qovdular. Nəhayət, atışma dayandı və sakitlik yarandı.

20 ŞƏVVAL 1323 (1905)-ci İLDƏ PİRƏMƏKİDƏ BAŞ VERƏN ƏHVALAT

Bu günlərdə Qala igidlərindən və gözətçilərindən ibarət müsəlmanlar atlanıb Malıbəyliyə gəldilər. Oradan da bir neçə gənc bələdçilər bunlara qoşulub atlarını birbaşa Pirəməki deyilən yerə sürdülər. Pirəməki Şuşakənd ermənilərinin ot-ələf və əkinçilik yerləri idi. Həmin yerdə böyük-böyük ot tayaları var idi. Ermənilərin biçib yığıdıqları 150 tayaya və neçə mərəklərə, talvarlara od vurub yandırdılar. Ot tayalarının alovları Qaladan görünürdü. Tayalar yandırıldıqdan sonra müsəlmanlar rus kazakları ilə sözü bir yerə qoyub Pirəməkədəki bütün məxəzlərdə və quyularda olan arpa və buğdanı çıxarıb arabalara yükləyib özlərinə mal etdilər.

Həmin günün sabahı divan əhli Pirəməkiyə gəldi. Ətrafı, dağları və meşələri əftiş etməyə başladılar. Təftiş zamanı Malıbəyidə baş vermiş erməni-müsəlman avası nəticəsində həlak olmuş iyirmi nəfər erməninin meyidini tapdılar. Onların amısının patrondaşları əyinlərində, tüfəngləri isə yanında düşüb qalmışdı. Bunların əksəriyyəti yaralı olduğundan qaçıb özlərini xilas etmək istəyiblərsə də, mümkün olmayıb. Hərəsi bir yanda yığılıb ölüblər. Ermənilərin divana verdiyi məlumata görə, 107 nəfər erməni ölmüşdü.

Təəccüb və təəssüf doğuran budur ki, erməni milləti bu qədər can və mal xəsarətinə düşər olsalar da, tutduqları əməldən bir nəticə çıxarmayıb nə peşiman olurlar, nə də qəflət yuxusundan ayılırlar. Hər şəhərin və hər kəndin içində,

törədərək milləti min cür bəlalara düşür edən qımdatlar yazıq sadə erməniləri hədələyərək onların zəhmətlə qazandıqları pullarını min bəhanə ilə əllərindən alıb ciblərini doldurur və kefləri də istəyəndə min cür hiylələr işlədib həm onları, həm də başqalarını öldürürdülər. Övrət və uşaqlarını isə ac və yalovac, gözləri yaşlı qoyurlar.

İRƏVANLI ERMƏNİ HƏMZƏTİN ƏHVALATI (24 ŞƏVVAL 1323-cü il)

Cavanşir eli tərəfdən dalbadal kağızlar gəldi ki, neçə yüz müsəlman atlısı ekdil olub erməni kəndlərinə basqınlar edirlər. Onlar hansı kəndə girirlərsə, ermənilərə səngərlərə girməyə fürsət vermirdilər. Onlar əvvəlcə Sərab adlı kəndə daxil olaraq «Ya Əli» nəəsi çəkə-çəkə ermənilərin üzərinə hücum çəkildilər. Ermənilər bu hücumdan vəhşətə gələrək elə karıxdılar ki, müqavimət göstərməyə qüdrətləri çatmadı.

Ermənilər pərən-pərən olaraq əllərinə nə keçdisə götürüb hərə bir tərəfə qaçdı. Bir qismi isə məxfi yerlərdə gizləndilər. Sərab kəndindən sonra müsəlman atlıları Başkəndə, sonra Marağa kəndinə, oradan isə Çaylı kəndinə hücum etdilər və ermənilərə böyük zərbə endirdilər. Müsəlmanlar birdən gördülər ki, onların qarşısına bir-iki erməni qımdatının rəhbərlik etdiyi bir zor dəstə çıxdı. Onlara rəhbərlik edənlərdən biri İrəvan əhlindən olan erməni Həmzət idi. Bu Həmzət neçə-neçə fitnə-fəsadlara və nahaq qanların tökülünə məsuliyyətə bəis olmuşdu. Belə ki, İrəvan tərəfdə və Osmanlı dövlətində bir çox iğtişəşlərin yaradılmasına o rəhbərlik etmişdi. O, Şuşa şəhərinə üç il əvvəl gəlibmiş. Həmzət əvvəlcə özünü qabiliyyətli bir zərgər kimi qələmə verərək müsəlman bazarında zərgərlik dükkanı açır. Buna görə də Qarabağın əyanlarının çoxu özləri və qadınları üçün hazırlatmaq istədikləri zinet şeylərini Həmzətə sifariş verirdilər. Həmzət isə gizləncə müsəlmanlara qarşı iş aparırdı. O, şəhərdə və kənddə yaşayan ermənilərin birliliyinə nail olmaq üçün böyük qımdatların köməyi ilə Osmanlı ermənilərindən gətirdiyi vərəqələr və qəzetlər vasitəsi ilə təbliğat

aldığı qızılların hamısını mənimsəyərək heç kəsə bir qram belə qızıl qaytarmadı.

Bir neçə aydan sonra o, həbsxanadan buraxıldı. Həmzət özünə bir at alıb bir neçə qımdatla birlikdə kəndistan yerlərinə gedərək erməni dəstələri yaradıb, əhalini dövlətin ziddinə əməllər törətməyə təhrik

edirdi. Bir qədər qüvvətləndikdən sonra isə müsəlmanlarla dava etməyə başladılar.

Dövlət onun tutulması üçün neçə dəfə kazaklar göndərsə də, müsəlmanlar ona qarşı mübarizəyə qalxanacan nail olmadı. Müsəlmanlar Həmzətin dəstələri ilə uzun atışmadan və onların sıralarına böyük zərbələr endirdikdən sonra məğlubiyyətə düşdülər. Bu döyüşdə böyük bir erməni qımdatı da öldürüldü.

Ermənilər dərhal həmin qımdatın başını kəsib torbaya qoyaraq onun adı və sursatını özləri ilə birlikdə apardılar. Müsəlmanlar güman etdilər ki, ermənilərin başını apardıqları böyük qımdat Həmzət olmuşdur. Lakin sonra məlum oldu ki, o deyilmiş.

başladılar.

Müsəlmanlar onları təqib edərək bir qismini öldürdü, bir qismini isə yaraladılar. Ermənilərin sağ qalanları dağlarda və meşələrdə gizləndilər. Müsəlmanlar ermənilərin qarət üçün gətirdikləri kəl arabalarını qənimət kimi ələ keçirdilər.

ƏSGƏRAN ƏHVALATI

Ermənilər Papravənddə böyük məğlubiyyətə düşər olduqdan sonra qımdatlar belə qərara gəldilər ki, hücum etmək onlar üçün əlverişli deyil. Yaxşısı budur ki, yolları kəsib müsəlmanların gediş-gəlişinə mane olaraq, şəhəri bir növ mühasirədə saxlasınlar. Bu məqsədlə onlar ayrı-ayrı dəstələr düzəldib

Əsgəran qalası ətrafında gizli mövqələrdə yerləşdirdilər. Bu dəstələr yol ilə gəlib-gedənlərə güllə atmağa başladılar. Buna görə də yollardan gediş-gəliş kəsildi, kirəkeşlər və arabaçılar üçün hərəkət mümkün olmadı.

Digər tərəfdən isə Rusiya vilayətində və Tiflisdə iğtişəş və tətillərin olması üzündən teleqraf və poçt işləmirdi.

Qalada Yel dəyirmanı deyilən qayaların üstünə çıxaraq yollara nəzarət edən ermənilər gördülər ki, Xəlfəli və Kürdlər yaşayan məntəqələrdən də gəlib-gedən yoxdur. Kirəkeşlər dəyirmanlara un üyütmək üçün taxıl da apara bilmirdilər. Bu səbəbdən də şəhərdə ərzaq gədgədə azalır və bahalıq əmələ gəlirdi.

Kasıblar və qəriblər üçün dolanacaq çətinləşirdi. Dəyirmanlar işləmədiyindən və un ehtiyatı azaldığından çörək dükənləri bağlanırdı.

ƏLAVƏ: Xəbər çıxdı ki, Sisyan tərəfdə ermənilər dəstə bağlayıb müsəlmanların üstünə gəlirlər. Müsəlmanlar da zor bir dəstə yaradıb onların qarşısına çıxaraq atışmağa başladılar. Vuruşma iki gün sərəsər davam etdi. Vuruşma zamanı müsəlmanlardan 20 nəfər şəhid oldu, bir neçəsi isə yaralandı. Ermənilər tərəfindən isə yaralananlardan başqa 50 nəfər öldürülmüşdü.

Sisyanlılar on nəfər qalaya göndərirlər ki, oradan tüfəng və patron alıb gətirsinlər.

Ardı var
Tahir Süleyman

Laçının dünəni və Onun rəhbərlik etdiyi tabor Qarabağ döyüşlərində ad-san sahibi olan, igid ərənlərdən təşkil olunmuşdu.

Məhz onun taborunun göstərdiyi şücaət sayəsində neçə-neçə kəndlərimiz düşmən tapdağından azad edilib. Bu gün Azərbaycanda çox az sayda icra başçısı göstərmək olar ki, Qarabağ müharibəsində sonadək döyüşərək, torpaqlarımızın azad edilməsində yaxından iştirak etsin. Onlardan biri də bu gün haqqında söhbət açacağımız Laçın Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Akif Səlimovdur. Qaçqınlıq elə özü bir problemdir. Laçın dağılıq rayon olmaqla yanaşı, səfəli guşələri ilə məşhur olan bir yer idi. Bu torpaqlarda yaşayan insanlar gözələrini açıb uca dağlar, yaşıl meşələr, geniş çəməklər, sərin bulaqlar, səfəli təbiət görürdülər. Bu torpaqların insanları hektarlarla ərazilərdə əkinlə-biçinlə məşğul olduqları halda, bu gün 20-30 kvadratmetrik evlərdə yaşamaq məcburiyyətində qalıblar. Onlara bu gün bütün yardımlar göstərilir, yollarında olub dərdlərinə şərik olunsada, yenə də vətən həsrətinin yerini doldura biləcək təsəlli tapmaq mümkün deyil.

Qarabağda döyüşmüş icra başçısı bu gün bezi nankorlar az qala düşmən ermənilər tərəfindən Qarabağın işğal edilməsinin günahını da icra başçısı Akif Səlimovun boynuna qoymaq istəyir. Bu insanlar hələ də anlamırlar ki, Qarabağ düşmən tapdağı altındadır və bu səbəbdən hər bir insan prezidentin, onun yerlərə təyin etdiyi icra başçılarının ətrafında sıx birləşərək, mənfur ermənilərə qarşı bütün cəbhələrdə döyüşməlidirlər. Bu insanlar hələ də anlaya bilmirlər ki, döyüşlərdə can qoymuş oğulların dəstəkçisi olmaq, onlara yardımçı olmaq lazımdır. Xüsusən də belə birisi icra başçısıdırsa, həmin dəstək ikiqat olmalıdır. Çünki Qarabağ döyüşlərinin alvarlarından çıxış belə icra başçılarını heç bir zaman elinə, obasına xor baxa bilməz. Əksinə, o, doğma torpaqlarının üzərində yaşayan hər bir insanın yardımçısı olmağa, onların problemlərinin həll edilməsinə çalışır. Laçının icra başçısı Akif Səlimov bir icra başçısı kimi yox, bir insan, bir laçın kimi, ən maksimal halda həmyerlilərinin yanında olub, onlara dəstək verir. O, Prezidentin səlahiyyətli nümayəndəsi kimi, dövlətin ayırdığı vəsaitlərin hesabına mümkün qədər laçınlıların dərdlərini sarımağa çalışır. Bu şəxs özünü təkcə icra başçısı yox, həm də bu elin oğlu hesab edir. Belə bir adama şər atmaq, haqqında böhtan danışmaq, ədalətsizcəsinə mühakimə etməyi nə bəndə, nə də Allah götürməz. Laçınlıların Prezidentə təşəkkür məktubundan... Laçınlılar ədalətli, səxavətli, obyektiv və insanpərvərdilər. Onlar həyat təcürbəsi görmüş, tələyin alınlarına yazdığı ən məşəqqətli günləri yaşamış və yaşayan insanlardırlar. Laçınlılar həm də insan sərafıdırlar. Onlar kimin necə olduğunu yaxşı bilirlər. Bir müddət əvvəl Akif Səlimovun Laçın rayonuna icra başçısı təyin olunandan sonra insanların sevinci yerə-göyə siğirdi. Elə bu səbəbdən də laçınlılar dövlətimizin başçısına təşəkkür məktubları göndərərək, ona minnətdarlığını bildirmişdilər.

Laçın ziyalıları öz məktublarında qeyd etmişdilər ki, belə bir təyinat hər bir rayon sakininin sevincinə səbəb olub və bu qərardan çox məmnundurlar: "Hörmətli cənab Prezident! Laçının dəyərli ziyalısı, Akif Səlimovu Laçın Rayon İcra Hakimiyyətinə İcra başçısı təyin

Laçının icra başçısı həmişə laçınlıların yanındadır

etməmiş bizləri ümüdsüzlükdən xilas etdi. Bu ədalətli sərəncamı imzalamaqla bizlərin sevincinə səbəb olub. Rayonumuzun dəyərli

qaldırılmış və məsələnin müsbət həllinə nail olunmuşdur.

Prezidentin güvəndiyi və etimad göstərdiyi icra başçısı Cari ilin 9 ayı

ziyalısı Akif Səlimovu icra başçısı təyin edən cənab Prezidentimiz İlham Əliyevə laçınlı köçkünlər adından öz dərin minnətdarlığımızı bildiririk. Cənab Prezidentimizi əmin edirik ki, 2013-cü il Prezident seçkilərində yenə də cənab Prezidentimizin ətrafında sıx birləşərək Ulu Öndərimiz H.Əliyev siyasi kursunun layiqli davamçısı İlham Əliyevə yekdilliklə səs verəcəyik. Allah cənab prezidentimizə yar olsun". Prezidentin güvəndiyi və etimad göstərdiyi icra başçısı Tarix və zaman göstərdi ki, laçınlılar həqiqətəndə prezident seçkilərində bir nəfər kimi seçki məntəqələrinə gedərək, Azərbaycanın gələcəyinə səs verdilər. Onlar ölkənin inkişafını, gələcəyini Prezident İlham Əliyevlə gördüklərindən onu seçdilər. Bu gün də laçınlılar Prezidentin səlahiyyətli nümayəndəsi Akif Səlimovun ətrafında da sıx birləşən laçınlılar onlarla sonadək yol getməyə hazır olduqlarını bildirirlər.

Cənab Prezidentin rəhbərliyi altında Akif Səlimov Laçın rayonu üçün nə edib? Laçın rayonunun icra başçısı Akif Səlimovun yeni rəhbər təyin olunmasına rəğmən, böyük işlər gördüyü elə rəsmi rəqəmlərdən daha aydın görünür. Laçın rayonunda 2013-cü ilin mart ayından ötən dövr ərzində 6250 nəfər rayon sakinin iştirakı ilə 62 yerdə səyyar qəbul-görüş keçirmiş, həmçinin rayon İcra Hakimiyyətində 3 min nəfərdən çox vətəndaş qəbul edilmişdir. Qəbullarda rayon sakinlərinin qaldırdıqları və yerlərdə mümkün olan problemlərin həllinə qısa müddətdə nail olunmuş, bəzi problemlərin həlli isə rayon icra hakimiyyətinin nəzarətinə götürülmüşdür. Rayon rəhbərliyi tərəfindən Azərbaycan Respublikasının Baş naziri cənab Artur Rasi-zadə, Baş nazirin müavini cənab Əli Həsənov, bir çox nazirlik, komitə rəhbərləri ilə görüşlərdə Taxta-körpü ərazisində və laçınlı məcburi köçkünlərin daha sıx məskunlaşdığı digər ərazilərdə elektrik enerjisi, yol, içməli su təchizatının yaxşılaşdırılması, ərazidə kiçik idman kompleksinin inşası, muzey binası tikintisi və digər məsələlərlə bağlı məsələ qaldırılmışdır. Xüsusilə Taxta-körpü ərazisində 1500 məcburi köçkün ailəsi üçün hər bir obada ayrılıqda qəsəbənin tikintisinin sürətləndirilməsi ilə bağlı məsələ

ərzində Taxta-körpü qəsəbəsi və məcburi köçkünlərimizin sıx məskunlaşdıqları digər ərazilərdə bir sıra tikinti-abadlıq işləri həyata keçirilmişdir.

Taxta-körpü qəsəbəsinin girişində geniş abadlıq işləri həyata keçirilmiş, üzərində "Laçın obaları" sözü yazılmış iki yaşıl yamac inşa olunmuşdur. Yamacların gecə işıqlandırılması isə əraziyə xüsusi yaraşır verməklə rayon sakinləri tərəfindən rəğbətə qarşılanı. Eyni zamanda rayon üçün planlaşdırılmış abadlıq xərcləri hesabına 552 ailəlik qəsəbə istiqamətində yol kənarında 1162 m2 istinad divarı hörlülmüş, 700 metr bardür qoyulmuş, 1322 m2 aqlay örtüklü səki tikilmiş, 141 ədəd işıqlandırıcı quraşdırılmışdır. Taxta-körpü ərazisində məskunlaşmış məcburi köçkünlərin elektrik enerjisi ilə bağlı problemlərinin həll olunması məqsədilə 45 ədəd transformator və müxtəlif gücə malik 25 km uzunluğunda elektrik hava xəttində təmir işləri aparılmışdır. Lakin ərazidəki elektrik xətləri uzun müddətdir ki, istifadə olunduğundan və əsasən primitiv qaydada çəkildiyindən bu gün əhalinin mövcud tələbatını ödəmir və tez-tez qəzalar baş verir.

Bununla əlaqədar olaraq Dövlətqəçqıncı məktubla müraciət edilmiş, 2 ədəd transformator alınaraq Mişni və Vağazın obalarına verilmiş, ərazidəki obalarda yararsız vəziyyətdə olan 12000 metr naqıl yenisi ilə əvəz edilmişdir. Eyni zamanda Məcburi Köçkünlərin Sosial İnkişaf Fondunun xətti ilə laçınlı məcburi köçkünlərin məskunlaşdığı Şəki rayonu Aydın-bulaq kəndinin Cücərmiş adlanan ərazisində 10-kv-luq elektrik verilişi xətti çəkilmiş, işıqla bağlı uzun müddətdir ki, mövcud olan problem aradan qaldırılmışdır.

Prezidentin güvəndiyi və etimad göstərdiyi icra başçısı Prezidentin güvəndiyi və etimad göstərdiyi icra başçısı Daxili imkanlar hesabına Qarakeçdi obasında məktəb binasında ağır vəziyyətdə yaşayan, vərəmli xəstə Valeh Axundova, Goranboy rayonunun Ağcakənd qəsəbəsində məskunlaşmış və evi qəzal vəziyyətdə olan Ərikli kənd sakinini, ailə başçısını itirmiş Sədaqət Şirinovaya, Vağazın obasında Qarabağ müharibəsi iştirakçısı Araz Əhmədova yeni ev tikilmiş, Bakı şəhərində məskunlaşmış Oğuldərə kənd sakinini I qrup Qarabağ əlili

Rafiq Hacıyevin, Goranboy rayonunun Ağcakənd qəsəbəsində Ələkçi kənd sakinini Əsli Şirinovanın yaşayış evi əsaslı təmir olunmuşdur. Ötən dövr ərzində Taxta-körpü ərazisindəki avtomobil yollarının 59 km-lik hissəsində cari təmir işləri görülmüş, 2010 m2 yol, küçə və meydanlara asfalt örtük verilmişdir. Məcburi Köçkünlərin Sosial İnkişaf Fondunun xətti ilə Vağazın, Malibəy obalarında, laçınlı məcburi köçkünlərin sıx məskunlaşdığı Qəbələ rayonunun Kürd kəndində və Şəki rayonunun Polimet ərazisində yollar əsaslı təmir edilmişdir. Eyni zamanda daxili imkanlar hesabına 55 saylı Yol İstismarı idarəsi ilə birlikdə Taxta-körpü ərazisindəki Vağazın, Qarıqışlaq obalarında 1.5 km uzunluğunda çınqıl örtüklü yol əsaslı təmir edilmiş, Mişni obasında isə 1.4 km uzunluğunda yolun tikintisi həyata keçirilmişdir. Görülən bu işlər rayon sakinləri tərəfindən minnətdarlıqla qarşılanmışdır.

Taxta-körpü ərazisində təsərrüfat suyuna olan tələbatın ödənilməsi məqsədilə 10 ədəd nasos, mühərrik və transformator əsaslı təmir işləri aparılmış, 48 km uzunluğunda kanallar lildən təmir edilmişdir. Eyni zamanda «Azərbaycan Respublikası regionlarının 2009-2013-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı»na uyğun olaraq Taxta-körpü ərazisində torpaqların meliorativ vəziyyətinin yaxşılaşdırılması məqsədilə meliorasiya tədbirləri davam etdirilmişdir. Rayon rəhbərliyinin əhalinin içməli su təminatının yaxşılaşdırılması ilə bağlı Birləşmiş Sukanal MMC ilə aparıldığı işlər nəticəsində Taxta-körpü qəsəbəsində, Sadınlar, Alxaslı, Hacılar, Qarıqışlaq, Fingə və Ağbulaq obalarında içməli su şəbəkələrində 3585 metr uzunluğunda boru yenisi ilə əvəz edilmiş, 2800 metr uzunluğunda xətdə və 1 ədəd elektrik nasosunda təmir işləri aparılmış, idarə üçün bir ədəd "Şevrolet" markalı maşın alınmışdır.

Cari ilin ötən dövrü ərzində Taxta-körpüdəki yeni qəsəbədə 512 nömrəlik ATS quraşdırılaraq daxili xətt təsərrüfatının tikintisinə başlanılmışdır. 2013-cü ilin aprel ayında rayon on sakinlərinin çoxsaylı müraciətləri nəzərə alınaraq Suraxanı rayon İcra Hakimiyyətinin köməkliyi ilə Yeni Günəşli qəsəbəsində mərasim evinin tikintisi üçün torpaq sahəsi alınaraq tikinti işlərinə başlanılmışdır. Binada hazırda son tamamlama işləri görülür və yaxın vaxtlarda açılış nəzərdə tutulmuşdur. Eyni zamanda Bakı şəhərinin Hövsan qəsəbəsində isə xeyir-şər evi əsaslı təmir olunmuşdur.

Hesabat dövründə rayon sakinlərinin, xüsusilə rayonun şəhid ailələri, Qarabağ müharibəsi əlillərinin sosial-iqtisadi vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasına diqqət daha da artırılmış, bu istiqamətdə bir sıra mühüm tədbirlər həyata keçirilmişdir. Cari ilin iyul ayında Bakı şəhərində 500 nəfərə qədər Qarabağ müharibəsi döyüşçüsü, şəhid ailəsinin iştirakı ilə görüş keçirilmiş, onların problemləri və çətinlikləri öyrənilmişdir. Hazırda bu problemlərin həlli ciddi nəzarətdə saxlanılır. Prezidentin güvəndiyi və etimad göstərdiyi icra başçısı Prezidentin güvəndiyi və etimad göstərdiyi icra başçısı Novruz bayramı, Milli Qurtuluş günü, Qur-

ban bayramı münasibətilə Azərbaycan Respublikasının Vergilər Nazirliyi tərəfindən Taxta-körpü ərazisində və Ağcabədi şəhərində məskunlaşmış 3490 ailəyə ərzaq yardımı göstərilmişdir. Gətirilən yardımların paylanmasında əvvəllər yol verilən nöqsan və qanunsuzluqlar tamamilə aradan qaldırılaraq, bu sahədə tam şəffaflığa nail olunmuşdur.

Rayonun təhsil, səhiyyə və mədəniyyət müəssisələri işçilərinin əmək haqlarından toplanan vəsait hesabına formalaşan Rayon İcra Hakimiyyətinin "Xeyriyyə Fondu"nun vəsaitlərinin xərclənməsində də əvvəllər ciddi nöqsanlara yol verilmişdir. Belə ki, imkanlı şəxslərə dəfələrlə maddi köməkliklər olunmuş, ehtiyacı olan insanlar isə kənar qalmışlar. Bununla da bağlı nöqsanlar aradan qaldırılmış və hazırda bu vəsaitlər Komissiya tərəfindən ciddi araşdırılaraq yalnız maddi cəhətdən ən imkansız şəxslərə verilməsi təmin olunur. İlin ötən dövrü ərzində Qızıl Aypara Cəmiyyətinin Laçın rayon bölməsi tərəfindən 110 ailəyə ərzaq bağlamalarından ibarət yardım edilmişdir. Bununla yanaşı rayonun həmkarlar təşkilatlarının xəttinə 25 nəfər Böyük Vətən Müharibəsi iştirakçısına 2500 manat məbləğində maddi köməklik olunmuşdur. Rayonun daxili imkanları hesabına bayram ərəfələrində respublikanın 28 rayon və şəhərində məskunlaşmış 600 nəfərdən çox şəhid ailəsi, Qarabağ müharibəsi əlili ilə məskunlaşdıqları ünvanda görüşülərək, onlara ərzaq bağlamaları verilmişdir. Eyni zamanda Qurban bayramı münasibəti ilə Taxta-körpü qəsəbəsində geniş bayram tədbiri keçirilmişdir. Ərazidə fəaliyyət göstərən fermerlər və digər imkanlı şəxslər tərəfindən gətirilmiş 2 baş iri buynuzlu, 150 baş xırda-buynuzlu heyvan qurban kəsilmiş və həmin qurban payları Respublikanın 28 rayon və şəhərində müvəqqəti məskunlaşmış 1200 şəhid, Qarabağ müharibəsi əlili, Böyük Vətən Müharibəsi iştirakçısı, tənha və imkansız laçınlı ailəsinə paylanılmışdır.

Təhsil və aqrar sahələr diqqətdən kənar qalmayıb Aqrar sahəyə göstərilən diqqət və qayğı nəticəsində Laçın rayonunda əhali və fermer təsərrüfatlarında 01 dekabr 2013-cü il tarixə 32120 baş iri buynuzlu, 193950 baş xırda-buynuzlu heyvan, 5395 arı ailəsi olmuşdur. 2013-cü ilin 9 ayı ərzində 17187 sentner ət, 105000 sentner süd, 3800 sentner yun, 952 min ədəd yumurta istehsal edilmişdir. 2013-cü ilin məhsulu üçün əkilmiş 1787 taxıl sahəsindən 5309 ton məhsul istehsal edilmiş, hər hektardan orta hesabla 25,9 sentner məhsul götürülmüşdür. Həmçinin, rayon sakinləri tərəfindən sahələrdən 11 596 ton qaba yem toplanmışdır. Hesabat dövründə kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalçılarına əkin sahələrinin becərilməsində istifadə etdiyi yanacaq və motor yağlarına görə dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına 3440 hektar əkin sahəsinə görə 729 nəfər istehsalçıya kompensasiya ödənişinin vaxtında ödənişi təmin edilmiş, bu sahədə yol verilən ciddi nöqsanlar tamamilə aradan qaldırılmışdır. Daxili imkanlar hesabına rayon əhalisinin Taxta-körpü ərazisində heyvandarlıq və əkinçiliklə məşğul olan sakinlərinə dizel yanacaq ilə köməkliklər olunur. Rayon əhalisinin məşğuliyətinin əsasən heyvandarlıq olduğu nəzərə alınaraq Taxta-körpü ərazisində bu sahənin inkişafı üçün bütün imkanlardan maksimum istifadəyə çalışılır. Cari

ilin öten dövrü ərzində rayonun təhsil, səhiyyə və mədəniyyət müəssisələrinin də fəaliyyətinin yaxşılaşdırılması istiqamətində bir sıra tədbirlər həyata keçirilmişdir. Rayon Təhsil şöbəsi üçün yeni inzibati bina istifadəyə verilmiş və şöbə yeni dərs ilindən artıq müasir, bütün inventar və avadanlıqlar təchiz edilmiş binada fəaliyyətə başlamışdır. Bütçə vəsaiti hesabına rayonun 13 ümumtəhsil məktəbi təmir edilmiş, Vağazin 2 sayılı tam orta məktəbi üçün əlavə 2 sinif otağı tikilmiş, Qozlu və 37 sayılı tam orta məktəblərində kombi tipli isitmə sistemi quraşdırılmışdır. Eyni zamanda Məcburi Köçkünlərin Sosial İnkişaf Fondunun xətti ilə rayonun 5 sayılı tam orta məktəbi əsaslı təmir edilmişdir. Təhsil sahəsində həyata keçirilən məqsədyönlü tədbirlər, mövcud nöqsanların aradan qaldırılması istiqamətində görülən işlər sayəsində 2013-cü il rayonun ümumtəhsil məktəblərinin müsbət göstəriciləri ilə də yadda qalan olmuşdur. Xüsusilə ümumtəhsil məktəblərində buraxılış imtahanlarının nəticələrinə görə Laçın rayonunun respublikada 9-cu yeri tutması, rayonun ümumtəhsil məktəblərini bitirmiş məzunlardan 206 nəfərinin ali məktəbə qəbulu, 32 nəfərin 500-dən, 9 nəfərin isə 600-dən yuxarı bal toplaması, 1 nəfər tələbəmizin Prezident təqaüdünə layiq görülməsi, Müəllim günü ərəfəsində bir nəfər rayonun təhsil işçisinin cənab Prezidentin Sərəncamı ilə "Tərəqqi" medalı ilə təltif olunması 2013-cü ildə əldə olunmuş ən böyük uğurlardandır.

Cari ilin sentyabr ayında laçınlı ziyalıların iştirakı ilə ali məktəbə yeni qəbul olunmuş tələbələrə Bakı şəhərində möhtəşəm görüş keçirilmiş və həmin görüşdə yüksək bal toplamış tələbələrimize kompüter və digər qiymətli hədiyyələrin verilməsi. Yeni dərs ilinin başlanması ilə əlaqədar cari ilin oktyabr və noyabr aylarında Laçın Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Akif Səlimov Bakı, Sumqayıt, Abşeron, Ağcabədi və Taxta körpü ərazisində fəaliyyət göstərən Laçın rayonunun 1, 3, 11, 37 nömrəli və Taxta körpü tam orta, Aran Badamdar ümumi orta məktəblərində olmuşdur. Rayon rəhbəri görüş keçirdiyi rayonun, görüş zamanı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin ölkə təhsilində göstərdiyi hərtərəfli diqqət və qayğıdan ətraflı söhbət açmış, ilbəl yeni inşa edilmiş yüzrlə təhsil müəssisələrinin məktəblilərin isti-

Laçının icra başçısı həmişə laçınlıların yanındadır

fadəsinə verilməsinin, xüsusilə müasir texniki avadanlıqlarla təmin edilməsinin ölkə vətəndaşları tərəfindən rəğbətlə qarşılanmasını bildirməklə, bunun ölkə təhsilində yeni bir stimül verdiyini bildirmişdir. Rayon rəhbəri eyni zamanda öten tədris ilində pedaqoji kollektivlərin əldə etdikləri nailiyyətlərə diqqət çəkərək, bu istiqamətdə işlərin davam etdirilməsini, təhsildə yeni təlim metodlarından istifadənin vaci-

daşlarının da hər an Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin hər bir çağırışına hazır olduqlarını qeyd etməklə əgər torpaqlarımızın işğaldan azad olunması sülh yolu ilə alınmazsa, hərbi yolla da işğal altında olan torpaqlarımızı azad etməyə hazır olduqlarını bildirmişdir. Rayon rəhbəri görüş zamanı məktəblilərin təhsil səviyyəsi ilə maraqlanmış, müəllim və şagirdlər tərəfindən qaldırılan mövcud problemlərin

müasir dünyagörüşlü, vətənpərvər gəncliyi yetişməkdədir. Rayon rəhbəriyyətinin Hərbi Akademiyalara qəbulla bağlı qaldırıldığı təşəbbüs bütün rayon sakinləri tərəfindən rəğbətlə qarşılanır. Hərbi vətənpərvərliklə bağlı aparılan marifləndirmə və təbliğat işləri öz müsbət nəticəsini vermiş, bu il 3 nəfər rayon gənci Ali Hərbi Akademiyaya, 7 nəfər isə Cəmsid Naxçıvanski adına liseyə daxil olmuşdur. Eyni zamanda

bliyini vurğulamışdır. Bununla yanaşı Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı pedaqoji kollektivlərlə görüşü zamanı məktəblilərə son iyirmi ildən artıq bir dövrdə ata baba yurdlarımızın yadelli erməni təcavüzkarları tərəfindən işğaldan saxlanıldığını bildirməklə onlarla hərbi vətənpərvərlik mövzusunda geniş söhbətlər aparmış, əsas Ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan və bu gün də onun layiqli davamçısı ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilən ordu quruculuğundan danışıraq, gənclərimizin digər sahələrlə yanaşı herb sənətinə yiyələnməyin vacibliyini pedaqoji kollektivlərə tövsiyə etmişdir.

Bununla yanaşı rayon rəhbəri dövlətimizin regionda tolerant və sülhsevər dövlət olması ilə yanaşı, ölkə rəhbəri Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin torpaqlarımızın sülh yolu ilə işğaldan azad olması istiqamətindəki uğurlu siyasətdən, bu sahədə aparılan geniş diplomatik fəaliyyətdən danışıb. Həmçinin o, bununla yanaşı ölkə vətən-

aradan qaldırılması istiqamətində müvafiq köməklik olunması üçün aidiyyəti üzrə tapşırıqlar vermişdir.

Laçın səhiyyəsi inkişaf edir Rayonun tibb müəssisələrinin fəaliyyəti ilə bağlı cari ilin sentyabr ayında Taxta-körpü qəsəbəsindən xeyli uzaqda və rahat yolu olmayan Malıbəy obasında tibb məntəqəsinin tikintisinə başlanılmış və hazırda son tamamlama işləri görülür. Bu obyektin tikintisi laçınlı iş adamı Şahin Məmmədovun xeyriyyəçilik təşəbbüsü sayəsində "Qartal" tikinti firması tərəfindən həyata keçirilir. Laçında döyüşkən gənclik yetişir Gənclərdə vətənpərvərlik hisslərinin gücləndirilməsi, onlarda Vətənə, dövlətə sədaqət hisslərinin aşılanması istiqamətində çox ciddi işlər həyata keçirilməkdədir. Cari ilin iyun ayında respublikanın müxtəlif rayon və şəhərində məskunlaşmış 600 nəfərə qədər rayon gənci ilə Taxta-körpü qəsəbəsində və Bakı şəhərində görüş keçirilmiş, onların problem və təklifləri dinlənmişdir. Bu görüşlərin nəticəsi onu deməyə əsas verir ki, rayonun savadlı,

vətəndaşların müraciətlərinə baxılması istiqamətində aparılan məqsədyönlü işin nəticəsidir ki, öten ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2013-cü ilin 11 ayı ərzində ərizə və şikayətlərin sayı 305 ədəd və ya 40 faiz azalmışdır. Məhz bunun nəticəsidir ki, Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının sənədlərlə və vətəndaşların müraciətləri ilə iş şöbəsinin 6 aylıq hesabatında vətəndaşların ərizə-şikayətlərinin bütövlükdə azaldığı 11 rayondan biri Laçın rayonu olmuşdur. Prezidentin güvəndiyi və etimad göstərdiyi icra başçısı Prezidentin güvəndiyi və etimad göstərdiyi icra başçısı Bütün bu sadalanan məlumatlar onu sübut edir ki, Akif Səlimov cənab Prezidentin tapşırıqlarını vaxtında və uğurla yerinə yetirərək ona göstərilən etimadı doğruldu. Bizə isə bircə bunu arzulamaq qalır. Tezliklə Akif Səlimovun rəhbərliyi altında işğal olunmuş Laçını bundan da yaxşı abadlıq-quruculuq işləri aparmaq arzusu. İnşallah, arzumuz çin olar!

demokratiya.info

VƏTƏN, VƏTƏN, VƏTƏN...

Hər bir insan vətən önündə
Öz borcunu ananda
Vətən basılmaz olur.

Od olub alışdım, yandı.
Amma alovlanmadan,
Mən külə döndüm.

Dəniz olub
Kükreyib qayalara çırpıldım
Amma sahile
çıxa bilmədim.

Əzildim zaman-zaman,
məkan-məkan,
Rahatlana bilmədim.

Bu qoca dünyada,
Hər guşədə,
Qərib kimi özümü andım.

VƏTƏN!
VƏTƏN!
VƏTƏN!
DEYİB

Özümə
Məskən,
Yurd,
Yuva,
Aradım.

Amma,
Qaçqın,
Didərgin,
Terorist,
Möhrü ilə damğalandım.
Yenə ruhdan düşmədim.
Azadlıq,
Azadlıq eşqi,
Bütün bəşəriyyətə
Sülh,
Əmin-amanlıq, diləyi
Və amalı ilə, yaşadım
Bu amallarla
Meydanlarda alovlandım, alışdım.
Amma külə dönmədim.

23. V111. 1997. BEWAR

**BƏWAR BARİ
TEYFÜRİ**

Azərbaycan Laçın rayonunun Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən işğal olunmasından 22 il ötür. İyirmi iki ildir ki, 70 mindən artıq laçınlı respublikanın 57 şəhər və rayonunda müvəqqəti məskunlaşaraq, məcburi köçkün-

Laçının işğaldan 22 il keçir 70 mindən artıq laçınlı məcburi köçkünlük həyatı yaşayır

artilleriya silahlarından rayon mərkəzini atəşə tutublar. 1992-ci

düşmən qüvvələrinin böyük hissəsi Laçın dəhlizi vastəsi ilə daxil olub. Yerli sakinləri deyir ki, Laçın işğal olunmamışdan bir gün qabaq Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin böyük əksəriyyəti cəbhə bölgəsini tərk edib. Bir şəhər, bir qəsəbə, 125 kənd mövcud olmuş, 48 sənaye, 63 kənd təsərrüfatı, 217 mədəniyyət, 101 təhsil, 142 səhiyyə müəssisəsi, 462 ticarət, 96 məişət, 30 rabitə, 2 avtonəqliyyat və müxtəlif təyinatlı istehsal müəssisələri fəaliyyət göstərmiş. Erməni işğalı nəticəsində 13745 yaşayış evi qarət edilərək yandırılmış, rayon ərazisindəki 54 dünya, 200-dən çox yerli əhəmiyyətli qədim tarixi abidələr erməni vandalizminə məruz qalmış, ictimai və şəxsi təsərrüfatlarda olan 25 min başdan çox iri və 200 min başdan çox xırda buynuzlu heyvan qarət olunub.

Ümumilikdə, işğal nəticəsində Laçın rayonuna 7.1 milyard ABŞ dollarından çox ziyan dəyib, 58736 (01.01.2012-ci il tarixə 71.3 min nəfər) nəfər laçınlı öz doğma torpağından didərgin

götürülüb, 105 nəfər əliyə çevrilib. Mühəribədə xüsusi şücaət göstərmiş laçınlılardan beş nəfəri Azərbaycan Milli Qəhrəmanı adına layiq görülmüş.

İyirmi iki illik məcburi köçkünlük həyatı yaşamalarına baxmayaraq, qürurlarını hər zaman qoruyub saxlayan laçınlılar inanırlar ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi Azərbaycanın milli

lük həyatı yaşayır. Rayonun bütün icra strukturları Ağcabədi rayonunun Taxtakörpü ərazisində fəaliyyət göstərir.

Laçının ətrafında yerləşən rayon və yaşayış məntəqələrinin işğal edən erməni silahlı qüvvələri intensiv olaraq ağır

il may ayının 16-dan 17-nə keçən gecə Şuşa şəhərinin Turşu deyilən ərazisindən və Ermənistanın Gorus rayonu istiqamətindən hücum keçən erməni ordusu mayın 18-də Laçını işğal edib. Qeyd edək ki, rayonun işğalını reallaşdıran

düşüb. Qarabağ müharibəsində bütün istiqamətlərdə döyüşən Laçının igid övladlarından 238 nəfər şəhid olub, 66 adam girov

mənafeyinə uyğun həll olunacaq, işğal altındakı bütün ərazilərimiz düşmən tapdağından azad ediləcək. anspress.com

Li Çolemêrgê çanda Kurdî fêrî xwendekarên biyanî kirin

Li çarçêweya projeya "Show Your Culture Through Your Own Language/Çanda xwe bi zimanê xwe bide nîşandan" çendîn xwendekar serdana bajarê Çolemêrgê kirin û xwendekarên biyanî li wir çanda Kurdî fêr

bûn. Li çarçêweya projeya "Show Your Culture Through Your Own Language/Çanda xwe bi zimanê xwe bide nîşandan" çendîn xwendekar serdana bajarê Çolemêrgê kirin û xwendekarên biyanî li wir çanda Kurdî fêr bûn. Projeya ku ji aliyê Zanîngeha Hakkari ve hatibû amadekirin ji çendîn welatên biyanî yên wekî Polonya, Îtalya, Gurcistan, Azerbaycan, Ukrayna, Romanya û ji Qirgizistanê 35 xwendekar serdana bajarê Çolemêrgê kirin. Li vê bernamê de ji aliyê xwendekarên zanîngeha Hakkari ve ku bi cil û bergên Kurdî pêşwaziya mîhvanên xwe kiribûn, xwendekarên biyanî fêrî gotinê pêşiyên Kurdan, stranên gelêrî, edebiyata devkî û şahî û govendên Kurdî kirin.

Reuters:Petrola Kurdistanê diçe Îsrail û Amerîka

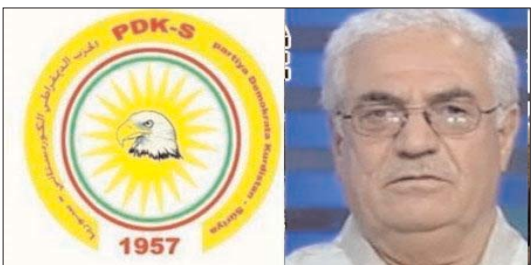
Li gora ajansa Reuters petrola Kurdistanê ji aliyê Îsrail û Amerîkayê ve tê kirin. Ev yek bûye sedemê nakokiyek mezin di navbera Bexdayê û Hewlêr de. Lê berpirsek yê wez-

ereta çavkaniyên siruştî yê Kurdistanê ji Reuterê re daye xuyakirin ku ew yekser petrolê nafroşin Îsrail û Amerîka. Lê Reuters dibêje ji berî du heftiyên petrola Kurdistanê ji aliyê kompaniyek taybetve ji bo Amerîka û Îsrailê hatiye weguhaztin. Li ser vê bûyerê wezîrê berpirs yê Îsrail nexwestiyê di vê babetê de li gel Reuters biavixe. Li ser vê bûyerê alîkarê serokê lîjneya neft û gazê ya Parlamentoya Iraqê Elî Razî, ji Rûdawê re got, hinartina nefta Kurdistanê bo her welatekî bi taybet Îsrail, eger bêyî agahdariya Bexdayê be wê demê tê wateya binpêkirina destûrê û kêmkirina heybeta Iraqê. Elî Razî ku endamê Dewleta Qanûnê ya bi serokatiya serokwezîr Nûrî Malîkî ye, diyar kir ku pêwendiyên diplomatîk û aborî yên rasterast bi Îsrailê re bi ti awayekî nayên qebûlkin.

Terora PYDê li himber PDK-S berdewam e

Çekdarên PYDê endamê Mekteba Siyasî ya Partiya Demokratîk Kurdistan a Suriye Beşar Emîn girt. PYD li Rojavayê Kurdistanê

li dijî berpirs û endamên PDK-S terorê dike. Heta niha gelek endam û berpirsên PDKS ji aliyê çekdarên PYDê ve hetine girtin. Herweha PYD nahêle sekreterê PDK-S derbasî Kurdistanê bibe. Doh jî endamê mekteba siyasî yê PDK-S Beşar Emîn li bajarê Hesîça ji aliyê çekdarên PYDê ve hate binçav kirin.

Encama civîna Partiyên Kurdistanî yekrêzî bû

Civîna Serokê Herêma Kurdistanê li gel hejmarek ji serkirdeyên Partiyên Kurdistanî ya di derbarê rewş û pêşhatên Iraqê. Îro şemî 17/05/2014 li Selahedîn serkirdeyên Partiyên Kurdistanî bi Serokatiya birêz Mesûd Barzanî Serokê Herêma Kurdistanê civiya. Kombûn taybet bû bi guftûgokirina di derbarê rewşa niha ya Herêma Kurdistan û Iraqê, nixandina hilbijartinên Parlemena Iraqê û îstîhqaqên wê ya di derbarê pêkanîna Hikûmetekî şeraketî nîştîmanî, her wiha ji bo dawî anîna pêkanîna Hikûmeta Herêma Kurdistanê û ragihandina wê.

Li kombûnê da, tekez li ser van bingehanan kirin:

1- Yekhelwestî û yekgotariya Kurdistanî beranber

îstîhqaqan û her wiha pêşhatên Iraqê û rolekî mez-

intir ji bo Kurd û serkirdayetiya wê.

2- Çalakkirina danustandî nê li gel qewareyên Iraqîyan bi hemû aliyên ve, bi navê gihîştina rêkvefînekî dîrokî ku bibê sedema başbûna rewşa Iraqê û çareserkirina wan kêş û tengasî û kelênên li encama siyaseta şaş ya îhmal xistinê ve pêkhatine.

3- Parastina yekgirtiya

mala Kurd ya ji bo mua-melekirina li gel daxwazên

destûriyan ku hê jî bi helawestî mane, li çarçêweya sîstemekî demokratî federalî da li Iraq, her wiha nehiştina wan hemû astengiyên li gel sîstema demokratî û şeraketî nîştîmanî da naguncin û li gel destûr da naguncin û binpêkirina wan bihayên dikin ku bingeha damezrandina Iraqa nû bûn.

4- Kombûnê de, daxwaz

ji Komîsyona Bilinda Serbixweya Hilbijartinan kirin ku her çî zûtire encamên hilbijartinê rabighîne û şefafiyet û paqijiyê biparêze.

5- Danîna mekanîzmek û bernamêyekî zelal ku tîma danustandînan li dema guftûgo û dariştina bingehên Hikûmeta Iraqî da li ser biçe.

Partiya Demokratî Kurdistanê

Yekîtiya Nîştîmaniya Kurdistanê

Tevgera Goran Yekgirtiya Îslamiya Kurdistanê

Komela Îslamiya Kurdistanê

Partiya Şu'î(komunist) ya Kurdistan - Iraq

Partiya Sosyalîst Demokratî Kurdistanê

Partiya Zehmetkêşên (Kedkar) Kurdistanê

Ger Kongreya Neteweyî çênebe ji têkçûna kurdan PDK û PKK berpirsyarin

Wek tê zanîn kongreya neteweyî ji ber nakokiyên di navbera PDK û PKK'yê de nayê li dar xistin. Di demê wisa ku Kurd ji konaxeke pir krîtîk de derbas dibin û bitenê dikarin bi yekîtiya neteweyî di pêvajoya nû de serkevin PDK û PKK ji ber berjewendiyên xwe asteng dikin ku kongre pêk bê. Divê raya giştî ya Kurdistanê êdî ser PDK û PKK'yê ji bo pêkhatina kongreya Neteweyî zexta pêwîst bike...

AMED, bakurê Kurdistanê - Piştî ku li Rojhilatanavî şoreşên gelan destpêbûn û herêm kete konaxeke pir girîng careke din pêwîst û girîngiya pêkanîna Konferansa Neteweyî hat rojevê. Gellek çavdêrên siyasî diyar dikin ku di pêvajoyê wisa de girîngiya pêkanîna Konferansa Neteweyî bi avayekî xwezayî gellek zêdetir bûye.

Ev demê dirêje gelê Kurd li benda pêk anîna konferansa neteweyî ne. Di 2-3 salên dawî de derbarê amadekariyên Konferansa Neteweyî di medyayê de hin agahî tîn belav kirin. Her sal tê gotin ku wê di biharê de Konferansa Neteweyî bê pêk anîn. Bi nûçeyên wisa di raya giştî ya Kurd de bendewarî jî zêde dibin.

Dewleta Tirk di vê pêvajoyê de di qada navneteweyî de ji bidest xistina qezence siyasî û befirehtir kirina

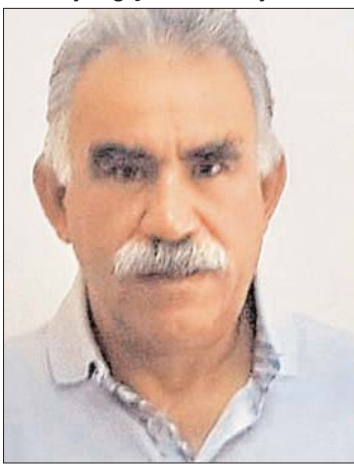
qadên xwe yê tevgerê dixwaze di meseleya Kurd de hin gavên "li gor xwe" bavêje. Wisa xuyaye ku dewleta Tirk wisa difikere ku bi gav avêtinê rê li midaxaleya derve bigre. Lê dewleta Tirk guh nade daxwazên Kurdan û li gor berjewendiyên xwe gavên xwe davêje. Di vê konaxê de jî girîngiya Konferansa Neteweyî Kurdî zêdetir derdikeve pêş. Wek tê zanîn Konferansa Neteweyî ku salên bihûrî de ji ber zextên dewleta Tirk hate paşve xistin.

Kurd encax di vê pêvajoyê dikarin bi Konferanseke Neteweyî zextên dewletên dagirker bidin sekinandin û qadake stratejîka pêşketinê bidest bixin. Ji bo pêşeroja rewşa li rojavayê Kurdistanê jî pêkhatina kongreyê pir girîng e.

Divê her hêz û aliyê Kurd berpirsariyên xwe bi cîh binin

Ji bo pêk anîna Konferanseke Neteweyî divê her alî rola ku dikeve ser wê bileyze. Ji xeynî PKK, PDK û YNK divê hêz û partî û rexistin û dezgeh heta weşanên medyaya Kurdî çî biçûk çî mezin, heta pêk anîna Konferansa Neteweyî wekî erkeke neteweyî bizane çî bi çalakiyan, çî bi hevdiarî navxwe, çî bi nûçe û gotaran divê her alî tiştêkî li gor delfetên xwe ji bo pêkanîna konferansê bike.

Çareserîya pîrgirêka Kurd di raya giştî de û rojevê de

her cara Kongeraya Neteweyî tê paşve xistin morala

xala yekemîn e. Dewleta Tirk ku di çareser kirina pîrgirêka Kurd de bi avayekî dîrû tevdiqere û piştî gavên baş her tim gavên êrîşkirinê ser kurdan davêje. Divê ev pêvajoya dîrokî baş were bikaranîn. Ger wisa nebe dê ji vê rewşê tenê PKK, PDK û YNK berpirsyan nebin..

Yekîtiyê nekin qurbana berjewendiyên xwe!

Îran û Tirkiyeyê ji yekîtiyê tifaqa gelê kurd in û ji ber ku naxwazin kurd li Rojhilatanavî bi hêz û xurt bibin van êrîşan pêk tînin. Zêdetir zelal bûye ku êdî kurd nikarin bêyî tifaq û perçe şer bikin û xwe li hemberî êrîşan şekîtiyê tifaqa xwe xurt bikin.. Ger partiyên Kurd bibiryarin Kongreya Neteweyî bikin qurbana berjewendiyên xwe û tirsonekiyên xwe ji niha ve Kurdan re bibêjin wê ev kongre neyê lidarxistin. Ji ber ku

gelê Kurd xirab kir û hêvî û abweriyên wan ên hember partiyên Kurd kêmtir kir. Soz dan û pêkanîna wê sozê ji qet soz neayînê baştir e.

Ger partiyên Kurd Yekîtiya Neteweyî û azadî, pêşketin û serxwebûna Kurdistanê bikin qurbana berjewendiyên xwe û ji firsêndên zêrîn û dîrokî ên vê pêvajoyê sîdê wernegrin dê heta hetayê li ber zarokên Kurd şermdar û li ber têkçûna doza Kurd berpirsyan bimînin! Bêcîdî-yetiya partiyên Kurd bû sedema nerazîbûna raya giştî ya Kurdistanî. Niha raya giştî ya Kurd dipirse. Gelo hûnê bi Kongreya Neteweyî ji bo pêşeroja Kurdistanê stratejiyek neteweyî diyar bikin an hûnê ji bo ku dilê dijminên Kurdan xweş bikin û berjewendiyên ên rexistinî bidest bixin hewl bidin?..

Soma ne qeza ye, qetlîam e

Li bajarokê Soma ya li ser bajarê teqînek çêbû û di encamê de heta Manîsaya Tirkiyê di komirhegekê de nuha nêzî 300 kesî mirî û nêzî 100

kesî jî birîndar he ne. Rûdanên bi vî awayî gellek caran li Tirkiyê bûne sedemê kuştin û birîndar bûna gellek karker û xebatkaran.

Ev bûyerana ji aliyê rayadarên dewletê ve wekî "qezaya iş" tîne binavkirin. Lê di eslê xwe de, meriv dikare van bûyerana wekî qetlîamên bê tedbîriyê binav bike. Mixabin di şerd û mercên kar kirinê de ehe-

miyeteke ku jiyana mirovî biparêze, ji aliyê dewletê û kargehan ve nayên stendin. Ew jî dibe sedemê qetlîamên bi vî awayî. Di vê bûyerê de jî, her ji ber vî îhmalkariyê bi sedan karkerên bi pereyekî nanoziko kar dikin hatin kuştin. Berpirsaryê vê qetlîamê beriya her tiştî dewleta Tirkiyê bi xwe ye.

Ew dewleta ku li Roboskî yê wan zarokên bê guneh bi zaneyî kuştîye, helbete ku dê ji bûyerên wekî Soma yê re jî bibêjin "qezaye". Em sersaxiyê ji malbatên karkerên qetlîkirî dixwazin û ewên ku bûne sedemê vê qetlîmê jî şermezar dikin.

Îro Serokê Kurdistanê dê li gel aliyên siyasiyên Kurdistanê kom bibe

Serokê Herêma Kurdistanê dê di gel serkirdeyên hemû aliyên siyasiyên Kurdistanê li havîngeha Pîrmam kom bibe û mijara serekî dê biryara aliyên Kurda ya ji bo awayê beşdarîkirina kabîna nû ya hikumeta Iraqê da be. Di kombûna Serokê Kurdistanê ya li gel serkirdeyên aliyên siyasî de behsa gihîştina gotareka hevbeş bikin ji bo danûstandina di gel Bexda ku kabîneya nû ya Hikûmeta Iraqê pêkbinin.

Pîrmam kom bibe û mijara serekî dê biryara aliyên Kurda ya ji bo awayê beşdarîkirina kabîna nû ya hikumeta Iraqê da be. Di kombûna Serokê Kurdistanê ya li gel serkirdeyên aliyên siyasî de behsa gihîştina gotareka hevbeş bikin ji bo danûstandina di gel Bexda ku kabîneya nû ya Hikûmeta Iraqê pêkbinin.

Nêçîrvan Barzanî serdana Londonê dike

Serokwezîrê Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî, li ser vexwandina wezîrê derve yê Birîtaniyayê Wiliyam Hague, di destpêka heftiya bê de serdana Birîtaniyayê

bike û digel wezîrê karûbarên derve û wezîrê enerjîyê yê hikûmeta Birîtaniyayê bicive. Li gor malpera Rûdawê, Nêçîrvan Barzanî serok-

wezîrê Kurdistanê di serdana xwe de ku, dê wezîrê samanên xwezayî Aştîf Hewramî jî pê re be, digel berpîrsên hikûmeta Birîtaniyayê bicive.

Rêjeya bêkariyê li Iraqê % 46 û Kurdistanê % 5 e

Wezîrê Kar û Karubarên Civakî ya Hikumeta Federal eşkere kir ku rêjeya bêkariyê li Iraqê gihîştîye sedî çil û şeş û eve jî bi rewşeke metirsîdar da zanîn. Wezîrê Kar û Karubarên Civakî ya Hikumeta Federal eşkere kir ku rêjeya bêkariyê li Iraqê gihîştîye sedî çil û şeş û eve jî bi rewşeke metirsîdar da zanîn. Nesar Rubeyî di çarçoveya beşdarîkirina xwe ya li kongreya pêşdebirina berdewam ya li devera

Erebî ragihand, her çende wan di demên bihurî da 36 proje qanûn ji bo

kêmkirina rêjeya bêkariyê pêşkêşî civata nûnerên Iraqê kiriye, lê belê niha sedî 46 e xelkê Iraqê bêkarin.

Her wiha balkişand li ser wê yekê ku salane zêdetirê sê sed hezar genc tene nava bazarê kar da û derfeta kar ji bo vê hejmara zêde nayê dîtin.

Hêjayî gotinêye ku li gor amar û îstatîstîkên fermî li Herêma Kurdistanê rêjeya bêkariyê % 5 e, û li Kurdistanê jî gelek karkerên xelkê Iraqê kar dikin.

"Ger Iran mafên Kurdan nede wê Kurd dest bi şer bikin"

Li gorî lêkolînên Navenda Lêgerînê Aştîyê yê Rojhilata Navîn a Navneteweyî (IMPR), tê gotin ku heke rejîma Îranê mafên demokratîk nede kurdan, dê beşek zêde ji kurdan serî li rêbazên leşkerî bidin.. AMED, bakurê Kurdistanê - Navenda Lêkolînê Aştîyê yê Rojhilata Navîn a Navneteweyî (IMPR) ku li Rojhilata Navîn analîzên civaknasî dike, di rapora xwe ya bi navê 'Nêrîna Kurdên Îranê li ser Pîrsgirêka Kurd û Çareserîya wê: Lêkolîna Qadê ya Kurdên Îranê' bal dikişîne ser xusûsên girîng. Di raporê nêrînê akademîsyen, çape-meniya xwecihî, rêxistinên civaka sîvîl, rû spî û hwd. hene. Di raporê de tê destnîşankirin ku kurdên li herêmên rojava yê Îranê dijîn ji tevgera kurd a siyasî bandor bûne û ji nêz ve dişopînin, heke rejîma Îranê mafên

demokratîk nede dê beşek zêde ya kurdan serî li rêbazên leşkerî bidin.

POLÎTİKAYÊN PIŞAFTINÊ

Di raporê de bêtîr nav bê dayîn li gor siyasatmedarên kurd di Destûra Bingehîn a Îranê de tu maddeyeke têkildarî mafê kurdan tune ye û navê kurdan jî qedexe ye. Dîsa di raporê de tê gotin ku midûrên giştî, midûrên polîsan ne kurd in û li cihên wek asayîşê kurd tune ne. Mafê wan ê çandî, civakî, siyasî û aborî jî nedîtî ve tî û polîtîkayên asimîlasyonê çavkaniya esasî ya pîrsgirêkê ye.

TIRKIYE Û SÛRIYEYÊ

Di raporê de tê gotin ku pêvajoya li Tirkiyeyê çî erênî çî jî neyênî bi encam bibe Dê bandora xwe li ser kurdên Îranê jî bike û ji ber bûyerên li herêmê rû didin Îran neçar e di mijara pîrsgirêka kurd de gavan biavêje.

DARVEKIRINÊN LI ÎRANÊ

Di raporê de hevdiînên ku demekê

di navbera PDK-Î, Azadî û PJAK'ê de dihatin kirin cih digirin û tê destnîşankirin ku pêşveçûnên li Tirkiyê û Sûriyeyê dê bandorê li Teheranê jî bike û partiyên li Îranê li gor vê amadekariyan dikin. Di raporê de tê diyarkirin ku Îran ji bandora pêvajoya aştîyê ditirse û beşeke zêde kurdên Îranê dibêjin ku zext û darvekirinên li Îranê jî bo sîno-darkirina vê tesîrê ye...

Keça Kurd Dîlan derbasî Hollywood'ê bû

Dîlan Gûn, keça Kurd ya bakurê Kurdistanê ku li welatê Swêdê rûdine û heya niha beşdarî li 30 filman û karên şanoyê kiriye. Dîlan Gûn a temen 26 salî, bi niyaze beşdarî di filmêkî Hollywoodê de bike ku biryara di payîza sala bê de bikeve ser ekranê sînemayê. Ji ber şoxûşengî û bejna wê ya xweşik, Dîlan Gûn, dişibe xanima ektera Emerîkî (Kilêr Forlan) û ji ber wê yekê jî keça Kurd bala derhênerên dibîwarê sînemayê de kişandiye û wê heya niha beşdarî di 30

filmên dirêj û kin û karên şanogeriye de kiriye. Li gor nûçeyê, Dayîka Dîlan ji bajarê Bedlîsê a bakurê Kurdistanê ye û bavê wê jî ji Enqerê paytexta Tirkiyeyê, ew bi xwe jî li bajarê Stokholmê paytexta Siwêdê jidayîk buye. Dîlan ew yek red kiriye ku Tirk be, çûnkî pêştir rojnameya Miliyet a Tirkî di çavpêkifteyê digel de, Dîlan weke ekterekî Tirk dabû naskirinê, lê belê ev keça Kurd teqez li wê yekê dike ku ew Kurde û ne Tirke. Li barê beşdarîkirina di filma Hollywoodê de jî Dîlan Gun dibêje: Heya niha min gelek kar kirine û min gлек ked daye, xwesteka min hebû, min hewl da, dawiyê ez biser ketim.

"Çi bibe jî emê vegerin Rojavayê Kurdistanê"

AVESTA KURD - Sekreterê giştî yê Partiya Demokrata Kurdistanê - Sûriyê (PDK-S), Sişd Mele ku di van rojên dawiyê de PYD serkird-eyên wê yek li pey yekî digire, direvîne û wan sirgûnî başûrê Kurdistanê peyameke tund ji PYD re şand. Mele, kiryar û êrîşên PYD bi tundî şermezar kir û got bi çî awahî be ewê vegerin rojavayê Kurdistanê. Sişd Mele ku PYD qedexe kiribû ew vegere Rojavayê Kurdistanê, ji bakurê Kurdistanê vegeriya başûrê Kurdistanê û peyamek ji Hewlêrê ji PYD re şand û got, berî her kesê wê PYD baca kiryarên xwe bide. Mele her wiha got kiryarên Pyd dikeve xizmeta dijmin û tenê rêjîma Sûriyê sûdê ji wan êrîş û kiryarên PYD dimîne. Sişd Mele ji Rûdawê re got, ew hatiye başûrê Kurdistanê ji bo ku ji vir ew û hevaêên xwe yê hatine nefîkirin, derbasî rojavayê Kurdistanê bibin.

Li warê çanda zozanan a hezaran salî ya Kurdan festîval!

Li Qilabanê di 2. Festîvala Çand û Hunerê ya Avaspî de, çanda zozanan a hezaran salî ya Kurdan tê jiyîn. Hevşaredar Zeynep Uren da xuyakirin ku di festîvala 2 rojan de wê rengên çandî û hunerî yê herêmê derkevin pêş û anî ziman ku ew li bendê ne hemû Kurdistanîyên dixwazin jiyana xwesa a gelê Botanê bibîne, werin Qilabanê.

DI ÇANDA KURD DE KÊFXWEŞIYA ZOZANAN

Li navçeya Şîrnex Qilabanê, Festîvala Çand û Hunerê ya Avaspî di 4'ê Gulanê de destpê dike. Festîvala Avaspî ku ji ber komkujiya Roboskî ev du sal in nedihat pîrozîkirin, xwedî kevneşopiyeke sedan salan e. Hevşaredara Qilabanê Zeynep Uren der barê festîvalê de agahî da ANF'ê û destnîşan kir ku di çarçoveya daxwaza gel de ew Şahiye Avaspî yê çanda hezaran salan a Kurdî lidar dixin. Uren da xuyakirin ku di hefteya destpêkê ya meha Gulanê de, beriya biç

zozanan gelê Qilabanê her tim li hev kom bûye û şahî lidar xis-

Uren diyar kir ku ewê di festîvalê de şeweya jiyana

rengîn li xwe bikin û berhemên xwe yê destan

tiye. Uren got, "Çemê Avaspî li Qilabanê weke ava pîrozê tê zanîn. Ji ber vê yekê beriya derketina zozanan, li destpêka vî çemî şahî dihatin lidarxistin. Ji bo bîranîna Komkujiya Roboskî ev 2 sal in me şahî lidar nedixistin. Lê belê îsal li ser daxwaz û bendewariyeke mezin a gel, me biryar dan ku festîvala kevneşopiya çanda hezaran salan a Kurdan ji nû ve lidar bixin."

JIN EV DU ROJ IN AMA-DEKARIYAN DIKIN

Kurdan, ku taybetmendiyên civaka xwezayî gihandîye roja me ya îro, nîşan bidin û got, "Li Qilabanê, di hefteya destpêkê ya Gulanê de her cureyên giha dikarin werin kelandin û xwarin. Ji ber vê yekê jinên Qilabanê ev 2 roj in gihayê herêma Botanê kom dikin. Giha û pincarê hatine komkirin, bi şeweyê herêma Botanê wê werin kelandin. Ev giha wê di çarçoveya festîvalê de bîr pêşkêşkin. Wekî din wê jin fîstanên xwe yê

pêşkêş bikin. Her wiha keç û xortên herêma Botanê wê listikên xwe yê folklorîk bileyzin, klamên govdê yê dengbêjî û payizokên Botanê bêjin. Li dû festîvala 2 rojan wê kesên derketine zozanan, werin oxirkirin."

Hevşaredar Zeynep Uren bang li her kesên dixwazin nostaljiya çanda Kurd bikin tevli Festîvala Avaspî bibin û destnîşan kir ku deriyê gelê Qilabanê heta dawiyê jî gelê Kurdistanê re vekiriye.

Egerin.com dibe navenda înterneta Kurdî

Motorê legerînê ya Kurdan ku dibe navenda înterneta Kurdî hate vekirin. Egerin.com di pêşengiya Kawa Onatî'yê ve hate ava kirin hemberî motorên legerînê yê navneteweyî ên bi şeweya Google bi servîsên xwe yê cur bi cur alternatîfêk baş û pêşkêşî pêşkêşî Kurdan dike. Egerin bi xirû kurdîye û di serî de weke google bikarhêner dikare li

înfomasyon û agahî li ser înternetê bigere. Teknolojîya Egerin'ê weke ya google bi xurte û Egerin yekemîn legerîna motorêye ku hemû malperên kurdî berhev dike û tîne berdest. Mînak dema ku mirov li ser google legerîna bi kurdî dike, google tîpên kurdî diguherîne û şûna encamên kurdî, encamên bi zimanên din nişandide. Ji bo ku ev çewtî ji holê rabe Egerin teknolojiyeka nû û bêhempa li ser înternetê bela dike. Robotên egerin.com niha li malperên kurdî digerin û wan endeks dikin. Ji xeynê wê Egerin ne tenê legerîne. Ji xeynê legerînê servîsên cuda pêşkêş dike. Herkes dikare ji xwe re bi hêsanî blog veke û li ser înternetê binivîse û yê bixwaze dikare nivîsên te bişopîne û bela bike. Mirov dikare li wêneyan bigere, ji hewa bajarê ku ti lê yî, ku otomatîk digohirene agahdar bibe, nûçe û dengûbasên kurdî bixwîne, Kanal û radyoyên kurdî binêre û gudhar bike.

Zanîngeha Selahaddîn Eyyûbî ku yekemîn zanîngeha weqfê ya Diyarbekirê ye. Zanîngeh di sala perwerde û hîndekariyê ya 2014 û 1015an de dê yekemîn car dest bi wergirtina xwendekarên xwe bike.

Zanîngeha Selahaddîn Eyyûbî ku yekemîn zanîngeha weqfê ya Diyarbekirê ye. Zanîngeh di sala perwerde û hîndekariyê ya 2014 û 1015an de dê yekemîn car dest bi wergirtina xwendekarên xwe bike.

Prof. Dr. Ekrem Dogan Rektorê Zanîngeha Selahaddîn Eyyûbî di baxçeyê kampusa Zanîngeha Selahaddîn Eyyûbî de civîneke rojnamevaniyê li dar xist. Prof. Dr. Dogan da zanîn ku zanîngeh di 16ê sibata 2013an de bi awayekî fermî hate damezrandin û zanîngeh dê di sala perwerde û hîndekariyê ya

Li Zanîngeha Selahaddîn Eyyûbî her sê zaravayên Kurdî fêr dikin

2014 û 2015an de xwendekarên duristiyê, Fakulteya Mîmarî û xwe yên pêşîn werbigre. Dogan Endazyariyê, Fakulteya Îlahiyatê

diyar kir ku di serî de beşên wekî Fakulteya Zanistên Kargerîyê û Îqtisadê, Fakulteya Zanistên Ten- û Dibistana Bilind a Zimanên Biyanî ya 4 salî bi tevahî dê pênc fakulte hebin. Her wiha dê digel

van fakulteyan Enstîtuyên Zanistên Civakî, Zanistên Fenê, Zanistên Tenduristiyê û Zimanên Herêmî hatin vekirin.

Dogan got ku dê li zanîngehê digel îngilizî, yek ji Kurmancî, Zazakî û Soraniya zaravayên Kurdî dê bêne hînkirin û wiha axivî: "Xwendekarên me dê îngilizî gelekî baş hîn bibin û bi wî awayî mezûn bibin. Di heman wextê de armanca me ew e ku em ji kurmancî, zazakî û soraniya zaravayên kurdî yekî hîn bikin. Em dê di beşa hemşîretiyê de dersên kurmancî û zazakî di beşa Bazirganiya Derve de jî zaravaya soranî hîn bikin. Piraniya xwendekarên ku dê li zanîngeha me qeyda xwe çêkin dê ji herêmê bin

û kurdî bizanibin." - Navê zanîngehê çima Selahaddîn Eyyûbî ye?

Navê Selahaddîn Eyyûbî hem li alema îslamê hem jî ji aliyê civaka rojava ve tê zanîn û ji bo cîhana roja me nîşana aştiyê ye ku zehf dixwazin bi dest bixin. Dogan axaftina xwe wiha berde-wam kir: "Zanîngeha me li bajarên Rohilat û Başûrê Rohilatê Anadoluyê ji bilî Gazîentabê zanîngeha ewilîn a weqfê ye. Zanîngeha me jî dê di nav rêbernameya YOKê ya ji bo sala Perwerde û Hîndekariyê ya 2014 û 2015an de cî bigire. Dogan got ku dê ji bo beşa hemşîretiyê 60, ji bo fîzyoterapiyê 60, Sepanên Bac û Mûhasebeyê 50 û ji bo Bazirganiya Derve 50 bi tevahî dê 280 xwendekarên bigirin.

Li berahiyê pêdivî ye roja zimanê kurdî bideyne niyasîn û bizanîn çima ev roje bi roja zimanê kurdî hatî ye nasandin, roja 15 gulanê roja deriketina hijmara yekê ya kovara (Hawar) li şamê ji aliyê mîr Celadet Bedirxan 1893 (1893- 1951) bi roja zimanê kurdî hatiye nasandin, çima ev roje û ne rojeka dî..? Yan çima ne helkefteka dî yan roja derçûna kovar yan rojnameka dî ne...? Li berahiyê pêdivî ye roja zimanê kurdî bideyne niyasîn û bizanîn çima ev roje bi roja zimanê kurdî hatî ye nasandin, roja 15 gulanê roja deriketina hijmara yekê ya kovara (Hawar) li şamê ji aliyê mîr Celadet Bedirxan 1893 (1893- 1951) bi roja zimanê kurdî hatiye nasandin, çima ev roje û ne rojeka dî..? Yan çima ne helkefteka dî yan roja derçûna kovar yan rojnameka dî ne...? Di bersiva van pirsiyaranda berî her tiştekî dê bêjim wek di çend nivîsinên xweda min amaje pêkirî, belavbûna yekem hijmara kovara (Hawar) li şamê 15 gulana 1932 despêka şorşeka rewşenbîrî bû, vê şorşê di demekê kurt-da sinûr bezandin piraniya herçar

Çima kes xwe li roja zimanê kurdî nakete xwedan?

parçên Kurdistanê vegirtin, (Hawar) ê di demekê kurt-da pitirîya nivîskarên kurd yên wî serdemî ji hemû deveran û ji her du zaravayên serekî hembêz kirin û xwandevevayên wan dever û zaravan jî kovar hembêz kirin. Ji aliyekê dinive (Hawar) di demekîda deriket ku serê çendîn salan bû li seranserî bakûr û rojavayê Kurdistanê û devera behdînan li başûr û deverên kirmancînsîn li rojhilatê Kurdistanê take yek berperê kurdî nehatibû-belavkirin, belkî axiftin bi kirmancî li gelek ji wan deveran tawaneka mezin bû û sizayên giran li ser hebûn, di vî demê tarî û pirdjwar û di navendeka pîrî asteng û rêgirda li 15 gulana 1932 ê (Hawar) mîna rojeka geş kete di şerîda digel hêza tariyê û gişt ew asteng û rêgir şkandin û tarî ji welatî rateqand. (Hawar) xwandingehêk bû di yek demda mamosta bo fêrikirina zimanê kurdî bi tîpên latînî û şagird bo fêrbûnê bi heman ziman û tîp pêgehandin, xwandingehêk bû berê wê ye biniyatî li taxekê şamê

welatê xerîbyê li nav komeka kurdên mişext û aware, hejar û bê

roje û ne rojeka dî, çima ev bîrî-hatine û nebîrîhatineka dî serê

piştevan hatedanan, lê didemekê kurt-da sinorên deskird bezandin û pênegavên xwe ber bi seranserî Kurdistanê havêtin û evro piştî borîna tinê 82 salan tîpên latînyên (Hawar) ê rasttîre bi tîpên mîr celadet Bedirxanî navikin bûyine tîpên xwandin û nivîsîna kurdî li piraniya Kurdistanê û navendên zimanvanî û rewşenbîrî û mîdiya kurdî li dervey welat. Niha me zanî çima ev

çend salekane li bakûrê Kurdistanê û hindek navendên kurdyên der vey welat wek roja zimanê kurdî hatiyesednîşankirin û di vê rojêda li dûv şiyânê berdestê wan çalakyên zimanvanî û rewşenbîrî dihênegêran û ev roje wek cejnêka neteweyî dihê-saxkirin. Lê li vêrê pirsiyar ewe gelo çima li başûrê Kurdistanê li vê parçeya xwedî destelatdariyeka kurdî, ne tinê giringî bi vê rojê

nahêtedan belkî ne destelatdarî û ne jî rewşenbîrî û saziyên ziman-zanî û rewşenbîriyên vî parçeyê bi vê rojê aşna bûyine û 15 gulanê nekefî ye di nav deftera rojîmêra wanda...!! Pirsiyareke û çaverêy bersivê ye.

Xwe li bersivê nagirim û dê heman pirsiyar ji kesên xwedî biryar û zanko û saziyên ziman-zanî û rewşenbîriyên devera behdînan kem, çinku em li parêzgeha Duhokê pitir ji cihên dî peywendî-darî li gel vê rojê û (Hawar) ê û mîr celadet Bedirxanî û tîpên latînyên kurdî, heke xelkek li cihên dî bi zanînan yan nezanînan, meremêk pê hebe yan ne giringî bi vê rojê nedet, pêdivî bû berî her kesekî em li vê rojê xwedî deriketbayin û berî wê bi çend rojekan me ber-hevî bo saxkirineva wê kiriban, di demê nivîsîna van peyvanda tinê rojek li pêşiya me ye bo 15 gulanê, nîşanek li ber çav nîne berheviyek bo saxkirineva vê rojê hatibeberkirin û ez dikarim bêjim heke ev roje di hizra hindekanda be ew jî hijmareka kême û ji wan kesanan yên ne biriyar di destanda ne jî çî li berdestan heye tiştekî bo vê bîrî-hatinê bikin...!!

Musedeq Tovî

"YPGê zarokan tevî refên xwe dike"

Hewlêr (Rûdaw)- Rêx- rêveberiya xweseriya istina bi navê Rewangeha demokratîk ku ji aliyê Mafên Mirovan li Sûriyê, Yekîneyên Parastina Gel (YPG) bi wê yekê tometbar kir ku zarokan tevî refên xwe dike û wan dike çekdar. Rewangeha Mafên Mirovan li Sûriyê ku navenda wê li Londonê ye û bînpêkirinên mafên mirovan li Sûriyê dişopîne, daxuyaniyek belav kir û tê de daxwaz kir ku YPGê û asayîşa ku ser bi PYDê ve tîpên nasirin, êdî mafên mirovan li navçeyên di bin kontrola xwe de bînpê nekin. Di daxuyaniya wê rêxistinê de hatiye gotin ku YPG û asayîşê di çend roj û heftiyên borî de çend çalakvanên Kurd û serkirdeyên partiyên Kurdî girtine, hinek ji wan hatine berdan û yên din heta niha girtî ne. ewangeha Sûriyê, YPG û asayîş bi wê yekê tometbar kir ku kesên temenê wan di bin 18 salan re ye tevî refên xwe dike. ewangeha Mafên Mirovan li Sûriyê daxwaz ji

PYDê û hevalbendên wê ve li Rojavayê Kurdistanê hatiye ragihandin, kir ku bînpêkirina mafên mirovan rawesîtin û hemû girtiyên nêrînan serbest berde û yên tawanbar jî radestê dadgehên serbixew bike. Rêxistinê herwiha daxwaz ji YPG û asayîşê kir ku hemû zarokan ji nav refên xwe derbixin, ji ber ku tevîkirina wan li dijî yasayên navdewletî ye.

Ev ne cara yekem e ku rêxistinên mafên Mirovan, YPGê û asayîş bi wê yekê tîpên tometbar dikin ku zarokan tevî refên xwe dike û wan wek çekdar bi kar tînin, lê fermandarên YPGê çend caran ev tomet red kirine.

Kaplan: Ocalan heta 5 salan dê azad bibe

Parlementerê Derdorê yê Swêdê a Keskan Mehmet Kaplan di serdana Navenda Civaka Kurd a Demokratîk a Gavleborg de da diyar kirin ku ew alîgirê azadiya Ocalan e û alîgirê gihiştina encamê vê pêvajoyê'ye û wiha got, 'niha ji bo Ocalan hepsa mal bi derfete û ez difikirim ku Ocalan wê heta 5 salan jî wê bigihêje azadiya xwe'.

Endama meclisa şaredariya Gâvle a Partiya Keskan a Derdor Roger Persson bi tevê Parlementer Kaplan çu serdana Navenda Civaka Kurd a Demokratîk û Kaplan di der barê pêşketinên li Swêdê, Tirkiyê û Kürdistanê de nêrînen xwe bi Kurdistanîyan parve kir.

Hewlêr (Rûdaw) - Wezareta Sîxoriyê ya Îranê (Îtîlaat) îdia kir, encamderên teqîna sala 2010an a bajarê Mehabadê yê Rohilatê Kurdistanê endamên Partiya Komeleya Şoreşger a Rohilatê Kurdistanê (Komele) bûne û ji aliyê hêzên wan ve hatine girtin. Komele jî vê yekê bi tundî red dike. Wezareta Îtîlaatê ya Îranê di daxuyaniyekê de ragihand, hêzên wan "tîmeke terorîstî" ku teqîna sala 2010an a Mehabadê kiribûn û endamên Komelê bûn, girtine. Li gorî daxuyaniyê,

Kaplan da diyar kirin ku, Pirs-girêkên ku li Tirkiyê tê jiyankirin ji ber

90 sal berê ji ber îdeolojiya Mustafa Kemal a 'Yek ziman', 'Yek dewlet', 'Yek millet' dest pêkiriye, lê belê ev di

rojame ya îro de bi rastiya hevdu nagirin.

Kurdîstanîyek dinjî ji Kaplanre di derbarê pêvajoya aşîf yê û azadiya Ocalan de fikrê we çîye pirsî. Kaplan vê pirsê wiha bersivand "Parlementerê me ku kokenê wê Kurde Jabar Amîn ji aliyê Kurdan re, minjî bi serokomar Abdullah Gul û bi rayedarên din re hevdtîtin pêk anîn. Em gihiştin vê encamê ku her du difikirin ku ev pirs-girêk bi çekan ve nayê çareserkirin. Ev kêfxweşiye. Emê jî jibo çareserî û Muzakere di nav hewldanan bin." Kaplan piştî ku got ez bi bawerim ku Ocalan wê azad bibe wiha got, 'ez difikirim ku niha hepsa malê wê bi derfet be û heya 5 salan jî Ocalan wê bigihêje azadiya xwe'. anf

Îran: Encamderên teqîna Mehabadê endamên Komelê ne

endamên wê tîmê 3 kes bûne ku destê wan di teqîna 22ê Îlona 2010an a Mehabadê de hebûye ku di encama wê teqînê de 12 kes hatibûn kuştin û 40 kes jî birîndar bibûn ku hemû sîvil bûn. Di daxuyaniya wezareta Îtîlaatê de hatiye gotin ku ew teqîn di dema lidarxistina merasimeke leşkerî de li bajarê Mehabadê çêbûye lê hedefa encamderan hêzên leşkerî bûye.

Navenda sîxoriyê ya Îranê eşkere kiriyê ku kesên ku hatine girtin li sîcên xwe

mukir hatine û gotine, dawiyê de ti endamêk wan nehatiye girtin û hêzên wan ti

çalakiyêke serbazî û çekdarî jî nekirine lê dibe ku Îran hinek kes girtibin û bi zora îşkencê ew teqîn bi wan dabe qebûlkirin jixwe ev tiştekî normal e ji bo Îranê.

Ev 75 sal in ku kurd li Asya Navîn, bi taybetî jî li ser xaka Kazakistan, Kirgizîstan û Ozbekîstanê dijîn. Yekitiya Sovyeta Sosyalîst 7-ê Tirmeha 1937-ê biryarek derdixe ku ev biryar dibe sedema koçberî û fermana wan.

Dawiya payîza 1937-ê kurdên Ermenîstan û Azerbaycanê ber bi Kazakistanê ve tene sirgunkirin. Sedema sirgunkirina kurdan ev e: "Kesên wiha ne ku mirov baweriya xwe bi wan nayine û bi wan ewle nabe." Bi hezaran malbatên kurdan, bi trênan, qamyon û seyareyên bar û heywanan di nav şertên gelek dijwar de dest bi rêwîtiyê '2 mehî' dikin.

Îro li Kazakistan, Kirgizîstan û Ozbekîstanê li gorî îstatîstîkên ne-fermî bi qasî 200 hezar kurd dijîn. Beşeke mezin ji kurdên Asya Navîn îro li Kazakistanê bi cih bûne ku pareke ji wan nêzîkî sînorên Çîn û Kazakistanê dijîn.

Sirgûna duyem sala 1944-ê di serma û seqemeke zivistanê de pêk tê. Fermana sirgûnê ji hêla Stalîn ve tê dayîn.

Komîserê Gel ê Navxweyî Yê Sovyeta Sosyalîst Lavrentî Beria, nameyê 'gelek girîng' û 'veşarî' ji Serokê Yekitiya Sovyeta Sosyalîst Josef Stalîn re dişîne û daxwaza fermana kurdan dike. Ferman bi vî awayî ye:

24 Tirmeh 1944
Bi tevahî veşarî!
Komîteya Parastina Dewletê,
Ji bo Hevrê Stalîn;

Beria pêşniyar kir, Stalîn fermana kurdan rakir!

Beşeke mezin ji kesên li herêmên Komarên Sovyeta reşnûsek bo Komîteya Parastina Dewletê bê şandin, hêviya we ji

Sosyalîst, ji ber ku li deverên sînorê Tirkîyê dijîn, bi xizmên xwe yê li Tirkîyê ne têkîlî datînin; hem qaçaqxçîtiyê dikin, hem jî ji bo îstîfbarata Tirk kar dikin.

Ji bo parastina sînorê Yekitiya Sovyeta Sosyalîst, Komîseriya Gel a Navxweyî baş dibîne ku 86 hezar kurd, tirk û hemşîniyên ji 16.700 malbatan pêk tên û li gundên rayonên Axiska, Adigin, Axilkelek, Aspînza û Bagdanovkaya Gurcîstanê û Komara Acarîstana Otonom dimînin, ber bi Kazakistan, Ozbekîstan û Kirgizîstana Komarên Sovyeta Sosyalîst ve bêne tehlîyekirin.

Li derdora sînorên navborî, wê ji hêla Komîseriya Gel a Navxweyî ve ewlekariyên taybet bêne wergirtin. Lewre jî ji bo ku

we ew e ku hûn biryarekê bidin.

Di çarçoveya rapora ku Komîserê Gel ê Navxweyî Ya Yekitiya Komarên Sovyeta Sosyalîst Beria dabû, biryara Komîteya Parastina Dewletê di nava hefteyekê de yekser tê...

Rojnameyên ku bi zimanê Rûsî li Rûsyayê derdiketin, di Hezîrana 1991-ê de, bi sernavê 'Dosyayên Taybet ên Stalîn' behsa kitekitên ve biryarê dikirin. Biryarê Stalîn ku bû sedema koçberî û mirina bi hezaran kurdên belengaz û gelên din ên herêmê bi vî awayî bû

Biryara Komîteya Parastina Dewletê
Bi tevahî veşarî,
Moskova-Kremlin
31 Tirmeh 1944

Hejmar: 6279

Ji bo parastina sînorê dewleta Gurcîstana Sovyeta Sosyalîst bê parastin, Komîteya Parastina Dewletê van biryaran wergirtiye:

"Ji 86 hezar kurd, tirk û hemşîniyên ji 16.700 malbatan pêk tên û li gundên rayonên Axiska, Adigin, Axilkelek, Aspînza û Bagdanovkaya Gurcîstanê û li Komara Acarîstana Otonom dimînin, 40 hezarê wan bila ber bi Kazakistanê, 30 hezarê wan ber bi Ozbekîstanê, 16 hezarê wan jî ber bi Kirgizîstanê tehlîye bikin.

Hevrê Beria bila li ser navê Komîseriya Gel a Navxweyî ya Yekitiya Sovyeta Sosyalîst ve, karê tehlîyekirinê heta 11-ê meha 1944-ê temam bike.

Serokê Komîteya Parastina Dewletê Stalîn

Heta sala 1956-ê jî derketina kurdan ji gundan qedexe bûye. Di bin çavdêriya leşkeran de bûne. Statuya wan jî ev bûye: "Penaberên taybet."

Balkêş e ku şert û mercên ku kurd lê rast hatine, zêde neketiye belgeyên fermî. Lê heke derbasî belgeyan jî bûbe, gelek veşarî ne û di arşîvên Sovyeta Sosyalîst de mane. Belgeyê ku eşkere bûye, di sala 1939-ê de hatiye nivîsandin. 25-ê Adara 1939-ê salê ji rêveberên komûnîst ên Kazakistanê, nameyê agahdariyê ji Molotov re tê şandin. Molotov, Serokê Komiserên Gel ên Yekitiya Sovyeta Sosyalîst e.

Di nameya de wiha tê gotin: "Rêveberên herêmî ên Kazakistanê tu alîkarî nedane Kurdan û Ermenîyan, piştgirîya wan nekirine û jiyana wan a aborî rêkûpêk nekirine."

Sala 1944-ê gava leşkerên kurd ên ku ji bo Sovyetîstanê çûne şer vedigerin welatên xwe, malbatên xwe nabînin û pê dihesin ku ocaxê wan kor bûye!

Kurd piştî sirgûnê 1937 û 1944-ê, cara sêyem piştî şerê Azerbaycan û Ermenîstanê, ji neçarî berê xwe didin Asya Navîn. Piraniya kurdên ji Azerbaycan û Ermenîstanê qesta ber û pismamê xwe kirin, li Kazakistanê bi cih û war bûn.

* Di hejmara 247-an a rojnameya Rûdawê çapa Ewropayê de hatiye weşandin ku heftane bi zimanê kurmançî/latînî weşana xwe dike. (S.K)

Salihê Kevirbiri
salihkeviri@hotmai.com

Gotinek di Roja Zimanê Kurdî de

Wek ku diyare ji berî 82 Salî ve; di roja 15ê gulana 1932an de yekemîn car di dîroka Kurdan de kovara HAWARê bi zimanê Kurdî (Kurmancî û Soranî), û alfabe ya Latînî hatiye nivîsandin û ji wê hingê ve rewşenbîrên Kurd his û hestên xwe bi zimanê dayîka xwe anîne û tînin ziman..

Bi saya wê rojê û bi saya xwediyê HAWARê mîr Celadet Bedirxan, roja îro em xwedî alfabeke xweser in û roja îro bi sedan, bi hezaran ji rewşenbîrên ku bi zimanê Kurdî dinivîsînin hene û bi dehan navend, enstîtu û komeleyên Kurdî hatine damezirandin û di xebatê de ne.. Her wiha bi sedan kovar, rojname û malperên internetê bi zimanê Kurdî,

alfabe ya latînî li seranserî dinyayê çêbûne..

Eger UNESCO di roja di 17.11.1999 de, 21ê sibatê bi navê "Roja navnetewî ya Zimanê Dayîkê" bijartibe û bi nav kiribe, yê me Kurdan, wek ku ji berî çend salan ve belav bûye roja 15 gulane ye, û ev roj ji sala 2006an vir ve tê pîrozkirin.

15 gulane, ev roja ku yekemîn car kovara HAWARê li Şamê hatiye weşandin û di nav Kurdan de hatiye belavkirin. Werin em bi geşbînî wê rojê (15ê Gulane), wek roja zimanê Kurdî pîroz bikin.. Wek ku çawa 22ê Nîsanê bi navê roja rojnamegeriya Kurdî hatiye bi nav kirin, bi me xweş e rojê 15ê Gulane jî li seranserî Kurdistanê, bi navê roja zimanê Kurdî bê nav kirin. Zimanê me, ne

kêmî zimanê xelkên derdora me ye, kok û rehên zimanê me li hezarê salan vedigere, rewşa xwe ji ava çemê Dicle û Ferat distîne, bi çiyayê Cûdî, Barzan, Zagros, Toros û Agirî re mezin bûye.. Bi keleka Nûh pêxember re gerya ye û dawî ji Cizîra mîr Şeref di dinayê de belav bûye..

Sebareti vejandina wê rojê, ku keç û xortên me yê ku dîrî zimanê dayîka xwe ketine li zimanê xwe vegebin, bi zimanê xwe bi xîfîn, bixwînin û binivîsin.. Jixwe zargotina me, ya ku bav û bapîrên me, di nav çerx û dewranên salan de afirandine û li pey xwe hiştine û roja îro gelek jê li ser zardevê kalemêr û pîrejina ye, ew zargotin li hêviya me û komkirin û nivîsandinê ye.. Di baw-

eriya min de her ku kalemêrek an pîrejinek ji wan dimire, pirtûkxaneyek me pêre tê şewitandin.. Erê werin em her sal wê rojê li gelê xwe pîroz bikin û xelkên xwe agahdar bikin ku, her sal di wek wê rojê de, wê gotina mîr Celadet Bedirxan bînin bîra xwe: (Heçî em Kurd, me ziman, me zimanekî delal heye û em pê diaxivin, piraniya me ji vî zimanî pêve bi çî zimanî nizanin. Bi tenê divê em hîrî xwendin û nivîsandina zimanê xwe bibin. Îro hînbûna xwendin û nivîsandina zimanê mader ji bo her miletî êdî ne wezîfeka şexsiye, lê wezîfeka milîye jî, heçî bi wê wezîfê ranebûne, wezîfa xwe a milî pêkve neanibe, bi kêrî miletê xwe nehatine ji bo ku mirov bikare xwe ji

miletê bihesibîne divê bi kêrî wî bêt..)

Mîr Celadet Bedirxan, kovara Hawar, hejmara (40) Şam/1942. HAWAR, kovareke panizdeh rojî bû, di warê ziman, ferheng û rewşenbîriya kurdî a tîvel de şoreşeke nû bû û dîrî siyasetê bû. Her wiha xwediyê wê Mîr Celadet Bedirxan di rûpelê pêşîn û rêza pêşîn de, armançên Hawarê diyar kirine û dibêje:

(Hawar dengê zanîne ye. Zanîne xwe nasîne e, xwenasîne ji me re rîya felat û xweşiyê vedike... Hawara me berî her tiştî heyîna zimanê me dê bide nas kirin. Lewma ko ziman şerta heyîne a pêşîn e... Hawar jû (ji îro û) pêve bi her tiştê ko kurdanî û kurdîtiyê pê bendeware, dê mijûl bibe. Tenê siyaset jê dûre, xwe naêxe siyasetê.

Hawarê siyaset ji civatên welatî re hiştîye. Bi siyasetê bila ew mijûl bibin. Em jî di warê zanîne, huner û sinetê de dê bixebitin.) Bi wê helkeftina ku heyva gulane, ji berî 82 salan ve sînga xwe ji kovara Hawarê re vekirîye û mizgîniya zayîna kovara (HAWAR)ê daye me, em xwe gelkî bextiyar û kamîran dibînin û sed rehmet li giyanê Mîr Celadet û Dr. Kamîran Alî Bedirxan û tev neferên malbata wan bibare, buhişt cih û warê wan be.

Qamişlo, 15.05.2014

Konê Reş,

Li Ewropayê nêzîkî 2.5 milyon Kurd dijîn. Piraniya wan li Almanya, Frensa, Îngilîstan û Holendayê bin jî, ew li hemû welatên Yekîtiya Ewropayê dijîn. Ji salên 2000î vir ve di nava van Kurdan de yê ku bûne hevwe-latîyên ewropî pirr in. Her ku diçe hejmara wan zêdetir dibe. Dîsa di nava wê girseya Kurd de hejmara kesên xwende û rewşenbîr hêdî hêdî zêde dibe. Li gorî salên 1980yî û 1990î niha cîwanên Kurd zêdetir dixwînen. Di nava deh salên pêş de diyaspora Kurd li Ewropayê di nava xwe de guhartinekê balkêş çêdike.

Di navbera salên 1960î û 2000î de ji sedî 90ê Kurdan weke karker bû. Lê belê di nava van 15

Potansiyela Kurdên li Ewropayê-1-

salên dawî de hejmara Kurdên ku karsaziyê dikin her ku diçe zêde dibe. Bi taybetî li Almaniyayê Kurdên ku bûne xwediyê firmeyên mezin hene, her ku diçe di vî warî de pêşketineke berbiçav çêdibe. Li welatên din jî, bi taybetî li Frensa û Holendayê firmeyên Kurdan û herwiha rewşa wan ya aborî di asteke pêşketî de ne. Hêdî hêdî li hemû welatên Ewropayê mirov dikare firmeyên mezin û navçeyên Kurdan bibîne.

Pêşketina rewşa diyaspora Kurd, çî di warê rewşenbîrî de, çî jî di warê aborî de be, mirov kêfxweş dike. Dema ku ez rastî karsazekî kurd tîm, yê ku xwedî

derfetên mezin be, di min de dixweşiyekê çêdike. Ez bawer im heman tişt ligel hemû Kurdan wiha ye. Li gorî lêkolînên min, îro li parzemîna Ewropayê Kurd xwedî potensiyeleke aborî ya sermayeke di navbera 80-100 milyar

Euro ne. Ango sermayeya Kurdên li Ewropayê bi qasî ya welatekî biçûk e. Û her ku diçe ev sermaye zêde dibe. Li herêma ku ez lê dijîm, di her mehê de bi dehan firmeyên nû ava dibin. Dibe ku hemû sernekevin, lê belê di nava wan de yê ku pirr baş kar dikin jî hene. Heman rastî li hemû welatên Ewropa Navîn tê dîtin. Digel hejmara girseyî û hêza aborî ya diyaspora kurd, mixabin kêmasiyên mezin jî hene. Di nava diyaspora kurd de yê ku hêj bi awayekî eşkere nasnameya xwe ya neteweyî neparêzin hene. Hin Kurdên ku li wê parzemînê xwendî û bûne

xwedî derfetên fireh, bi awayekî eşkere ji xwe re nabêjin « ez Kurd im ». Heman rastî di nava karsazan de jî heye. Ji ber sedemên ticarî, bi taybetî yê bi Tirkîyê re, hin Kurdên ku xwedî firmeyên mezin in, eslê xwe vedîşêrin. Ev weke nexweşiyekê ye û hêj di nava Kurdan de heye.

Li hemberî wê rastiya diyaspora kurd, wezîfeyên mezin dikevin ser milên rêxistinên Kurdan. Bi taybetî Herêma Başûrê Kurdistanê di vî warî de dikare wezîfeyekê pirr hêja pêk bîne. Herêma Başûrê Kurdistanê dikare ji wê potensiyela rewşenbîrî û ya aborî sîd werbigire.

Di nivîsa xwe ya pêş de ezê hin pêşniyaran bikim...

İmralı heyeti Kandil'de

Bir kaç hafta önce PKK Lideri Abdullah Öcalan ile İmralı'da yaptıkları görüşmenin ardından Kandil'e giden HDP heyeti, KCK yetkilileriyle gelişmeleri değerlendirecek. PKK Lideri Abdullah Öcalan'ın tek taraflı başlattığı İmralı diyalog süreci devam ederken, 26 Nisan tarihinde Öcalan ile biraraya gelen HDP heyeti, Öcalan'ın görüşlerini iletmek ve KCK yetkililerini dinlemek üzere Kandil'e gitti. Dün, Habur Sınır Kapısı'ndan geçen HDP Eş Genel Başkan Yardım-

cısı Sırrı Süreya Önder ve Grup Başkanvekilleri Pervin Buldan ile İdris Baluken, bugün KCK yetkilileriyle biraraya gelecek. Siyasal gelişmelerin değerlendirileceği toplantıda sürecin gidişatı konusunda karşılıklı görüş alışverişinde bulunulacak. Daha önceki görüşmede, Öcalan'ın yazdığı 18 sayfalık mektubu Kandil'e ileten heyet, Kandil'den gelen mesajı da Öcalan'a iletti. Öcalan, heyet ile 26 Nisan tarihinde yaptığı son görüşmede gelişmelerin bıçak sırtında olduğunu belirterek sürecin her an yeni bir

müzakere evresine de kapsamlı bir çatışmaya da evrilebileceği uyarısında bulunmuştu. Sürecin gidişatına yönelik kaygı ve beklentiler devam ederken, bölgede yaşanan karakol-kalekol yapımları son dönemlerde kaygıları arttırmaya başladı. Birçok alanda halkın başlattığı direniş ardında bir buçuk yıllık çatışmasızlık sürecinin ardından ilk kez geçen hafta PKK ile TSK arasında sıcak temas yaşanmıştı. Meskan'da bir gerilla sürecin ilk kaybı olarak hayatını kaybederken, Dersim'de de iki asker yaralanmıştı.

Sınırdaki 'İran İdam Cumhuriyeti'ne uyarı eylemi!

TUHAD-FED, İran İslam Cumhuriyeti tarafından 59 Kürt siyasetçi hakkında verilen idam kararına dikkat çekmek ve kararın iptali çağırısı yapmak amacıyla İran sınırında sembolik olarak 59 kişi ile 3 gün sürecek açlık grevi eylemi başlattı. Birçok merkezden yüzlerce yurttaşın katıldığı eylemde konuşan DTK Eş Başkanı Aysel Tuğluk, İran'ı idam kararlarından vazgeçmeye çağırdı. TUHAD-FED, İran İslam Cumhuriyeti tarafından 59 Kürt siyasetçi hakkında alınan idam kararını ve Soma'da yaşanan maden faciasına kınamak amacıyla Van'ın Saray ilçesindeki Kapıköy Hudut Kapısı'nda protesto yürüyüşü yaparak, nöbet çadırı kurdu. Muş, Doğubeyazıt, Yüksekova, Diyarbakır ve Van'daki TUYAD-DER şubelerinin öncülük ettiği yürüyüşe, DTK Eş Başkanı, Van Bağımsız Milletvekili Aysel Tuğluk, BDP PM üyesi Ramazan Yıldız, BDP Van İl Başkanı Musa İtaç, TUHAD-FED Başkanı Zübeyde Teker, Van Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı Bekir Kaya, ilçe belediye eş başkanları ile yüzlerce yurttaş katıldı. Kapıköy sınır kapısında, sınıra sıfır noktada kurulan nöbet çadırı önünde İran sınır kapısına doğru

yürüyüşe geçen kitle, "Katil İran hesap verecek", "İslam Cumhuriyeti değil, İdam Cumhuriyeti", "Kaza değil, kader değil, katliam! Soma halkının acısını paylaşıyoruz" pankartı açarak sık sık, "Bijî berxwedana zîndana", "Bijî Serok Apo", "Katil İran hesap verecek" sloganları attı. Sınır kapısına 50 metre kala yürüyüşü sonlandıran kitle, demokrasi ve özgürlük mücadelesinde yaşamını yitirenler anısına saygı duruşunda bulundu.

Saygı duruşunun ardından söz alan TUHAD-FED Başkanı Zübeyde Teker, Kürtçenin Kırmanckî lehçesinde yaptığı konuşmada, İran devletinin, rejiminin idam ettiği Kürt siyasetçiler için eylem yaptıklarını belirtti.

İran devletinin kirli siyaseti gereği, 59 Kürt siyasetçi hakkında idam kararı aldığını ifade eden Teker, Kürt ve Türk halklarının bu idamlara karşı sessiz kalmaması gerektiğini ifade etti. İran devletinin zulmüne karşı herkesin tepkisini ortaya koymasının gerektiğine işaret eden Teker, idamların durması için dört parçada yaşayan Kürtlerin birlik olması gerektiğine vurgu yaptı.

'Mısır'daki idamlarda dünyayı ayağa kaldıranlar...'

Aysel Tuğluk ise "İran İslam Cumhuriyeti denilen aslında, İran İdam Cumhuriyeti'nin 59 Kürt siyasetçi ve din adamlarına karşı almış olduğu idam kararını protesto etmek için buraya

geldik" dedi. İnsan hayatını gasp eden, rehin tutan İran rejiminin kirli politikası gereği İslam adı altında idam kararları verdiğini dile getiren Tuğluk, İran'ı idam kararından vazgeçmeye çağırdı.

Tuğluk, "Maalesef söz konusu Mısır'daki idamlar olduğu zaman dünyayı ayağa kaldıranlar Kürtler söz konusu olduğunda sessiz kalmaktadır. İran'da İslam hukuku adı altında insanlar katledilmektedir. Buna asla sessiz kalmayacağız. Buradan İran'ı bir kez daha uyarıyoruz. Bu uygulamalara derhal son verin"

dedi. **'PJAK'ın ateşkesine uymazsa direnişi yükselteceğiz'**

Konuşmasının devamında Kürtlere yönelik imha, inkar ve zulme boyun eğmeyeceklerini vurgulayan Tuğluk, "İran idam rejimi bu politikalarını sürdürür

ve PJAK'ın ateşkesine uymazsa, direnişi yükselteceğiz. İran derhal bu soykırım politikasından vazgeçmelidir. Uluslararası toplumu ve insan hakları kuruluşlarını da bu katliamları durdurmaya çağırıyoruz. İran'da yapılanların İslamiyet ile hiçbir ilgisi yoktur. İslamiyet sevgi dinidir, hakkaniyet dinidir. İran bu idamları sürdürürse hiç istenilmeyen sonuçlara yol açabilir. Bu yüzden herkesi İran'a yönelik mücadeleyi yükseltmeye çağırıyoruz" diye konuştu.

'İdamlar Kürt halkının elde

ettiği statüye ilişkindir'

Van TUYAD-DER Başkanı Ahmet Aygün ise 2011'den bu yana PJAK ile ateşkes pozisyonunda olan İran'ın, ateşkesin şartlarından olan idamları durdurma kararına uymadığına dikkat çekti. "Tahran yönetiminin Kürtlere yönelik idam ve infaz politikasına ağırlık vermesi bölgesel gelişmelerle doğrudan bağlantılıdır" diyen Aygün, idamların Kürtlerin statüsüne yönelik sürdürülen topyekun saldırının İran ayağı olduğunu vurguladı. İran rejiminin yürüttüğü idam politikasının ne İran halklarına ne de Ortadoğu coğrafyasına huzur ve barış getireceğini de dile getiren Aygün, "Bizler bu vahşeti protesto ederek İran hükümetini uyarmak, kamuoyunu duyarlı kılmak ve Soma'da yaşamını yitiren maden emekçilerinin acılarını paylaşmak için burada 3 günlük açlık grevine başlıyoruz" dedi. Konuşmaların ardından 5 dakikalık oturma eylemi yapan kitle yeniden çadırlara dönerek 3 gün sürecek olan açlık grevi eylemine başladı. İran'da haklarında idam kararı verilen 59 Kürt siyasetçiyi ithaf edilen eylemde, sembolik olarak 59 kişi açlık grevine başladı.

MEHMET DURSUN/YÜKSEL DİKER - DIHA

Dempsey: Suriye muhalefetinin ülkeyi yönetecek gücü yok

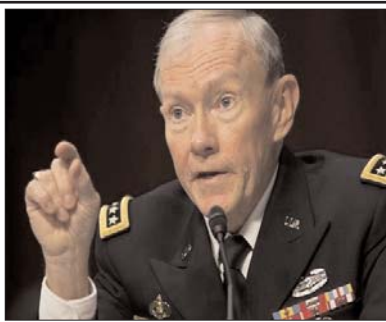
ABD Genelkurmay Başkanı Martin Dempsey, Suriye muhalefetinin Esad rejiminin yönetiminden uzaklaştırılması sonrasında ülkeyi kontrol edecek ve yönetecek durumda olmadığını söyledi.

Atlantik Konseyi Genel Siyaset Araştırmaları Kurumu'nun düzenlediği kongrede Suriye'yle ilgili düşüncelerini

paylaşan Demsey Suriye'nin geleceğiyle ilgili karamsar bir tablo çizdi ve Suriye muhalefetine Esad rejimi sonrasıyla ilgili uyarılarda bulundu.

Demsey Suriye muhalefeti Esad'ı devirene kadarki dönemde Suriyenin terör, açlık ve kriz döngüsünde yaşayacağını dile getirdi. ABD Genelkurmay Baş-

kanı Martin Dempsey Suriye'nin geleceğiyle ilgili dinleyicilere ve basın mensuplarına şu çarpıcı soruyu sordu: "Esad tüm adamlarını alıp giderse bile bu ülke kendi kendini nasıl yönetece?" ABD Genelkurmay Başkanı Suriye muhalefetine yönelik eleştirilerini şöyle sürdürdü: "Suriye muhalefetinin sorun ve

krizleri çözecek bir yönetim yok. Muhalefet, Suriye vatan-

daşlarını terör kışkıracından ve El Kaide ile bağlantılı grupların saldırılarından koruyacak bir güce ve iradeye sahip değil" ABD Genelkurmay Başkanı Dempsey, şimdi Suriye'de bir kriz olduğunu, dönemsel krizin iç savaş şeklinde cereyan ettiğini, sonraki safhada da terörist gruplara karşı mücadelede kriz yaşanacağını da sözlerine ekledi. BasNews

Dersim'de çatışma, iki asker yaralı

Dersim merkeze bağlı Sütüce Köyü'nde yapımı süren karakolun güvenliğini sağlayan birliğe, bu sabah PKK'li bir grup gerillanın ateş açtığı belirtildi. Saldırı sonucu çıkan çatışmada 1 astsubay ve 1 er yaralandı. Yaralı askerler Elazığ'da tedavi altına alınırken, takviye askeri timlerin havadan indirildiği bölgede çatışmanın sürdüğü belirtildi. Merkeze 15 kilometre uzaklıktaki Sütüce köyü Kırmızı Dağ bölgesinde yapımı süren karakolun güvenliğini sağlayan askeri birliği, bugün sabah saatlerinde bir grup gerilla tarafından uzun namlulu silahlarla atış açıldı. Saldırıya askerler de anında karşılık verdi. Çatışmada Astsubay İsmail Özkan ve Jandarma Er

Hasan Gök yaralandı. Yaralıların ilk tedavisi Elazığ Asker Hastanesinde

yapıldıktan sonra Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesine kaldırılarak tedavi altına alındı. Saldırının ardından hava destekli operasyon başlatılırken, 6 timin havadan bölgeye indirildiği ve çatışmanın sürdüğü belirtildi. vatan

Dicle Üniversitesi'nde 'Peygamberler Diyarı Eğil Sempozyumu'

Dicle Üniversitesinde gerçekleşen 'Peygamberler Diyarı Eğil Sempozyumu' sona erdi. 15-16 Mayıs tarihleri arasında gerçekleşen 'Peygamberler Sempozyumu ve Eğil Tanıtım Günleri' Diyarbakır'ın Eğil ilçesinde Makam ve Kabirleri bulunan Peygamberleri anma ve anlama adına Dicle Üniversitesi'nde düzenlenen bugünkü programla sona erdi. Dicle Üniversitesi Kongre Salonu'nda başlayan program yapılan üç oturumun ardından son buldu. Sempozyuma konuşmacı olarak Cezayir ve Güney Kürdistan'dan da bilim adamları katıldı. Güney Kürdistan'dan programa katılan ve peygam-

berlerin sosyal çevreye olan etkilerini anlatan Anas Muhammed Tahir, Diyarbakır ve Diyarbakır'ın ilçelerine bakıldığında peygamberlerin kabri ile dolu ve güzel olduğunu söyledi.

Hz. Zülküf'ün hayatından kesitler anlatan Muhammed Tahir, "Hz. Zülküf zamanında Kenan diye bir kral yaptığı zulüm ile tanınıyordu. Kenan denilen kral zamanında kimse ondan başkasına ibadet edemiyordu. Hz. Zülküf ibadetlerini gizli yapıyordu. Ama O'nu görenler hemen krala haber

verdiler. Kral da hemen Hz. Zülküf'ü yakalattı ve Hz. Zülküf krala Allah'ı anlatınca o zalim

kral hemen tövbe edip Allah'a iman etti." dedi. 'Peygamberler Sempozyumu ve Eğil Tanıtım Günleri' programı Eğil ilçesinde devam edecek.

Soma Hadisesi Siyaseti Nasıl Etkiler

Soma'da yaşanan acı hadisenin Türkiye'deki siyasi hayatı nasıl etkileyeceği merak edilen konuların başında. Soma Hadisesi Siyaseti Nasıl Etkiler

Ali GÜLSOY

Tabii olsun veya olmasın her hadisenin dünyayı ve siyaseti doğrudan veya dolaylı olarak etkileme potansiyeli vardır. Soma hadisesi gibi acı ve kayıplarıyla büyüklüğü tartışılmaz olan hadisenin ise siyaseti etkilememesi düşünülemez.

Hükümetin ve özellikle Erdoğan'ın tavrı zannederim kısa ve orta vadede aleyhlerine olur. Bu aleyhe durumu daha da ağırlaştırır da bizzat Erdoğan'ın anlaşılabilir tavırlarıdır. Soğukkanlı, mütevazı ve halka hak veren bir tutum ve söylem yerine; böylesi hadiselerin doğal olduğunu söylemeleri, vatandaşın tepkisini yumuşak bir dil ve fiiliyetle karşılayacaklarına; agresif bir söylem ve tutuma sarılmaları, tekmeler, gerilmeler hiç de hayra alamet değildir.

Muhalefetin bir kısmı veya bazı odakların bu işten nemalanma ve hükümeti

zayıflatma veya Erdoğan'ın Cumhurbaşkanlığı'nı engelleme niyeti, girişimi

olabilir ve bu durum reel siyasetin doğasında zaten vardır. Erdoğan'ın dikensiz gül bahçesi beklentisi veya bir sıkıntı olduğu zaman yerinde veya değil eleştiriye tahammül etmemesi bidayetinden beri değişmeyen tavrıdır.

AKP ve Erdoğan'ın şansı Türkiye'deki muhalefetin çapsızlığından kay-

naklanmaktadır. Muhalefetin hukuk dışı arayışları, Erdoğan'ı kerhen de olsa destekleyenlerin de medeni cesareten yoksun eleştirileri hükümete yanlış üstüne yanlış yaptırmaktadır.

Türkiye'deki iktidar ve muhalefet;

söylem ve fiiliyetleriyle hukuku, etik değerleri, toplumsal barışı hiçe saymaktadırlar. Evrensel kuralların hiçe sayıldığı bir ortamda herkesin işi şansa kalmasa da her türlü oyun ve saptırma serbest hale geliyor.

Soma hadisesini soğukkanlı bir şekilde değerlendirmek ve ileriye dönük net hukuki düzenlemeler yapmak elzem hale gelmiştir. Keza, sadece maden ocakları değil, tersaneler, inşaatlar ve trafikteki can ve mal kayıpları ile çevrenin tahribi, kaynakların israfı, su, hava ve toprağın kirletilmesi de bir bütün olarak ele alınmalıdır.

Erdoğan bugüne kadar idare etti. Lakin böylesi doğal olmayan bir olayı paralel yapıya, PKK'nin şiddetine, dış güçlere bağlamak biraz zordur. Abdurrahman Dilipak'a kalırsa MOSSAD ve CIA parmağı dahi olabilir. Bu kadarına da pes demesek de ispat istemek hakkımızdır sanırım.

Hulasa, Erdoğan ve hükümet iyi bir sınav veremedi bu olayda ve elbette şöyle veya böyle etkilenecektir. İnşallah olan gene halka olmaz.

Kürdistan Bölge Başkanı Nêçîrvan Barzanî'nin talimatıyla Şingalê'nin savunması için 700 kişilik bir askeri birim kuruluyor. Konuyla ilgili açıklama yapan Şingalê Kaymakamı Meyser Hecî Salih, kurulmasına karar verilen taburun 500 kişiden az olmayacağını, gerekirse sayının 700'e hatta 1000'e ulaşabileceğini dile getirdi. Meyser Hecî Salih sözlerini şöyle sürdürdü: "Taburun bir an önce kurulmasını umuyoruz. Kurulacak tabur Şingalê'nin işsizlikle boğuşan gençleri için yeni bir imkan yaratacak ve işsizliğin azalmasına katkıda

Êzdî Kürtleri savunmak için 1000 kişilik Pêşmerge taburu kuruluyor

bulunacak. Terörist saldırılardan dolayı çoğu genç Mûsil'in Rebia ilçesinden Şingalê'ye göç etmek zorunda kaldı ve şu anda geçimlerini sağlayabilecek bir işe sahip değiller." Bilindiği gibi radikal islami grupların saldırılarından dolayı can ve mal güvenlikleri kalmayan çok sayıda Êzdî Kürt Rebîa'dan Şingalê'ye doğru göç etmek zorunda kaldı ve yaşam koşulları giderek ağırlaştı.

Daha önce Mûsil kentine yakın bölgelerde öldürülen Êzdî vatandaşların ölümünü protesto

etmek için yaptıkları gösteride Êzdî vatandaşlar, yetkililerden acil ve caydırıcı kararlar alınmasını talep etti. Kürdistan Bölge Başkanı Nêçîrvan Barzanî, Êzdî Kürt vatandaşların savunması için özel bir askeri birim kurulmasına karar vermişti. Bölgeyi iyi tanıdıklarından ve kontrolü sağlamaları daha kolay olacağından, kurulacak askeri birimin şingalêli gençlerden oluşturulacağı bildirildi. Başta Musul ve Duhok olmak üzere Irak ve Kürdistan Bölge şehirlerinde

yaklaşık 500 bin Êzdî vatandaşın yaşadığı tahmin ediliyor. Son dönemlerde bazı Êzdî aileler

savaş ve baskılar yüzünden Avrupa'ya göç etmek zorunda kaldı.

Dün gece Amed'in Licê ilçesinde Mikail Ayık isimli HÜDA PAR üyesini kaçırmaya çalışanlarla ilgili olarak HÜDA PAR

Yapıcıoğlu BDP'yi suçladı

silahla yaralayanlara tepkiler gelmeye devam ediyor.

ve herhangi hayati tehlike arz eden bir durum söz konusu değil. Yaralılardan iki tanesi taburcu edilmiştir. Kızımız Nesrin'in ise bu gün taburcu olması söz konusudur." diyerek son durum hakkında basını bilgilendirdi.

"Yaşanacak tüm saldırılardan BDP ve yönetimi sorumludur"

Yaşanan bu ve buna benzer olayların asıl sorumlularının, Licê'ye giden HÜDA PAR üyelerine, üyelerini saldırtan BDP yöneticileri olduğunun altını çizen HÜDA PAR Genel Başkanı Yapıcıoğlu, "Bu saldırıdan sorumlu olanlar 'Onların Licê'de üyeleri bile yok. Licê'de ne işleri var?' diyen BDP'nin en üst kişisidir. Son bir yılı aşkın bir süredir çözüm veya barış süreci denilen süreçte yeni cezazelerin gelmemiş olmasından dolayı kendilerini sudan çıkmış balık gibi görenler, 20 yıl önce ölmüş olan PKK militanlarının taziye çadırlarını yeni yeni kurmaya

başladılar. Bu da yetmezmiş yeni bir kan dökme ihtiyacı hissetmektedirler. Saldırıya uğrayan şahıs HÜDA PAR'ın Lice Belediye Meclis Üyesi adayı idi. Bu olayın bir tek sebebi var. Kendi tabirleri ile 'bizim bir tek suçumuz var; onları sevmememiz ve onların partilerine oy vermeyeceğimizi açıklamış olmamızdır.' diyorlar. Daha da ötesi böyle bir saldırıyı gerçekleştirmiş olmalarının bir tek sebebi var. O da saldırıya uğrayan kişilerin HÜDA PAR'lı olmalarıdır. Bu kabul edilecek bir durum değildir. Bu güne kadar yapılmış tüm saldırılardan ve bundan sonra da yaşanacak tüm saldırılardan BDP ve yönetimi sorumludur. Bunun sorumluluğunu taşıyacaklardır. Bu kan BDP'nin üzerine sıçramıştır. Biz bu olayın takipçisi olacağız." ifadelerini kullandı. Yapıcıoğlu, "BDP'nin bundan sonraki süreçte de net bir tavır ortaya koyup koyamayacağını hep beraber göreceğiz." dedi.

Genel Başkanı Yapıcıoğlu basını yaptığı açıklamada, kanın BDP'nin üzerine sıçradığını söyledi. Dün 24.00 sıralarında Amed/Diyarbakir'in Licê ilçesi Darakol köyüne baskın yaparak HÜDA PAR üyesi Mikail Ayık'ı kaçırmak isteyen ve üç kişiyi

Dicle Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesine kaldırılan Mikail Ayık, Ali Ayık ve Nesrin Ayık'ı ziyaret ederek geçmiş olsun dileklerinde bulunan Hür Dava Partisi Genel Başkanı Zekeriya Yapıcıoğlu, ailenin saldırıya uğramasının tek sebebinin müt-

edeyin olmaları ve HÜDA PAR'a oy vermeleri olduğunu belirtti. Ziyaretleri sonrası basını açıklamada bulunan Yapıcıoğlu, yaşanan olayın geride kalan 30 Mart yerel seçimleri ile ilgili olduğunu belirterek, 30 Mart yerel seçimlerinde Lice Belediye Meclis Üyesi adaylarının da evine gelen iki ayrı araç ile 6 - 7 kişi oldukları tahmin edilen silahlı kişiler tarafından kaçırılmak istendiğini hatırlattı.

"Yaralılardan iki tanesi taburcu edilmiştir"

Dün gece geç saatlerde yaşanan olayda da asıl nedenin Mikail Ayık ve ailesinin HÜDA PAR üye ve gönüllüsü olması olduğunu söyleyen Yapıcıoğlu, "Mikail kardeşimizin kendisine ve ailesine uzun namlulu silahlar ile saldırıp ateş açmışlar. Kendisiyle beraber abisi ve kızı olmak üzere 3 tane yaralı var. Çok şükür yaralılarımızın durumu şuan iyi

Batman'da Kürd Demokrasi Platformu açıldı

Batman'da Platforma Demokratên Kurd (Kürd Demokrasi Platformu) şubesi açıldı. Sertaç Bucak, "Biz çözüm sürecini sonuna kadar destekliyoruz. Bu çözüm sürecini baltalayan kim olursa olsun ne Kürd milleti ne de Türk milleti onları affetmeyecek." dedi. Bir düğün salonunda yapılan programa Kürd Demokrasi Platformu Başkanı Sertaç Bucak, Türkiye'den, Suriye'den, Irak'tan ve Batman'daki siyasi parti ve STK temsilcileri katıldı. Program bir dakikalık saygı duruşu ve Kürtçe okunan marş ile başladı. Daha sonra program okunan Kur'an-ı Kerim ve Kürtler için okunan bir şiir ile devam etti.

Programın açılış konuşmasını Platformun Genel Başkan Yardımcısı ve Basın Yayın Sorumlusu Yunus Altan yaptı. Daha sonra program Mela Mustafa Barzanî'nin hayatını anlatan sinevizyon gösterimi ile devam etti.

Ardından Demokrasi Platformu Başkanı Sertaç Bucak Kürtçe bir konuşma yaparak, katılımcılara platform hakkında bilgi verdi. Bucak, Soma'da hayatını kaybeden işçiler için Allah'tan rahmet ve ailelerine başsağlığı diledi.

Bucak, "Batmanlı kardeşlerimize bize yaptıkları yardımlar için teşekkür ederiz. Batman'da yapacağımız çalışmalar için

halkımızdan destek istiyoruz. Yapacağımız hizmetlerden Batmanlılar-

dan yardım istiyoruz. Allah hepimizin yardımcısı olsun. Milletimiz bundan sonra

Batman'da yalnız değildir. Daha önce illegal olarak kurulan Kürdistan Demokrat Partisi şartların değişmesinden sonra legal olarak faaliyetlerini sürdürecektir. Bizim için Kürt düşman yoktur. Fikri, zikri, düşüncesi ne olursa olsun tüm Kürtleri kardeşimiz gibi görüyoruz." dedi. Çözüm sürecine de değinen Bucak, "Biz çözüm sürecini sonuna kadar destekliyoruz. Biz Türkiye Hükümetine ve PKK'ye çağrıda bulunuyoruz. Bu çözüm sürecini sürdürün ve devam ettirin. Bir daha sakın buralarda bomba ve silah sesleri olmasın. Bu çözüm sürecini baltalayan kim olursa olsun ne Kürd milleti ne de Türk milleti onları affetmeyecek." diye konuştu. (M.Fatih Akgül-İLKHA)

Президент Барзани: "У нас не было партнерства, это был тоталитаризм"

Масуд Барзани, президент Иракского Курдистана, высказался по поводу политики правления иракского премьер-министра Нури аль-Малики, заявив, что тот ведет страну к тоталитаризму.

В своем выступлении, которое можно было бы истолковать как ответ на попытки примирения, предпринятые Малики после нескольких месяцев ухудшения отношений между Эрбилем и Багдадом, Барзани заявил: "Власти в Багдаде хотят контролировать все... Это для нас не приемлемо. Мы хотим быть партнерами; мы не хотим быть субъектами". Эти слова Барзани произнес в понедельник в интервью агентству "Reuters", в котором он также повторил свое предупреждение о том, что курды могут решить сделать выбор в пользу независимости, если их требования справедливого подхода со стороны правительства в Багдаде не будут выполнены. Высказывания президента Региона Курдистан прозвучали после того, как Малики обратился к курдским и другим политическим лидерам в надежде заручиться их поддержкой его претензий на третий срок премьерства в соответствии с национальными выборами, состоявшимися 30 апреля. Источник в партии Барзани,

"Демократической партии Курдистана" (ДПК), которая, согласно предва-

рительным подсчетом получила наибольшее число голосов на парламентских выборах, сообщил, что на этой неделе ее лидеры получили письмо, подписанное Малики в качестве главы "Коалиции Правового государства", и призывающее к созданию совместных планов на политическое будущее страны.

Али Шала, один из лидеров коалиции Малики, ранее отметил, что курдское участие в новом иракском правительстве принесет пользу всем сторонам. Шала назвал президента Барзани "опытным политиком, который привлекает во внимание текущие внутренние и международные обстоятельства при принятии решений".

"У нас не было партнерства, это

был тоталитаризм", заявил Барзани, говоря о правлении Малики. "Он является номером один из тех, кто несет за это ответственность. Он был способен не позволить всему процессу развиваться в этом направлении", сказал лидер Курдистана "Reuters". Окончательные результаты выборов прошлого месяца до сих пор не объявлены, и курдская поддержка может оказаться жизненно важной для надежд премьер-министра касательно обеспечения его следующего срока.

Между тем, его соперники среди суннитов и даже в пределах его шиитской общины полагаются на курдов, надеясь помешать его стремлению остаться у власти. Атмосфера между Эрбилем и Багдадом омрачена неразрешенным спором по поводу курдских планов самостоятельного экспорта нефти региона в Турцию. Курдские лидеры также обеспокоены жестоким противостоянием армии и арабов-суннитов, которое привело к притоку беженцев провинции Анбар в курдские земли. Говоря об этом, Барзани заявил: "Разжечь войну для достижения политических целей - это катастрофа. В любой стране, преследующей такую стратегию, это означает конец этой страны". Ранее Эрбиль

обвинил Малики в неспособности соблюдать дух федеральной конституции Ирака. Президент Барзани дал понять, что одним из вариантов ответов, открытых для курдов, является прекращение курдского участия в багдадском правительстве. "Все варианты находятся на столе", сказал он "Reuters".

Подчеркнув, что нынешняя ситуация в Ираке является неустойчивой, он сказал: "Настало время для окончательных решений. Мы не собираемся ждать еще десять лет, и проходить через этот опыт снова, если мы будем бойкотировать процесс, мы будем бойкотировать все".

Курды помогли Малики обеспечить его второй срок в 2010 году после того, как получили обещания разделить власть и урегулировать статус так называемых спорных территорий, в том числе Киркука. Хотя последние замечания Барзани не представляют собой откровенный отказ от предложений Малики, прошлый опыт научил курдского президента, что курды должны получить твердые гарантии.

Ссылаясь на перспективы возможного референдума о независимости Курдистана, Барзани сказал: "Если они не любят нас, чтобы быть с ними, они должны сказать нам, и мы выберем другой путь, мы собираемся провести референдум и спросить наш народ. Чтобы наши люди не решили". По материалам "Rudaw".

Парламент Курдистана обсуждает внесение изменений в проект конституции Региона

Президиум парламента Курдистана объявил во вторник, что он, в координации со всеми политическими блоками, готовится принять решение о внесении изменений в проект конституции региона. Об этом сообщает "Shafaq News". В заявлении подчеркивается, что парламент стремится сделать будущую конституцию региона фактором достижения демократиче-

ской, парламентской и гражданской системы, и заложить основы для учреждений в регионе, которые будут предметом доверия и удовлетворенности граждан. В заявлении также говорится, что внесение изменений в Конституцию является общественным запросом и запросом всех политических партий. Проект конституции Курдистана вызывает споры среди различ-

ных политических сил региона из-за различий во взглядах на многие его пункты.

Хотя проект был принят большинством голосов на предыдущем заседании парламента, где две основные партии - "Демократическая партия Курдистана" (ДПК) и "Патриотический Союз Курдистана" (ПСК) имели главную роль, - оппозиционные партии во главе с "Движением за

перемены" (Горран) и исламистские партии Курдистана потребовали от президента

Региона, Масуда Барзани, не подписать его и вернуть документ в парламент.

Сайт иранского консульства рекомендует курдам воздерживаться от разговоров о единой курдской родине, называет курдский иранским диалектом и сообщает много других удивительных вещей

Департамент внешних связей Регионального правительства Курдистана (КРГ) призвал действующего генерального консула Ирана в Эрбиле прокомментировать статью, которая появилась на веб-сайте консульства, в которой Иран описывается как "Родина" курдов, курдский язык назван "диалектом", а также содержатся другие оскорбительные для курдов заявления. Об этом сообщает "Rudaw". Мохсен Бауафа, исполняющий обязанности генерального консула Ирана в Эрбиле, был вызван главой департамента внешних связей КРГ, Фаллом Мустафой, и пресс-секретарем КРГ, Сафином Дизайи, чтобы ответить за публикацию этой статьи на веб-сайте иранского консульства в Сулеймании.

В статье, которая расска-

зывает об истории ирано-курдских отношений с иранской точки зрения, курды названы "этническим меньшинством в Ираке, Турции и Сирии", а Иран - "их истинным большим домом и родиной". Известная курдская Мехабадская Республика названа "недолгим коммунистическим правительством", а курдский язык - диалектом: "Курдский не является языком, но диалектом многих персидских языков, который был создан с помощью смешения арабского, турецкого и персидского языков". Региональное правительство Курдистана во вторник заявило, что его официальный протест был передан и.о. генерального консула в Эрбиле, и потребовало официального разъяснения от иранского правительства. "Это не политика

или позиция Исламской Республики Иран", сказал Бауа-

фа. Но КРГ потребовало передачи протеста Эрбиля соответствующим должностным лицам в Тегеране. Большая часть скандальной статьи посвящена двусторонним связям Ирана и КРГ, и роли Ирана в поддержке и укреплении борьбы курдов за свободу в Ираке. "Иранский монарх остановил свою под-

держку курдам в Ираке, но иранская революция 1979 года стала переломным моментом в возрождении связей с курдами в Ираке", говорится в статье. "В 1991 году Иран хотел создать лучшие

отношения с этническими иранцами (курдами) в Курдистане, поэтому вместо открытия одного консульства, Иран открыл два консульства в Эрбиле и Сулеймании".

Статья также наметила многочисленные красные линии, которые курдам не следует пересекать, чтобы сохранить хорошие отноше-

ния с Ираном. Одна из них - территориальная целостность Ирака. "Если деятельность курдов будет направлена на повышение их сепаратизма и создание атмосферы отделения от Ирака, то курдские отношения с Ираном пострадают. Но узы станут крепче, если курды предпочтут увеличение их прочности в иракских рамках и станут настоящими партнерами в иракском центральном правительстве", говорится в статье. Согласно статье, иранские курдские партии вызывают нестабильность внутри Ирана, и КРГ должно запретить их. "Иран требует запрета деятельности курдских политических групп Ирана, поскольку эти группы вызвали нестабильность в пограничных городах Ирана, и если КРГ запретит эти группы, то Иран будет больше доверять Курдистану". Статья также сообщает, что курды должны воздерживаться от разговоров о единой курдской родине. **kurdistan.ru**

Президент Курдистана встретился с иракским спикером

В четверг в Эрбиле президент Региона Курдистан, Масуд Барзани, встретился со спикером иракского парламента, Усамой аль-Нуджаифи. Стороны обсудили вопросы политики и безопасности в

стране, а также результаты иракских выборов и политические перспективы Ирака. Барзани и Нуджаифи согласились, что после объявления окончательных результатов выборов "Выс-

шей Независимой Избирательной комиссией" (ИНЕС), должны начаться переговоры между всеми политическими сторонами, чтобы спасти страну от ее политических кризисов.

В Турции традиционно отмечают День Курдского языка, призывая начать в государственных школах образование на курдском, что юридически пока является невозможным. "Дети должны получать образование на своем родном языке. Язык является идентичностью народа", заявил Осман Озчелик, представитель организации "Democratic Society Congress" (DTK) в интервью "Firat News". До 1991 года в Турции было запрещено говорить на курдском и любым способом выражать свою принадлежность к курдской культуре. По словам Кристиана Синклера, помощника директора Центра ближневосточных исследований Университета Аризоны, Турция рассматривала курдский язык как угрозу территориальной целостности государства. "Таким образом, турецкий язык использовался в качестве оружия против курдов в навязывания курдам идеологии единой турецкой национальной идентичности. Результатом этой многолетней политики стало то, что многие курды Турции больше не могут назвать курдский своим родным языком", сказал он в интервью "Rudaw". Среди известных курдов, которые не владели родным языком, называют всемирно известных кинорежиссера Йылмаза Гюнея и певца Ахмета Кайя.

По словам Мехмета Нече-

День Курдского Языка в Турции - курды требуют обучения на родном языке

фа, доцента Южного Университета Дании, за последние несколько лет в Турции был проведен ряд улучшений со стороны правящей "Партии справедливости и развития" (АКР). Так в 2009 году турецкое правительство запустило курдский канал "TRT-6". В прошлом месяце было объявлено об открытии первого курдского Университета в Диярбакире.

Осенью 2013 года премьер-министр Турции, Реджеп Тайип Эрдоган, приступил к внедрению "демократического пакета", который, среди прочего, дал курдам право на образование на курдском в частных школах страны, а также позволил использовать буквы Q, W и X, которые отсутствуют в турецком алфавите, но есть в курдском. "До прихода к власти АКР, не было даже никаких разговоров о правах курдов. Шаги АКР не являются достаточными, но они являются шагами в правильном направлении", сказал Нечеф. Но многие курды в курдских юго-восточных районах Турции настроены скептически. Они говорят, что на практике нет никаких изменений. Рачи Биличи, глава офиса "Ассоциации по правам человека" в Диярбакире, говорит: "Несмотря на демократический пакет, курдские буквы все еще нельзя использовать в офици-

альных текстах, и те, кто использует их, рискуют быть привлеченными к ответственности. Власти не всегда позволяют родственникам заключенных говорить друг с другом на курдском". Демир Баран, актер театра из курдской труппы "SI", утверждает, что ему и его товарищам часто отказывают в пуб-

личных выступлениях в культурных центрах из-за репертуара на курдском. В дополнение, власти отказываются печатать их афиши, где используются курдские буквы. "Несмотря на обещания Эрдогана, мы по-прежнему подвергаемся дискриминации как театральные деятели, потому что мы играем на курдском языке", говорит актер. Певца Гани Нар по-прежнему не решается вернуться из эмиграции. "Проводятся хорошие разработки и

"TRT-6" является развитием в смысле языковых прав. Но, в конце концов, это просто государственная пропаганда и ассимиляция курдов на курдском языке", заявила Нар, находящаяся в изгнании в Германии. Тахир Элчи, президент Диярбакирской Ассоциации юристов, признает, что есть прогресс, и считает "TRT-6", курдские университеты и другие достижения важными шагами, но подчеркивает, что этого недостаточно для решения проблемы. "АКР должна предпринять шаги, чтобы разрешить этот конфликт. Решением является образование на родном языке в государственных школах", сказал он.

Нечеф соглашается с Элчи и объясняет, что образование на курдском требует изменения в конституции Турции. Но, он

убежден, что Эрдоган пытается быть осторожным, чтобы не оттолкнуть турецких националистов. "Эрдоган печется о своем тыле и хочет гарантировать, что он не переступит [красных] линий избирателей. Вероятно, поэтому он отстранился от "курдского открытия" 2009 года, которое впоследствии не удалось", говорит Синклер. Летом 2009 года АКР позволила некоторым боевикам "Рабочей партии Курдистана" (РПК) вернуться через ворота Хабур на границе с Ираком. Однако триумфальное шествие РПК и их сторонников оскорбило националистические круги Турции. Эрдоган боится второго Хабура, говорят эксперты. В августе в Турции пройдут президентские выборы, на которых Эрдогану понадобятся курдские голоса. Именно поэтому премьер-министр должен дать курдам их права, говорит Нечеф. Это также необходимо для улучшения добрососедских отношений с Иракским Курдистаном, где у Турции есть торговля и инвестиции. "Для того чтобы приблизиться к его курдским соседям, Эрдоган должен решить проблему курдов в своей стране", считает ученый. День Курдского Языка празднуется в Турецком Курдистане 15 мая, в день, когда в 1932 году курдский лингвист Челадет Бедирхан начал издавать курдский журнал "Hawar".

Делегация ЕС обсуждает стратегические вопросы и создание постоянного представительства с курдским руководством

Как мы уже сообщали, делегация Европейского Союза, возглавляемая послом ЕС в Ираке, Яной Хибасковой, и представленная послами ряда стран ЕС, посетила Курдистан, чтобы провести встречи с президентом, премьер-министром и другими официальными лицами, а также для участия в праздновании Дня Европы, организованном Региональным правительством Курдистана (КРГ). Делегация обсудила ряд стратегических вопросов, связанных с Ираком и Курдиста-

ном, а также возможность открытия постоянного представительства Европейского Союза в Эрбиле. Как сообщают курдские СМИ, во время встреч

отношений между ЕС и Курдистаном. Посол Хибаскова заявила, что в настоящее

время ЕС работает над открытием своей миссии в Курдистане. При наличии большого числа дипломатических представительств стран-членов ЕС в Эрбиле, представительство ЕС в столице Курдистана имеет важное значение для дальнейшего продвижения отношений КРГ с европейским сообществом. Сотрудничество ЕС в первую очередь ориентировано на укрепление верховенства закона, развитие полицейских сил Курдистана, "Асаиш" и судебной системы. Области здравоохранения и образования также являются частью портфеля ЕС в их будущем уча-

стии в Курдистане. Посол Хибаскова отметила также важность сотрудничества в области энергетики и торговли, что она назвала ключом к стратегическому партнерству между ЕС и КРГ. Чиновник ЕС также вновь подтвердила намерение ЕС и государств-членов, департамента гуманитарной помощи и гражданской защиты Европейской Комиссии и других НПО оказывать постоянную техническую и гуманитарную помощь сирийским беженцам в Курдистане. По ее словам, ЕС имеет долгосрочные планы по оказанию помощи беженцам и вынужденным переселенцам.

3000 беженцев Анбара продолжают свое обучение в Курдистане

Министр образования Регионального правительства Курдистана (КРГ), Исмет Мухаммед, и депутат иракского парламента, Лика Уарди, посетили школы Эрбиля, которые приняли анбарских беженцев. Министр говорил с преподавателями и школьниками-беженцами, пообещав им, что его министерство сделает все возможное, чтобы обеспечить для них все необходимое.

"Мы будем делать все от нас зависящее в Министерстве образования КРГ для того, чтобы беженцы не пропустили учебный год. Мы будем продолжать помогать им, пока они не вернуться в свои родные города", сказал Мохаммед.

Как сообщает "BasNews", в Курдистане были открыты четыре школы для бежен-

цев Анбара, среди которых 3000 школьников, и все они расположены в провинции Эрбиль. Школьники из Анбара продолжают учебу согласно плану иракского Министерства образования.

Тунис открывает свое дипломатическое представительство и воздушное сообщение с Эрбилем

Тунис открывает дипломатическую миссию в Курдистане и начнет прямые рейсы в следующем месяце, заявил посол Туниса в Ираке, Самир Джамай, во время воскресного визита в Эрбиль. "Мы надеемся, этот шаг будет означать начало торговых, культурных и туристических связей между двумя сторонами", сказал посол после своей встречи с официальными лицами из Регионального правительства Курдистана (КРГ). "В качестве первого шага мы откроем

офис посольства в Курдистане, и мы согласовали это с иракским федеральным министерством иностранных дел", сказал он, добавив, что в начале июня начнут курсировать прямые рейсы между Тунисом и Курдистаном. Автономный Курдистан на севере Ирака связан воздушными рейсами с более чем 25 городами мира. Пятнадцать крупных перевозчиков, в том числе "Turkish Airlines", "Luft-hansa", "Qatar Airways" и "Emirates" летают в Эрбиль. kurdistan.ru

ДИПЛОМАТ

№ 19 (263) 19 - 25 май 2014 ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

Президент Барзани провел совещание с курдскими политическими партиями

Президент Курдистана теплым приветствием ее участников, подчеркнув важность

с рядом высокопоставленных официальных лиц курдских политических партий.

Президент начал встречу

единой курдской позиции в отношении образования следующего иракского правительства, которое должно быть

Курдские лидеры объединяются в вопросе политики в Багдаде

Как сообщает "BasNews", лидер партии "Горран", Науширван Мустафа, и представители его партии

встретился с президентом Курдистана, Масудом Барзани, в Эрбиле, чтобы договориться о единой позиции по Багдаду. После этой встречи Барзани заявил телеканалу "KNN", что у него и Мустафы есть общность взглядов на дела в Курдистане и в Ираке в целом. "Мы обсудили формирование

нового правительства", сказал Барзани, "и у нас были схожие

взгляды на дела Ирака и региона". Со своей стороны, лидер

сформировано по итогам последних парламентских выборов. Как заявил президент, сохранение единства имеет решающее значение для "Альянса Курдистана".

Присутствующие старшие члены курдских политических партий поклялись работать вместе в Багдаде и вести диалог с другими иракскими политическими субъектами в интересах народа Курдистана.

Встреча завершилась выпуском заявления, в котором продемонстрирована готовность курдских политических партий быть едиными в формировании нового иракского правительства.

Курдские лидеры объединяются в вопросе политики в Багдаде

Как сообщает "BasNews", лидер партии "Горран", Науширван Мустафа, и представители его партии

встретился с президентом Курдистана, Масудом Барзани, в Эрбиле, чтобы договориться о единой позиции по Багдаду. После этой встречи Барзани заявил телеканалу "KNN", что у него и Мустафы есть общность взглядов на дела в Курдистане и в Ираке в целом. "Мы обсудили формирование

Президент Барзани встретился с лидерами ПСК

12 мая президент Курдистана Масуд Барзани встретился с

руководством партии "Патриотический Союз Курдистана" (ПСК), чтобы обсудить участие ПСК в новом правительстве Курдистана и политическую

ситуацию в Ираке. В заявлении, опубликованном после

встречи, говорится, что на совещании "было подчеркнуто, что все политические силы Курдистана должны иметь единую позицию, когда дело доходит

до контакта с другими иракскими политическими группами в преддверии переговоров по формированию правительства". Говоря о формировании Регионального правительства Курдистана (КРГ), президент Барзани подчеркнул, что этот процесс должен быть завершен как можно скорее, и КРГ должно включать в себя все политические стороны Курдистана. В состав делегации ПСК вошли вице-президенты партии, Косрат Расул Али и Бархам Салих, а также другие высокопоставленные члены политбюро ПСК.

Эрбиль и Багдад возобновили переговоры

Как сообщает "BasNews", делегация из Курдистана должна посетить Багдад в ближайшее время и возобновить переговоры между Региональным правительством Курдистана (КРГ) и Багдадом, чтобы решить текущие споры. Депутат "Коалиции Правового государства", Хади Амин, считает, что этот визит, скорее всего, решить все проблемы. "Между

Курдистаном и Багдадом существует хорошее понимание. Таким образом, вполне веро-

ятно, что проблемы будут решены, а соглашение подписано", сказал он. Амин, член финансового комитета иракского парламента, заявил, что у парламента есть один месяц на решение вопроса о курдской доли в федеральном бюджете. По его словам, бюджет, скорее всего, должен быть утвержден после достижения соглашения между Багдадом и Эрбилем.

ПОСЛЕДНЯЯ страница

Нечирван Барзани приказал сформировать езидский полк пешмарга в Синджаре

Глава Регионального правительства Курдистана (КРГ), Нечирван Барзани, в воскресенье распорядился сформировать езидский полк пешмарга в районе Синджар (Шангал). "После недавних событий, которые имели место в районе Синджар, и гибели в области

Рабия нескольких езидов, которые работали там в качестве фермеров, чтобы обеспечить жизнь своих семей, после того, как 4 из них при-

няли мученическую смерть, я встретила с главой КРГ, Нечирваном Барзани, чтобы обсудить этот вопрос и обстоятельства недавнего инцидента", сообщила в интервью "Shafaaq News" езидка и депутат "Альянса Курдистана", Виан Дахил. По ее словам, после обсуждения вопроса с Барзани, депутат внесла предложение сформировать полк пешмарга из числа езидов района, чтобы защитить людей Синджара. Как заявила Дахил, это будет удачно еще и потому, что местные езиды хорошо знают географию своих областей, а служение в рядах пешмарга поглотит часть населения, страдающего от массовой безработицы. Она добавила, что Барзани выразил свое одобрение этого предложения и поручил провести соответствующие процедуры генерал-майору региональной гвардии пешмарга, "зеревани", Азизу Вайси. Как мы уже сообщали, четыре фермера-езиды (два брата, их дядя и друг семьи) были убиты в прошлый четверг неизвестными вооруженными лицами, которые расстреляли своих жертв на глазах у их близких на ферме, которую те арендовали в районе Рабия (100 км к северу-западу от Мосула). Двое других езидов были убиты за несколько дней до этого инцидента. Тысячи езидов, занятых фермерством в Рабии, были вынуждены бежать в Синджар из-за угроз уничтожения со стороны вооруженных исламистских групп. Синджар является одним из спорных районов Ирака, право на которые оспаривают Багдад и Эрбиль. Он населен преимущественно курдскими езидами и контролируется силами пешмарга.

ООН и КРГ создают совместный комитет для помощи сирийским беженцам в Курдистане

В понедельник глава департамента внешних связей Регионального правительства Курдистана (КРГ), Фалах Мустафа,

встретился с главой Миссии ООН по содействию Ираку (МООНСИ), Соколом Конди, чтобы обсудить создание совместного комитета по помощи сирийским беженцам в Курдистане. Как сообщает "BasNews", в ходе встречи Конди рассказал о планах ООН в отношении Курдистана и выразил свое восхищение курдскими усилиями и способностью региона работать рука об руку с агентствами ООН для осуществления проектов и программ Организации Объединенных Наций. Конди и Мустафа также обсудили необходимость создания совместной комиссии для контроля помощи сирийским беженцам в Курдистане. kurdistan.ru

Allah rəhmət eləsin!

"Diplomat" qəzetinin idarə heyəti və Tahir Süleyman, Nəriman Əyub, Ramiz, Adıgözəl, Edilxan, Sağatəl, Rövşən müəllimlər
Aydın Ələkbər oğlu Mikayılovun
vəfatından kədərli xəbərlərini bildirir, mərhumun ailəsinə və yaxınlarına dərin hüznü başsağlığı verir və Allahdan səbr diləyirlər.

TƏSİSÇİ VƏ BAŞ REDAKTOR:

TAHİR SÜLEYMAN

İMTİYAZ Ü SERNİVİSAR:

TAHİR SİLƏMAN

УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

ТАХИР СУЛЕЙМАН

Tel: +994 50 352-33-18

Xüsusi müxbir:

Namiq Kamil Kürdoğlu

Müxbirlər:

Pərviz Laçınlı

Региональный корреспондент:

Усуб Тейфур

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın

mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

www.diplomata-kurdi.com

Ünvan: Bakı şəhəri 40, küçə

S.Mehmandarov ev 25, mənzil 17

Navnisan: Bakı 40, soyaq

S.Mehmandarov xani 25, mal-17

Адрес: Баку 40, улица С.Мехмандаров

дом 25, кв.-17

Qəzet "Diplomat" qəzetinin bilgisayar

mərkəzində uğılıb səhifələnilib və

"Mətbuat" mətbəəsində çap olunmuşdur.

e-mail: hewler@mail.ru

Şəhadətnamə: NƏŞ 005004966

BUSB-un Sabunçu rayon filialı

VÖEN 1800061582

H/h 438010000

Sifariş: 1500